

2 LITER, 2nd row

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Každého poteka a vci boleke hrozníši pro uši filistru. Sístoty krepil.  
Těsto a právo proti mastilce — nikot infuze, která by se měla  
Není se třeba před ní utíkat, dovedu proti ní bojovat, navěje na mne, si-  
dlím v nedotčené turzi. Vidím-li opakem sístotyho slovka, mám pocit,  
jak nevhodní se je náture, když třeba se takto stálo před voljken se  
krít a na povrch se rít. Špach mála je krátec, stejně jako zápek jeho  
formu, je více radu stítit se takového vyvážence, než uměreného šole-  
dign nebo filistru. Neotřetí protilektických pravidel proti infuze a-  
že, musí se stát osudným tomu, kdo jimi odevráz radikální nastrovbova.  
Těbe teď opravovat nebo se klanit, valet, nebo poslouvat, buť útek, nebo  
útek! Nežebí, lezarskou hygieniku je hygienika, je radikál a ten vlivnucí  
— ruskou i jinou hygieniku a radikál absolutní ch. filistru.



stále triumfujícího uspokojení sebou, - na nad svými činy, ale jejich předpoklady: svými cnostmi. Větší část duševní činnosti absorbována je třeba latentně, stálým zapuzováním pochyb o vlastní ceně a stálým převyščováním se před křeslem, jímž poze jsou člověku všechny věci a činy, že je krásný. Šťastným, svatým, silným, dobrým činiť jej vše, co mu k tomu napomáhá, skličuje, otravuje, deprimuje ho v nejvyšší míře, co jej v jeho očích zhyzdí a sčisluje. S dobrých důvodů nadávkuje svému úsudku, slyšet cizí mínění o sobě je mu nezbytností, cizí chválu, jakoukoliv, rozkoší, cizí uznání vlastností, které si nejvíce přeje mít, největším štěstím a vzpružením. Kde ustavičnou chválou posiluje jeho víru v sebe, jeho hrđost, ješitnost. Nejen šťastnějším, ale lepší je činiť, - prokazuje mu největší, nejbezprostřednější, nejúspěšnější, - vlastní dobrodění, dobročinění par exelans je-lichocením.

Lichocením nazýváme kardinalní cnost, spočívající v udílení chvály za účelem bezprostředního dobročinění. Okolnost, pro moralistu vešední: tá: je-li chvála te pravdivá, upřímná, je s vyššího hlediska bezvýznamná. Třeba metafyzické základy sebelásky jsou Pravdou samou, projevy její v životě zbudovány jsou na iluzi a lži, - život je životní lež. Korrelatem sebelásky v životě je ješitnost, neboť permanentní lichocením sobě-hrđost jest jen forma ješitnosti. Kdybychom udíleli člověku jen tu chválu, kterou ale naše ubohé úsudky zaslouhuje, dávající mu najevo, že více mu jí nepřidáme, učinili bychom jej svým smrtelným nepřítelem. Pravda řádnou duši nenasycití, ni nezahřeje, hyne se v jejích polárních oblastech. Dárce chvály, jako každý jiný dárce, nesmí být skrupuleční, vybíravý, akorát neměl být spínavý a urážlivý, plašme hrđost nutno rozdávat, aby zastřeno bylo zahanbení, které každé dávání pascí. Dvakrát dá, kdo dá rychle - a mnoho, stálé rozvažování, je-li chvála oprávněná, svázalo by dokonce dobročinný jazyk. A nadceňlo by ani cíle svého: tímž vlně nemůže jej vlastní-dělicí činu není pravdivostí a lží, - i v nejekrektnějším. Řeknu nepř. někomu že má krásné čli, nevěřte tomu, ale jsou-li pozitivní, řeknu si snad: Což je sčj vku nejvyšší instancí? a není jisté že se jiná subjektům právě tyto čli líbí? a není v nehlubší hloubi vše krásné, nadkrásné? není každé bytost lepší nad chválu a chvalozpěvy?... A jinak - pravda je vůbec zdiskreditovaná panenka, kdo to ví, je od pravdy nejštěle. Není větší lži nad víru, že víme pravdu, - větší nestoudnosti a hluposti, není větší dominie lži nad nestoudnost a hlupost. Člověk člověka lze mřít ale toho, pokud je zralý ke slavné Pilátově otázce, - a pokud pochopil, že lež dovinuje životu, že je životem, je svatou. Kdo to ví rozvažuje s klidným svědomím a chválu grandiosně a stejně, jako nerozpočítal by se zachránit člověku život falešným údejem, nestálí vřít mu v duši světlou chválou lživou... A stejně není mu ani smíchu Božane námitky proti lichocením: že jím může člověka zkeřit. Setva jednomu ze statisíce dostává se tolik lichocením, aby mu mohlo býti ke zkáze,

estatním dostává se darů těch tak pořádku a tak mizerných, že obava  
one je stejně smádaná jako strach, že v temné cele uvězněnému mohlo by  
uškodit něco slunečních paprsků. Ale ani nějaké ty prince nebo slevné  
muže nemůže lichocením zkešit, protože, mohlo-li jim vážně škodit, byli  
už dávno dříve zkešeni: cokoliv je pouze. A estatek málo záleží na  
všech, kdož mohou být zkešeni. A vlastně - někdo neměl že být lichocením  
ani zkešen - neboť ze stanoviska morálního je každý ze základu nakladně  
zkešen... A přesehne síly člověka cokoli zkešit nebo napravit, - li-  
dé neměli by si s nestoudnou domáklivostí připsávat nec. ktercu nemají.  
Lichocením máže přinést škody, jako vše, i to nejlepší. Ale škoda není  
ještě zlé, zpravidla nepokládá všechny škody z lichocením jsou smá-  
ně nepatrné, akcidentální, druhého vši bezprostředně, jistým, chro-  
mým nescapem. Jak křivé, zvrhlé je smálení lidí, považující cny za  
casi podstatnějšího, než tyto. Jako by někde nastroval jindu na koni,  
plevání, chůzi sasu z toho důvodu, že máže se přitom přiblížit neštěstí.  
Co je pro bylinu světlo, to pro duši lichocením. Každé i to nejmenšter-  
nější a nejprůzračnější, aspoň trochu blaží, - a vše co blaží, aspoň tro-  
chu prospívá, nehledě ani k tomu, že blažení sasu je již prospěchem sa-  
mým. Nic takového v životě, praví dostojavský, než přínos, nic lepšího,  
než lichocením. Je-li v něm vše až do poslední noty řekně, zůstává stí-  
le příjemným a rádo se slyší, a třeba jen s jistým polovním uspek-  
jením. Aspoň z polovice je považováno i nejhrubší pochlebování za pra-  
vdu: to platí o všech stupních vzdělání a všech vrstvách společnosti.  
Jak chromé je potřeba lichocením... Je-li přechívost i nejšpatnějšího  
pochlebování taková, jaké musí být nec lichocením soudrného, objektu hlu-  
boce adaptovaného. Lichocením je nesmírné, psychologické genie před-  
pokládající umění. Stojí-li na výši, máže být více než co jiného činit  
štěstím nejen polichocením, ale i lichotícím, a tohoto nejen zevně,  
ale i vnitřně. Jediné takové slovo máže se stát mezníkem v životě člo-  
věka, jeho nejvyšším okamžikem, jeho nejvyšší vzpomínkou. A mao-  
zi ztroskotali se v životě jen proto, že nebylo jim správně lichoceno,  
ne lichocením - nelichocením keří lidi. Poznej, čím člověk by nejtažebněji  
chtěl být, doufaje, že tím jest, a koufyje spolu nad tím, a vyslov nedba-  
le, skoro nezřetělo, jako by se vši rozumělo samo sebou, že tím jest,  
a podepři to nějakým, třeba zdánlivým, ale naklupým důvodem a na even-  
tuální námitku obdivovaného řekni na př. se smáchem nebo ještě lépe  
zlostně: jak máže člověk být takovým eslem a pochybovat o něčem tak-  
vém - dal jsi obědkovi posvácení pro vždy. Dal jsi mu sebešlivaru, ped-  
klad síly, životní chuti, radosti, dal jsi mu oíl, třeba nebyl tím, veš  
teš pevně věří, že je, bude se snažit, aby se k tomu přiblížil, a není  
víro, že nřím jame, již částečným bytím samým? Vykonal jsi nejzsluž-  
nější čin vůbec - který tě k tomu ani nic nestál. Jakým nejen lidstvem  
ale i nelidskostí je, skrbliť takovýi šary! Ale nezměrná je tupest a

indolence lidí...!Kdyby aspoň nestyděl se zalichocený projevít svou radost,což šťastější byly by tyto nejmaršálnější skutky!Bystrému zraku zůstane nicméně cizí jeho neutejnený,Jak zbystří se,třeba teprve za pár minut po zalichocení,pohyby polekáního,xjasní se oči,rozumnější stane se řeč,jednání laskavější,z bestie člověk...!A není často lepší známky,jak lichocení trefilo do srdceho,než rozhorlené odmítnutí jeho,nanech se,klemači,oklamat,indignace te má stejný význam jako zlíbání tebe....,tek teny líbivější zradlo...Videl jsem hostince člověka,který často používal slova energie.Ty jistě sesil energii nade všecko,děl jsem si,a činíš tak proto,že sobě nemluvíš,že jsi energický.A řekl jsem mu jednou až měl fysiognomii zcela obyčejnou,-že neviděl jsem žádný v lidské tvůrčím výraz přímé napoleonské odhodlanosti a pevnosti,jako v jeho.Nepetrpím na lichocení,odvítal hrdě.Někdy pak mluvil,ale bylo na něm zřejmé silná duševní a citová činnost,pak nastala nápadná změna,dříve mrzutý a téměř skleslý,odvítal a zradostněl,mluvil více než kdy jindy,gesta jeho byla různější,akcent dravější než kdykoliv dříve,jednání jeho sebevědomé,skoro imponující,a vypil tážež všude arduetě třikrát tolik piva co obvykle.A i dny následující byla na něm patrně větší energie než přetím.Já byl jsem mu do té doby lhostejný,nyní měl se ke mně nejednou přefé,zehroval me pozorností,velebil před jinými hostmi,připisoval mé čnosti,kterých jsem neměl,nabízel mně své služby,které bych byl bez všeho jako spravedlivou mzdu za zásluhy čin přijel,kdybych jich byl potřeboval.

Lichocení z dobrého srdce je stejně vzácné jako lichocení z prospěchářství-pochlebnictví.Ale nikdy nevyskytuje se první zcela bez druhého ani druhé bez prvního.Je přirozeno,aby každý využil poněkud prospěchu,který z jeho lichocení sám na něj padá,-aby jej eventuelně i trochu vyhledával každý potřebuje,-i vladař,každý je poněkud pochlebánek,moudrost vladařská spočívá především v pochlebování pošťaným.Slep by byl a perversní,kdo by odhazoval chremné výhody,z lichotnických činů než se odraďující:není andělů.Ale není také ďáblů.Psovský pochlebaník je plným opakem toho,kdo lichotí z dobroty:není pláží se pod tím,jemuž pochlebuje,tento stojí nad ním,líje světlo a teplo z hory jako slunce.A přece cítí i onen alespoň trochu,že pochlebováním činí dobrý skutek,že metier jeho není bezzásluhový,že dodává mu nutně,dobré svědomí:každý má při každém činu aspoň polovinu dobrého svědomí,jinak by ho nekonal.Čistokrevný pochlebaník jedne z nejubořejších,nejzbeštějších,nejmaseguisnějších figurek.A přeci už jeho existence je chvalofeší moci a bláhovostí lichocení.Nesníšoval by se tak,kdyby v hloubi nevěděl,že zastává nutnou funkci ve společnosti.To kročí se ještě silnější v existenci pochlebníků ze řemesla u mocných osob.Ti jsou něco zcela jiného než ubohý každodenní pochlebaník.Velmi soustředí a stateční mužové k nim náležejí.S hausem a smíchem konali

své nutné řemeslo, stejně šťastná a stejně nešťastná, jako místo vrchního ceremoniáře a ministra. Věděli, že kdo s princezem jedná, se ipso musí proklebovat a plezit se, co jiného je předepsaná pokleknutí před trůn, titulování Váš Majestát, - než lichocením? A co jiného je - každá zvěřilec? Směšná jest inkonsistence společnosti, která odsuzuje zmatek lichocením a připouští, schvaluje zvěřilec? To jest krátký, stereotypní sankcionovaný druh lichocením. Bud po prostřednosti, vše extravagantní perfrastující, kde věří: buď si sebechví, jen navibouj z ředy. Ale každý silný duch není ničím, než vybočením z ředy. A jeho heslo je, co dělám, ohej dělat radikálně! Jsem-li nucen směřit ve spíně prst, málo na tom záleží směřím-li tam celou pěst. Vím málo se vše státi dokonce lepší. Saepa nimium vertitur in eximium.

Existence pochlebníckých ubožáků zdiskreditovale lichocením, ale ne pouze ona. Především byla to egoistní skrupost, nepřijímání lidí, ve slušení a jejich psychologickou stupiditou a morální slepotou. Typický člověk neřad druhého chválí, nepřije mu štěstí, nepřije mu radost. Ždá se mu, jako by každý chvála jeho samého ubýlo, vidí v jiném svého nepřítel, jehož každé povznesení znamená jeho vlastní snížení. Skrupost lidí ve chválení i zas cítěním, je jedná z nejhanlivějších, nejzvrátějších stránek lidské přirozenosti. Avšak lidé jsou hamišší i v dávání dárků, proč platí štědrost v materiálním ze dobročinnosti a ošacat, kdežto přední druh dobročinnosti duševního ne nešetí s přímo prokazování? Protože psychologický smys je u lidí stejně zakrnělý, jako vyvinutý smysl pro krajory. To nejhlavnější: vnitřní stav, je normálnímu člověku lhostejno, neuvědomiv si vabe co proč, tedy i pro jiné s následkem toho zase proč lichocením znamená. Popřel zate zcela sluchu i intelektuálnímu moralisování: není to upřímné, není to pravda, jako by svět a i ta trocha pravdy v něm nemusely se ihned v nic rozplynout, kdyby rozplynula se illuze, její magie a féeriečnost! A jiné momenty tu způsobily, - tak zbabělost všech nezaměstnaných, děsíci se že lichotníci byli by zaměstnání společností ze pochlebníky. Obava dost odhodlaná, nemožno lidí, znajícímu jen opovržení hořký typ lichotníka a myšlívou jen ošim, zazlívát, že neznámy - u fenomen lichotníka vznešeného stotožňuje s čím... Kde však myslí, rozsah obě od sebe ihned jako slunce od měsíce. Neboť lehce je rozoznati ušlechtilost od mrakosti, neboť duch ušlechtilý je vždy marnotratníkem chvále, mrzký vždy obchodníkem s ní. Lichocením je v kletbě, ale tím stupňováno jeho. U národů jeannějších a chytrých: Japonec, Číňan, kde stále se čímsi legitimním a samozřejmým, neslábí smysl pro jeho sledkati a lživost. V Evropě vládne se nám ještě zdravý hlad, a divotvůrcem zde i dnes, kde umí s ním zacházet. Duše celých národů a kast močre zde neztytiti jeho jediným iluzivním chlebičkem a rybičkou.

-Ranba chauvinismu!-sloves tím zve se nyní přemrštěný, zarytý, zaslepený, rvavý, svůj národ přeceňující, k jiným nespravedlivý patriotismus. Ale toť vesměs plečnasmyšlénka k vlasti, tihnouc, jako každá láska k bezmeznosti, nemůže být dost přemrštěná-pojas přemrštěnost nemá v relaci k ní smysl. Zarytost je především jen nadávka málkých a nevážných hloubov a opravdovosti,-je hlubokým spočíváním ve své věci, v sobě... Setuší, co je láska, kdo neví, že jsou na jedné straně jasnovidnosti, je na druhé straně enermní zaslepenosti,-a následkem toho nedůtklivosti, rvavosti, přeceňování milovaného, dravou nenávistí k nepříteli,-kdo neví, že láska je totální opojení, irrationalita, hyperbolisace, fanatismus atd. Buď dekretuje, že patriotismus není láskou, nebo přifkněte mu všechny predikáty, které má láska pohlavní, mateřská aj. Hle, zamilovaného mužem obyčejně husiče zří královnu, nymfu, bohyni, její chyby jsou mu zářemi, nic nepřesvědčí srdce toho zarytce o opaku, celý svět mluví mu pro ni, na rozkaz její vyhodil by jej do povětří, každé hanlivé slovo o ní, třeba dost nevinné a oprávněné, hoto je krvavé ztít-utd. Podal jsem právě malý vyřícení-chauvinismu. Stojíte námě nad tím, jak nad živelní událostí, neodvážíte se kritizovat, cítíte temně, že tu mysterium, mocnější nad váš rozum, mravní zásady, než všechny lidské, světské, které vše lidské vzdělá ze svou existenci, podobně jako lásce mateřské, stejně chauvinistické. Ale bůha, zjeví-li se takové fenomény, ne lásce k rodu, hned je komenována: chauvin, chauvin! Jen ten může se tím sloves chánět, kdo lásku k vlasti nenávidí, nenávidí ji jen kdo ji nezná, nezná ji kdo neví že je opojením, třetěním a šílením-krátce mohutnou zamilovaností. Kterému dnešnému slovku/Čechu je šílením a zamilovaností? Čas líbanek již minul s krásnou vlastí-kdo ví že slovom těm dlouho rozumět došlo? Že Sv. Čech miloval vlast s touž specifickou vehemencí a omamnou sladkostí, s kterou se miluje žena? Že jeho transfigurující fantazie v ní přímo krásnou dívku? Ztratil jsem svou matku, žiju jen paměť, ztratil jsem lásku svou, měl ji tak nekrátce, všechno jsem přebýl, všechno jsem přefelil.-Těbe bych národe, těbe bych nepřelil! /Keruda/ Kdo takto cítí, toho lásce musí být povoleny všechny iracionální, vlastně superiracionální erupce, třeba doletely až na slunce... Neškodí, páni anti-chauvini, když trošku taky známe to, co kmenujeme. Ale co vakutku známe, to nekmenujeme. Chauvinismus je totiž, co skutečný, ohnivý patriotismus. Jen jiné jméno proň, odřezávající jeho podstatnou vášnivost, ergo neracionálnost a imoralitu. Až analysoval jsem kterýkoliv ze svých skutečných, hřejivých vlasteneckých psitů-všechny byly absolutně chauvinistické,-chauvinismus jest jen šár patriotismu. První pohled na dějiny ukazuje, že byl jejich hlavní hybnou silou. Všechny národy spočívaly-tím více, čím vyšší byly-v nesmírné sebelásce, sebeobědaci, přiče, neprostě nesutekritičnosti

ti, v nepřítelství k sousedům, v bagatelizování jich s deptání. Rvačka dvou zcela cizích lidí je ještě nejlepším obrazem historie. Jediné křídlo nacionalismu je sufixová nenávisť s nepřítelství: jen ze selektivního boje o život, z nutnosti izolace, z nenávisťného perhorreskování všeho cizího vykrystalizovaly se všechny odlišnosti, svérázy, recy, celky v lidstvu. Odstraňte nepřítelství, zjemněte jen podstatně jeho formu - a odstranili jste národy: padli jim všechny kořeny, vzali všechny raison d'être. Zajistě nářít se vám smířit vlastenectví s tou vaší mravností - ale to prve pek. až dokážete, aby hořela dále sirka poněkud ve vědě. Hleďte, jak smířit morálku s realitou s vaše vládnoucí, líbezná přání, aby vík se nešral s koue zůstala celá, - s logikou. Svět je větší a hlubší, krásnější a strašnější, než jak se to v konverzním zrcátku vašeho rozumu píše. Řádi by jste i s tímto malým rozdílem spolupracovali vlastenectví, ale i idey, racionalismus s nacionalismus, jsou ještě rozdílnější než slova podobná. Po odečtení iracionalit s immoralit, t.j. chauvinismu - co z vlastenectví zůstane? Troška vyschlé pajdové rozumnosti, vybledlá besla, nízkého kalkulování - moudrost: ruka ruku myje, - hašaj národní ekonomie, skelet, stín, nic. Pseudopatriotismem je patriotismus bez chauvinství, messieurs, kteří nazývají chauvinismus pseudopatriotismem. Řekové, kteří nanejvýš odvahy nepadnout patriotismus otevřeně, hodili jste mu přes hlavu kuklu chauvinství, - a teď buďte do něho svorně i se skutečnými vlastenci, - málo milujícími zbabělci nevědčnými, že rány jejich zasahují jejich idol... Odtud nízké nívou patriotismu dnes po celém světě. - Nezměrné škody způsobilo mu to osudné slovo, které není nic dál, než nadávkou vlastenectví.

Chytěte by vlastenci učinili, kdyby ji, jako Gueuzové, Saneculleti zdvihli a svým novým jménem učinili. Nemusili by se za něj stydět, má překrásný původ. Chauviny byli zpočátku zvěni veteráni Napoleoni, zbeřňovatelé zářivého herce, později říkali tak nepřítelů Francie zaratým Francouzům vůbec, což znamenalo tehdy skutečným patriotům, kteří celá národní glorie imperia, spojovali se jménem Francie jen vanešené myšlenky, nejvyšší naděje. Takový napoleonský garádový granátník patří, jako Boží Bojovníci, v nejvyššímu typu jaký lid dovede ze sebe vytvořit, homo communis, obyčejně jen materiální s animální, nejen reflektuje tu dosti silně světle cizí velikosti - sám jest jím do jisté míry proycen, stává se i aktivním a dokonce i tvůrčím, - nejen planetou jen osvětlovancu, ale i svítící - Jupiterem, postaví se divem sám sobě na roven... Vše velké v historii vykonal, pod komandem velikého člověka, takovýto alterovaný malý člověk - chauvin. Chauvinismus v původním hlubokém smyslu je světá nadšení, vzplanutí v lide. Nemělo tedy slovo to původně význam národnostní - kol esoby točila se arde načech brdín. Vše velké, až kontrární, až abstraktní bylo své chauviny. Šel je Caesar, Hannibal. Křesťané dobrovolně v arénách proti lvům královi, byli chauviny Kristovi

72  
jako stará garda Gambrenova u Belle Alliance chauvinem Benopartevým. Beduinští pastevci zakrátko půl světa si podmanivší-Muhamedovými. Měl je Homer a Plato, Shakespeara i Beethovena, celá Německo je dnes chauvinem Goethovým, epigonství jest jen chauvinismus. Každá nová idea je už těhotná nesčetnými chauvinými. Je chauvinismus filosofický a sportovní, vědecký a oficiální, malířský a kovářský, kastovní jako národní, dnešní různé ty směry, které chauvin stále v hubě mají, jsou ve vlastním domě daleko více chauvinisti, než národovci, tito stali se skromnými a bázlivými. A jakým chauvinem je celá lidstvo v nazírání na sebe a ostatní tvorstvo! Jak chauvinské je pouhé slovo humanita! Což teprve religiozita-chauvinství boží! a seheláka-chauvinství svého já! Všude stejná abundance lásky, hypertrofie vášně, ivresse, vše dvojitě vidící nebo nevidící-objetí Vznešenosti a Nizkosti, egoismus a láskou, -a spánek rozumu, však vláda rozumu, Ale i ten malý rozum je stále jen nástrojem nadrozumné vášně, v hloubce je dnešní cháně se rozumem, ethičností jen strategem jistých lárů života, egoismu-nedlásky... Každý zastřejuje ten druh chauvinství, který nezná, nebo který pracuje proti jeho zájmům, jeho chauvinství, -v hloubi není nic mimo chauvinství, život je požár a iluze. Cizí chauvinství, cizí egoismus jsou vždy odporny, vlastní svety. Deutschland über Alles platí Čechům za typické chauvinství, vznešenými zdají se jim být zcela totéž říkající slova Kerudeva-Čech buďli zvýšen nad všechny národy jako Montblanc a Monterosa, buď ne nebi lidstvo Bennici a Marten rudým-Majvůtčími českými chauvinými byli Čech a Keruda, t.j. oba nejvroucenější vlastenci. Co přivedlo duše jejich do varu? To uběhlo se kol sebe viděli, ten konkrétní český národ? Ne-jen tušení šehesí nejnaděrnějšího to bylo, a čím Čechy jen asociovali. Husitská doba to byla ješ jim navědy uderovalo. Jejím jen prismať viděli vše české-české lesy, Hradčany, Smetanu... Zachovat světu ne Čechy, ale národ Božích Bojovníků-to bylo jejich dominující truha. Neslouchám-li svým vlastním patriotickým citům shledávám, že nemam vlastně rád český národ, nýbrž jen husitský uragan přesněji Tábor a Žižku. Čeství je ve mně jen appendix toho. V okamžiku, kdy přestal bych vářit, že něco podobného, něco daleko ještě většího může se v něm opakovat, že Čech schopný snad jednou bude něčeho naslyšev ná grandiosního, -v tom okamžiku uběhl by bez bolesti můj chauvinismus, ihostejný by mi byly ty další malé české esudy, podobně jako onomu vznešenémuHeineovu chauvinu: Co je mně do ženy, co je mně do dětí! Decela jiné vále que šive! Má-li to hlas, ať lebrat to jde!... Císař můj, císař můj, císař je v zajetí...!

Námítka: Chauvinismem nenazýváme my, odpárci jeho, ušlechtilé, bohužel ech někdy zalepené formy vlasteneckého citění, nýbrž jen nízké, hloupé projevy patriotismu, parodií jeho, bojující proti větrným mlýnům, tvůj článok je jen gui pro guo. Dále: Nízké, a často vskutku odporné pásební formy

nationalismu jsou zjevné, patriotismus nutně doprovázející: v temných a  
 kalných duších může se vše jen projevovat kalně a temně, ale je jich tro-  
 cu mnoho.... Vyřtit formy ty, znamená by - vyřít a vedouc vany i dítě.  
 otázka je: jest lepší, aby byl lid temně patriotický, nebo aby nebyl vůbec  
 patriotický? Dále: Formy ty nejsou o sobě věci jen někdy tak odporné, jak  
 je vidí oko nepřítelů a nepatrioty, mají v duši lidí své hluboké oprávně-  
 ní a dobré svědectví, jako vše co jest... doprovázeny jsou tam, v jedné elitě  
 a posity vyššími, jako v duši vysoké nízkost druí se se vznešeností. Čbš  
 nerozlučitelné, vysoké musí spočívat na nízkém, podtrhnout nízké, znamená  
 přivést sesutí vysokého. Neskládá se člověk jen z mezku, má i střeva, dědi-  
 čný hřích člověka, chtít zdekonslovat odstředěním nízkého, - vyřiznutím stře-  
 konečně: Co na nízkým manifestacích patriotizmu je nejhoršího duše odpuzuje,  
 není hluboce vzato, nacionální moment, chauvinismus sám, nýbrž lidské hlou-  
 post a nízkost vůbec v něm právě náhodou se projevující. Pro ní se vzpouzí  
 a myslé, že bojuje proti chauvinizmu, depouští se gui pro guo.

In summa: Nacionální chauvinismus je špatný jen v tom případě, že je špatný  
 patriotismus. - Je zde tento případ? Budu i zde smělejší, než vy, rekové, kteří  
 odvažujete se naň teprve, když vtlačili jste mu na tváři kápi chauvinizmu.  
 Patriotismus není ničím nejvyšším, ba ani vakutku vysokým. Je čímsi mnoho-  
 smyslným, vágním, ilusivním, co v něm nejlepšího, nenáleží jemu, bylo do něho  
 od jiných sneseno jako kukaččí vejce, je celý tak trochu nedorozumním.  
 A je bernovaný, a bedrý, a plebejský a státní, nejvyšší duchové viděli jej  
 pod sebou. Avšak je - právě pro svou ilusivnost - čímsi lákeým, ba kouzelným,  
 je nedorozumním, ale krásným, svědnou parveritou, poesíí, protože po vět-  
 šině je neužitečný, luxus. Je vyšším duchům zdrojem snů, zasmrazením, exaltací  
 objektem hry, odpočinkem. Může však skvělý stimulus boje, nebo-li života  
 s-vedle žaludku - jedinou mocnou, hybnou silou, která jí dnes zbyla, poslední  
 residuum ideálu, jediné náhradu za dochořívající religiozitu. Všechna ta  
 ostatní hesla ukázala se příliš. že jsou bezmocná, nebo jen pláštíkem mate-  
 rialistických, šerých snah.

### Tvárci a velikost

Velcí spisovatelé, umělci, vědci, jsou neobyčejnými lidmi - personalitami - ge-  
 nii - velkými lidmi. Nutná vysvětlení těchto pojmů: jsou dvě hlavní species  
 člověka: Člověk sociální a člověk svůj. Ke druhu prvámu náležející indivi-  
 duum je produktem a funkcí society, jejím ctričem a papouškem, exemplářem  
 jednoho vydání knihy, živočichem slabým, proto líně se rozvolující v soci-  
 álních poutech. - Člověk svůj je v podstatě silný, proto se vymeníl a stojí  
 suverénně pro sebe, povylétl a je vznešený, je jediný, je celou bytostí, od  
 člověka nesvého kvalitativně rozdílný. Je člověkem jiným druhým, delším-  
 vyšším. Vyšší člověk je nejlepším jeho znežením. Moření předsudek mohl by  
 znít kráče.

Velcí tvůrci jsou vyššími lidmi. Ony čtyři distinkce jsou jen stupně výšky vyššího člověka.

Člověk neobyčejný-Slove toho zde poříto v jistém restringovaném smyslu- znamená zde individuum v podstatě již své, ale vedné dosud, nevyhraněné. Je silně ještě znečištěno sociálními živly, chetickými a srbě nejasné, nemá sílu projevit se markantně ni díly, ni činy, spíše než v análech kultur a historie najde se v pustinách a spečinách společnosti. Personálita v užším smyslu-je neobyčejnost obdařená silnou vůlí a sebevědomí. Typy: Cato Uticensis, Diogenes, Genius je rozvícená zjasněná personálita, širší bchatší, vi ovčí, není nic jiného než personálita, dotovaná velkým talentem. Typy: Shakespeare, Napoleon.-Velký člověk je zjasnělý, zcela rozkvetlý, uzrálý genius, člověk vznešený, silný, vítězně dovršený. Totéž co svatý, skoro to, co božský, hemitheos. Typus C, nebylo dosud velkého člověka. Náběhy: snad Sokrates, Heraklit, snad i Epiktet, snad i Kristus, snad Gentama-poctivost kůže tu samá snad. Různí ti mytologičtí světci a proroci jsou silně podezřelí z nedostatku toho, co je předpokladem svatosti, personálnosti, naprosté nestádnosti, ti historičtí byli jen vadšími berany stále ovčí, Svatý člověk lvem. Jsou tři hlavní duchovní kultury: literatura: říše myšlenky, věda: říše fakt, umění: říše smyslové poctivosti. Smacchodem-spisovatelství, belletristní i traktátové, je markantním oborem pro sebe, řadit poezii především do umění, je přes mnohé a hluboké příbuznosti mezi oběma ineptní, filosofii je poezii a desátkrát bližší, než hudbě a výtvarnictví, vždyť i tyto dva obory, tak různé své sváty, opět pod chlávku umění je docet hrubé. Velkými tvůrci jsou lidé kteří stvořili díla prvního řádu, která mohou přetendovat i nesmrtelnost.

Nuže, velcí tvůrčové k typu vyššího člověka náležet nemusí a po obrovné většině také nanažleli. Byli zpravidla obyčejnými lidmi a neobyčejnou inteligencí nebo partiemi intelligence. V tom není odpor, Člověk, toť charakter, Vále, personálita, genius je charakterem, Vůlí, ne v mozku-v krvi, ve vnitřnostech sídlí. To, co bezprostředně tvoří, je intelligence, talent, genius, personálita je u tvůrčího pochozu jen ostruhou-kde ne brzdou. I u genia je talent v něm matkou jako plodů, nosící je v sobě, vytvářející, rodící, dále pěstující, tenký netvor, personálita zvaný, ani ne tak otec jejich, jako accoucheurem...

Nejúžasnější intelligence může vskvást na kmeni prostřednosti. A skvělé speciální schopnosti na kmeni celkové-obmezenosti. Jediná taková schopnost, např. matematická nebo melodičká, může, pocházející-li mediokritní silou, pilnou vůlí, zrodit díla prvotřídní. Takovými omezenými hypertrofiíky je však více méně většina všech typických vědců a umělců.-Všedeknost-toť speciálnost, jen speciální obmezenost činí možnými epochální vědecké spisy a objevy. Čistokrevný vědec spočívá ve fenomenální vydressovanosti určitých nižších, suchých partií myšlení, ostatní intelligence tím nutně trpí, slavní učenici jsou většinou tak trochu simple...

Jak se zovou hlavní nepřátelé vědeckosti? Hle, fantasie, poesie, hloubka, psychologie, smělост, velnost, skepse, duchaplnost, vznešenost, metafyzika, mystika, t.j. vše, co patří k vysoké inteligenci. Vědeckost je nejvyslovenější mediokritou, jak intelektuální, tak charakterovou. Mezi všemi pouhými vědci nebylo jediného který by měl mocnou celkovou inteligenci, tím méně takového, který by byl býval jiným, t.j. od stádního cítění radikálně oděvený člověk, neboť prostřednost vědy vylučuje podstatně vyšší, jakou ovšemkou byl i Leonardo da Vinci. Umělci jsou zpravidla jen velké oko, velké ucho, zbytečně snad uvádět, že to co vidí a slyší je, nejen ve smyslu fylosofickém ale i aesthetickém, ne sluchový a zrakový nerv, ale část cerebra. To co je jádrem inteligence a vlastní proprietou člověka, myšlení, rozum, netrpí u artistů právě překrvením. Odevšech těch gigantických hudby a malby kelik dochovalo se pozoruhodných výroků. Jako by tito veleduchové byli v tichém dorozumění s učiteli slib doživotní abstinence od duchaplnosti, soudnosti myšlení... Jsou-li nuceni mluvit, blábolí většinou jako děti. Často jsou myslící sehomností u nich, jak mnohokrát konstatováno, tak želostně, že ustráns se nebese. Člověk může umět malovat jako Velasquez a být přitom omezený jak jen může. - praví O. Wilde. Těžko smíří se s tímto prostým faktem ten, v němž zakořeněno jest usuzování. Velký umělec je genius, genius je veliký duch, veliký duch a obmezenost se právě dobře nese. Vpravdě jsou pouzí umělci vědy jen pouhým jedním určitým, enormně vyvinutým talentem, jenž tyje na úkor celkové inteligence, jenž deformuje i charakter, proto dávají o sobě někdy přece jen zdání geniality-originality. Vpravdě nebylo mezi širými umělci ani jediného skutečného genia, ne-najvýše pologenie, jakým byl např. Beethoven a Wagner, - neboť velikost geniality nenechá se veopat do sensualní jednotvárnosti a beračenosti kteréhokoliv umění. - Námitka: Tón, tvar jsou řečí umělcovu ve stejné míře, jako slovo řečí literátovu, jako malíř, komponista, neodpuzují toho, proto že nevyjadřuje se barvami a harmoniemi, tak vyprosili by si navzájem od něho méně nestoudnosti a řídili by ho, aby svůj vyjadřovací prostředek nepovažoval za sáscopositelný nebo i jen hlavní. Nestoudné postavení pravdy na hlavu: ty máš dobré nchy, já sice ochromený, ale zato umím chodit po rukách, jako málo kdo. :žádá velké přehánění v tomto přirovnání! Člověk a vyšší duševní život vůbec-toť je své myšlení, rozum, ale ty jsou od slova naprosto neodlučitelny, není jiného těla pro myšlenku, než slova, není jiné řeči než řeč, zde musí být jasno. U koho rozum-řeč nejsou dostatečně vyvinuty, je rudiment člověka, monstrum per defectum capite, jen maličkost schází většinou zezvaných genii: hlava, nenahradí ji všechny jejich vice, které mají společné se spícím, opilým, morfinistou, delirantem. Homo animal rationale, orationale, nikdo neodvážil by se jej definovat animal musicae, pingens. - Každý člověk se zdravým rozumem řekne o tom, kdo se neumí vyslovit, je osel! - ale nikdy o tom kdo neumí kreslit a komponovat. Peklono před močí obou umění,

zvláště hudby, ve sféře jejich kompetence! Ale ani jedinou skutečnou myšlenku nedevede vyslovit vskutku jednoznačně neliřství, tím méně hudba. Umění jsou jen krásnými dekoracemi vlastní lidskosti, třeba někdy duch jimi opejený, lépe opejení své do nich promítající, si vzkřikne, že jsou tím nejvyšším. - Třeba být v opejení střízlivým, jako ve střízlivosti opejeným... Umění jsou v duši vyššího člověka jediným nedorozuměním aspoň dnes, kdy jsou medlemi. Římané i Řekové jimi, stejně jako vědu dost opovrhovali, správně cítili v nich odvádění od jediného velkého, toho o čem dnešní vanešená doba neví: Od snahy po nezrůdnou povznešenost, po Absolutnost.... Nic příšernější komeťtějšího, než že virtuosem, t. j. vlastně mušlem, stal se dnes eskamotér na nějakém vrzadle nebo žbluňkadle. Spisovatelé mohou býtti těsnými, ale ne obmezenými inteligencemi. Ale mohou být inženýry nejširšími, nejbohatšími, nejjetennatnějšími, a lidičkami nejobyčejnějšími. Zhrozí se neskušený člověk, spatří-li spisovatele, kterého jen z knih jeho znal a obdivoval. Čekal, že uvidí člověka zřetelně jiného, než jsou ti ostatní, frappantně svérázného, superioritu sálajícího, dokonce nimben vanešenosti obestřeného - a teď tu před ním chytrá, podprůměrně výrazná visage, - počínání pravdědní, až na některé, spisovatel-skému cechu vlastní potrhlosti, - řádný občan, úředník, profesor dokonce, ženatý, mravním dítětem se táhící... Neboť největší inteligence nadá ten frepantní výraz, který vtiskuje vždy personalitu, genie, který jeví se ve tváři a tónu i akcentech řeči, pchybech, zvycích, činech, v celkovém uspořádání života, ba i v zevních cosech. Již curriculum vitae není ničím nápadně odlišným od života ostatních lidí, ten není personalitou... Za klamače, šerlatána, považuje pak sklamany svého velkého spisovatele, zatím oklamal se sám šarlatánskými pojmy genie, talent, velikost. Díla autora toho mohla vyplynout zcela z vnitřního bohatství, mohou mít největší intelektuální kvality. Jakké úžasné množství úžasných belletristů, essayistů zrodilo druhá polovica devatenáctého věku! Jejich spisy nena-dají často klasickým výtverám skutečných genů minulosti, předčí je da-leke subtilitou, a autouři nezadají po většině obyčejnému šesáctví. Celé minulé století produkovalo jen dvě filosofické, vysloveně geniální per-sonality: Schopenhauera a Nietzscheho, - a dlouhou řadu nejeminentnějších filosofických hlav, jejichž plody předčí v nejjednom podstatném rozdílu díla těch dvou.

Nezměrná je složitost, paradoxnost, dobrodružnost psychy, vysmívá se kaž-dému pokusu o vysvětlení, směje se samozřejmě tomuto článku, ale jen dlou-hé klopýtání ve tmě přivede jednou ke světlu. Obvyční lidé buďou psát Iliady a filosofické systémy, až duby ponosou epikosy - praví Schopen-hauer. Psychické duby je nescou. Každá duše sahá kořeny svými až k zrci. Jsoucnosti, každá je zásobárnou odvěkých reminiscencí na to nejhlubší, nejvyšší, nadlidské, nadgeniální, v hloubi je každý člověk geniem, i nej-

tmavější duše má někdy nejzářnější protuberance, erupce žhavého jádra na povrch, a je myšleno, že u někoho z častějších sledů jejich vznikne na hladině nánce, jakýsi kerálový ostrov, zvětšující se, zelenavší, plody ne-  
soucí... Pouhý talent je schopen i toho, co zdá se být výhradním majetkem  
genia, vznešenosti, volnosti, síly, - třeba jen sporedičky. Není kvality, jež  
by mu byla zhole nedostupná, nedostupná mu jest jen kvantita - trvání Vy-  
sokého. Nehřní v jeho středních polích ustavičný víhr Božskosti jako  
na velehorách geniality. Nemají díla jeho té specifické genialní mohut-  
nosti, force, čistoty, bezprostřednosti, kterou ovšem zes jen genius cítí a  
cení, a kterou subtilita talentu v hloubi perforekuje. Není u něho té ne-  
přetržitě originality a jínosti, polnice délné budoucnosti z něho neznají.  
Zato jsou výtvary jeho nepřirovnatelně dokonalejší. Je oproti genu soli-  
dní, instinktivně jistý, harmonický. Genialní personalita je dosud jen dí-  
tátem, embryem, se všemi vadami nezralosti. Jen temným ténutím k neznámé-  
mu světu, nemotorným tápáním, pětáčením se, sbírkou rudit, znetvořením, cho-  
rob, fragilit, bláznovství, idiotství, nečistot. Neblahým, příšerným drem.,  
kde s talentem zrodil se k talentu, najde v něm tu nejkrásnější existenci  
praví Goethe, tu nejstřešnější, kde zrodil se ku genu s geniem. Není tvo-  
ra máně závidět hodného, ně-li naplatí mráz výši za to, co jediné závidět.  
Černá moc genie zvaná, není tvářícím principem, dítě je nepledné, vlastním  
producentem je vždy talent, genius je bůhem jeho, jenž máže jej ovšem ně-  
kdy vyhnat výše a dále od lidskosti než svede normální jen síle talentu.  
Pracuje vždy jen na jednom díle: na sobě, prokopat se z temnoty své a kus  
dále k světlu, - jediný jeho životní cíl, nechce nic jiného vykonat, stupeň  
uvědomění si toho, je ukazovatelem jeho výšky, jen nižší jeho paudy žencu  
jej ke tvorbě, jeho tvoření je kondescence nebo jen decedence, - alie  
tris jen, ale kde tomu porozumí? Nejvlastnější genialní ingenium je látkou  
ke světelnému tvoření ještě nezpůsobitou, kde genie tvoří, sestupuje téměř  
vždy do nižších poloh ingenia, klesá na niveau talentu, zpronevěřuje se sa-  
bě, - nebo jen si odpočívá, tvoření je buď pohráváním si nebo spánkem genie  
tvářcové, kteří ve tvorbě vidí svou podstatu, ukazují tím, že jsou jen pou-  
hými talenty... Kde při tvoření jen genius chce vládnout, na sebe, ipssissi-  
mum se omezuje, plodí jen směšné obludy, dokonale jest jen, kde nechá vol-  
né rejdiště svým nižším talentům, kde stal se obmezeným. In der Beschrän-  
keit zeigt er sich als Meister, nejgeniálnější snad ze všech lidí, Shakes-  
peare, je nejnedokonalejší ze všech básníků. - In summa jsou si díla genia  
a chranných talentů co do ceny téměř rovna. Že potomstvo uctívá přece je-  
více genie, má příčinu jednak to, že, jacuce smělejší, anticipují více bu-  
doucnost, která se pak s nimi cítí být solidární, jednak že vane z osob-  
ností i produktů jejich magioky něco vyššího, herciokého, magického, pro  
co i tupé lidstvo není zcela naváimavé, obdiv k vyšším lidem platí více  
jejich osobám a mysteriu, než práci jejich.

## Různé

## Vznešená síla

Smělným a příšerným faktem je, že mezi všemi cíli, které si dnešní bílé lidstvo klade, schází cíl katéxochen: Síla, že hledá se příčine přítomné mizerie všude, jen v tom ne, co je s mizerií totožné: v nedostatku síly mužnosti, heroismu, vznešenosti, že ztratil se člověku smysl těchto ideí. Slova ta sice možno denně slyšet tisíckrát, a to právě důkazem, že idey schází, síla o sobě mnoho nemluví a kde je pravá její idey, tam je ona sama: jest jen uvědoměním si sebe. A je důkazem že schází, že hlásáno je vedle jiných ideálů. Nestrpí nic vedle sebe, vše jest jí podřadné, řekne-li se pectivost a síla, vypadá to a tou druhou už bledě, vypadalo by už, kdyby se řeklo, síla a pectivost. Dnešní hlasatelé její subordinují ji vesměs jiným, hlavně morálním principům, degradují ji na pouhý, velmi cenný prostředek k dosažení cílů jiných. To je prozrazuje, že nemají potuchy, co to Síla, že znají jen síly energií.

Síla je totéž, co ctnost vůbec, co princip světla, je vše. Co je Síla? Ne schopnost, prosezovat v konkrétních případech svou vůli ale nad tím trnící, pod tím se tající permanentní náleže vládnoucí: stav stále triumfální vytýčenosti, seba vědomý, v sobě spočívající, sebesaffirmující, nutně vysoce filozofický. Stav světlý a světelný, stav radosti a blaženosti, otevřenosti a rovnosti a čistoty. Jednotlivá prosezování vůle jsou jen jeho nepodstatným vyzařováním, možno si jej myslit spojený s ustavičnými úspěchy/nechce něco vysokého, tedy těžkého, bje nutně často hlevcu o zeď. Nepek je stále kráčení od úspěchu k úspěchu možno bez ceho základního sebecbjetí vůle. A to jsou právě jen cny známé síly a energie, t.j. moderní zakreslý pojem Síly. Haluze odříznutá od kmene s přese ještě ve váze rozkvetlá, roztrfštěná, roztrfklá Síla, ale to není Síla. Lépe: je zrádnou skaženou Síla: nic není mimo Sílu, je všudypřítomná, -i slabost je jen její formou, mrzáckou, karikaturní - Všechny ctnosti jsou jen modi Síly: výpočet skutečných ctností je jen klasifikací pojmu Síly. Síla teprve vytvořila pojem hodnoty, hloub: Síla a cne jsou záměnné pojmy. A síla a radost jsou komplementární pojmy. Radost je matkou všech ctností, -jest už jimi samotnými, ctnost jest jen dolevná září, -ale tou je radost jediná. Radost je jen jiné slovo pro Vítězství. Každý dobrý skutek jest jen vítězstvím. Jen vítězný bojovník je dobročivý: ten jen má být štědrý, kdo mnoho má, ten jen má kdo mnoho ukořistil, onen loupežník, který rozdával chudým svůj lup, je obrazem každé dobročinnosti, zde přemáhá - tam pomáhá jest jen líc a rub téže věci: tak tomu chce paradoxní seguivocita rozkošného bravého tigra Světa. - O tom všem dnešek neví: a ti, kdož myšlenky pešobně pronášejí, činí to tak oněmě, že vidno, že najdou jim z hloubi. Věděli to Helleni a Quirité, vědět to znamená mít teprve klíč k otevření antických kultur. Nejlépe učiní

nováček zde, zamyslí-li se řádně nad známým a iušeným faktem, že Římané měli jedno slovo jen pro pojmy etnost a mužnost, statečnost: přesněji, že neznali vůbec dnešní pojem etnosti. Ani nezaušili, že kromě statečnosti existuje něčí dobrého-vznešeného, věduce, že jedinou etností jest vzpřímeně pavně stát, potácet se jedinou neřestí... I nejhlubší jádro křesťanství je jen druhem síly, rafinované, ba kouzelné noční síly, vlastně silné slabosti-nemámým téměř antickému duchu. Oddané liti v bohu je heroismem stejně korrelat jeho: opovržení pozemskosti a svým malým já, a pokora jest strašnou silou/Dostojevský/, -jaco poměrně lacino dosažitelnou adisforií. První křesťané byli čestí silní: luna přezářila pozdní červánky římského dne. Ale kalile se, přirozeně, co té doby stále víc, až mraky zcela ji zakryly. Nastala černá noc, z křesťanství zbylo jen bromádka láí a hora ctrockosti. Křičencem křesťanského ctrocktví a láí, antické světlé síly a severní barbarakosti jest středc-a novověký Evropan, jeho dějiny-oscillování mezi nejslabočtější mrakostí, temným pudem po xtředné vznešenosti a zvířeckostí... V dobách renaissance měl skoro převahu moment druhý. Nezastel dlouho na vrcholu, všeobecné klesání nastalo, sestry moralita a materialismus zasedly říce na trůn, sestup trvá dodnes, přes všechny kulturní rozkvět, nezadrželi ho ani duchové jako Voltaire, Napoleon, Goethe, Nietzsche. Ale zdá se, že vrchol nízkosti je již dosažen. Jak dnešní Evropa přes všechno povakování o síle je vzdálena, prozrazuje se na jednotlivých, rozchodujících momentech. Příklad nikde nejaco děti vychovávány ke statečnosti -pochybujícího přezvědí prvý pohled na sportu. Místo k mužnosti, vedeny jsou šmahem jen ku epaku jejímu-k hodnosti. Není hrůsnějšího filologického skandálu než vývoj slova brave v různých řečích. Nejdříve statečný, pak zdatný, pak bohatní, konečně způsobný. Teprve, až stejně často, jako dnes slyší se od rodičů: buď hodný!, slyšeno bude: buď statečný!, hodna bude Evropa pozoru. Nebo, není národa který by na vlajku svou napsal třeba jen malým ale aspoň čitelným písmem: Mužnost! Heroismus! Kdo nevěří, nemusí se ani podívat do starého Říma, -jen na mnohé indiánské a negerké kmény. Jak by to ké mohla te ubchá sladká dnešní čeládka, která že nejen nemá potuchy, co to mužnost a heroismus je, která myslí ještě, že etností ty má, že má je už pod sebou. Jak jinak možno by bylo, že překomicky hledá páve své mizerie ve všem možném, jako v nehošpodárnosti, nepodnikavosti, nekulturnosti, nevěrnosti, alkoholu dokonce, -jen ne v tom, co je podstatou všeho mizerného. v nemužnosti, vše catelná jest jen následkem nebo symptomem její. Prostý je recept k ozdravení českého národa: Staňte se muži! Všechny vady rázem a Vás spadnou, ale ani jediné nezbevíte se, dokud nepůjdete ke kořenům zla: své zbabšlosti. Nebo: Nikde nehlásá jako hlavní princip esthetiky mužnost! -Neslyšet podobná slova jaká řekl Goethe Wckermannovi: Všem těmto moderním výtvarám schází-zapomenujte si a poděkrtněte toto slovo-jedno: mužnost... Mezi všemi těmi zářnými nesnými básníky a umělci není-až ne jed

20

nu v Ůechách se vyskytnuvší šebrodrušenou výjimku--a snad částečně na  
Shawse-jediného pozitivního ducha--Bámmunzio, Wedekind, Maeterlinck, Ver-  
haeren, Chesterton, R. Strauss--všem s netopýři, morasteví duše, zkroucená,  
pastorečková výhonky bremberů ve sklopě, lazareťanů--nezarečené. A ten  
titanismus, co je směšnějšího? Křečovitě, křečkovitě hrozání bohu pěstí  
ze to, že kroupy potleuly těm lidíčkům trochu šitě, plivání na slunce  
v pěkné attitudě. Neexistuje vůbec filosofie, t.j. disciplína ovcobuzující  
člověka ode všeho, činící jej absolutním. A že tyto vývody budou se zdát  
směšnými, též frapantní doklad, že dnešek ani dnes, co je unum necessari-  
um. Síla je totéž, co vznešenost, nízkost totéž co slabost. Neví se, že  
dnešní zvířecí materialismus od podstaty jen ve slabosti, a že slabost  
je nutně oblečena-zhvozdilostí. Uznává se často, že lidstvo je dnes sla-  
bé, ale jen díky zhoršování politování prolévá nad tím sacralisovaný  
člověk, praví: je to jen slabost, neví, že nazvav někoho slabým, odcudil  
jej i sobě. Uznává se, že lidstvo je teď hrozdsky nízké a podlé, ale  
jen moralisti příčiny toho se shledají, podstatu nízkosti: zatmění síly,  
zůstává stejné. Nevidí se samozřejmě jen pyšné vztyčení se že pře-  
nese z prachu a bláta, ale že síla je pouze pyšnou vztyčeností, že vzty-  
čenost je pouze vůdčí vůle pod sebou, že jen vůdčí vůle pod sebou  
je Vznešeností, že jen vznešenost není nízkostí. Vztyčenost--bojovná a  
útočná a triumfující--hrdá a tvrdá, smějící se, do slunce bacchenicky  
hladící, všemu se smějící, vším opovrhující, lhostejná k životu a ke smr-  
ti, vlastní a cizí a tím ji zabíjející, hercická. Neboť síla je totéž co  
heroismus.--Buď je člověk horec, nebo pes. Co čeká od doby, již slovo hr-  
dina stalo se posměchem? Jest naděje, aby v lidstvu nastala brzo jakási  
aspoň vláda vznešené síly? I nejgeniálnější historické prognózy byly  
vždy někdy velmi nejistým, jsou, stejně jako předpovědi meteorologické,  
možny jen ze předpokladu, že všechno půjde regulárně, že nenastane něco  
nepředvídaného, abnormálního. Ale právě události nepředvídané byly těmi  
které v dějinách nejvíce rozhodly. Jisto je, že obrat takový je možný.  
Stav společnosti nezdá se tomu nasvědčovat, ale co se často nazdá? Záví-  
set bude ne tom, zjeví-li se několik vskutku velkých mužů, myšlenky i čin-  
kteří by se v pravé době navzájem doplňovali. Dostatek látky byl by v  
lidstvu k tomu, aby hlasu jejich bylo poslušné. Dnešní člověk je velmi  
dimensionální, dovede se persaderně do úšesně svého vpravit, je nádržkou  
všeho minulého, jenže zná vše jen v plurálu, není velkým singularem, a  
singulárností... Důležité je, že onen mirakulární, nečetný národ, ze všech  
nejslabší a rapidně stále více vše rozhodující, je síla velmi blízko.  
Snad schází mu hlavně jen uvědomění si, že jí má, ale jeho, tisíciletím  
vypěstěná, na životě jej udržující opatrnost zrazuje mu česné hranice  
skok. Před třemi stoletími měla Evropa, aspoň lokálně a v jistých svých  
elementech, dosti síly, ta se neztratila, je tu latentně i dnes. Šťastný ob-  
sbluk okolností mohl by ji rychle vysvobodit z vězení, jest všem pod-  
-

bný případ stejně vzácný, jako útěk z káznice. Z valné části je dnešní miserie následek nepředstavitelných zevních momentů, a jen nutným odlišením. Únavou, horečným spánkem. Století je pro mystického ducha lidstva jedním dnem jednou nocí. Jsou příběhy, které rázem zaplaší únavu, a možná je náhlé vyburcování ze spaní. Sám sebou se evropské lidstvo probudí asi tak za tři století, snad ještě během toho mchla by jej vyburcovali velká vále... Užitečné může být vyburcování lenochu, škodlivě nemocnému a vysílenému. Čím z toho je dnešní společnost? Obojí. Ale oslovovat si vědění o tom co je lidstvu prospěšné a co škodné, je nestoudnost všech nestoudností. Jen jedno je jisté: že užitečné je vše co se stane, že vše je dobré. Na kramářské zřízení k tomu, co škodí a co prospívá. Božská Libovila buď vládce, buď čina.

### Síla Slebesti

I největšímu hroziči vrozen pud, po každém vítězství ihned odpočívá, lehne si po každém povzletu i výskoku. Kochat, povelovat se ve světlé, po té následující náladě, ne ve vítězství samém, ulehne do jeho stínu, ale v uctivé vzdálenosti od něho. Někdo nebojí se člověk víc, než svého právě dobitého vítězství, sotva vystavší, báje na se strašidelnou tvář, utíká otec od vytroušeného dítěte jako od největšího nepřítele, jako prohající voják odhazuje kočiar i zbraň, existuje i po ústí vítězství, v závratí opojení svého vidí v něm jen propast.

Hledí na ně přímo zapomenout - ve strachu, aby mu je něco neukazilo. - psychologicky jsou hluboká slova Sanchova, když Don Quichote dobyl konečně přeci jen dvou vítězství: Napouštějme se teď, pane, do něčeho nového, ať si neukážeme své affeiry! Tím mocnější pud ten, čím vítězství větší, Renibal po Cannae, větší tvárci po jejich chef d'oeuvre, největší velikost je, být větší než vlastní životní vítězství a ztroskotat se na skále nekonečnosti a nemožnosti. Ale i po nepatrném úspěchu umežňuje pokračování v boji vždy jen nějaká, třeba jen mechanická a sotva znamenatelná přemožení. To funguje v takových případech dobře, a ducha aktivního, selže zpravidla, kde vítězství je závažnější. A hledí pak vítěz udržet si blahu volnost povítězných náledy co nejdříve, dilem tím, že ji instinktivně v sobě žije, opatrně do ní dýchá, přibližuje k ní myšlenky, vzdáleně s ní souvisící, aby šárem jejím se ohřály a rozvířily, dbáje, aby se oň nepopálil - nestupoval ke kořenům radosti své - obchází jen kolem, přivěšuje si se zavřenými očima, a dilem tím, že uvádí se v onen stav, kde by nic cizího jej zní hrubě nevyrušovalo - ve stav klidu, bezpečí, pohodlnosti, hrovného rozptýlování se. A nejlepším stavem takovým je ležerní, příjemný hovor, tleskání, spojené s pohodlnou pozicí těla, kouřením a pitím. Z hrůzy stal se vítězství rázem úzkostlivcem a zbatálec.

Je pud ten zavržení hodan? Nic není zavržení hodan, ani zavržení-ani  
kontradikce. Každá neřest je poloviční etností-ale poloviční neřestí  
každá etnost. Neřest a vůbec jméno každá neetnost je nadávka-nadávka  
je i slovo nadávka. Vše je záře-ale věděl už Heraklit, že vše je svým  
opakem. Světlo a temno pronikají stejnýmž způsobem k atomům,  
svítí každý atom, ale každý vrhá stín... Božsky vněšená je síla, valící  
od vítězství k novému a k novému, až klesne vyčlením, chroustá je často,  
zvláště v praktickém životě, její neohradní. Ale božsky moudrý pud vleh-  
nout po každém zderu, a užitky jeho celkem větší snad, než užitky a vyu-  
žitkování vítězství. Kořenem jeho je správný pocit, jak prohevou, křehkou  
věcí je vítězství, je štěstí, jak více než od vále od venutí vnitřních a  
vnějších nenadávých víchřů odvisí! Jak je vzácná, jak třeba vážit si ho a  
šetřit, jak největší maličkost může zcela otrávit blahou náladu, anulovat  
vítězství, avrhout triumfátora a jeho vozu, a přivlést jej zaň, jak tisíce  
ce příhod v tekutém, bezedném psychickém světě-vulkanickém ohni, pod ten-  
kou skořápkou, mohou vystoupivšíc setřást s hory do propasti, tím hlub-  
ší, čím výš byl dospěl, jak bobrové nadvířící červa, po božskosti se vzpína-  
jícího, a jak citění se nešťastným je neodlučitelne od reální škody, jest  
jí už, ono jediné. Ví dále instinkt ten, že udržet si hořinu mírného blaha  
je-novým vítězstvím, vyrovnávajícím extensitou a zdravou, hřevou nenad-  
hancí intenzitu o šolát eventuelního nového, krušného a tlačícího či-  
nu, že hodina takového vlídného slunečního svitu občerství, zúřední pádu  
duše, jí k novým vítězstvím v budoucnu uschopní, že psychické anpondere-  
bilis jsou těšší, než faktické, praktické události a krasofské strategi-  
cké kalkulace, že důležitější než potření prohajícího nepřitele, je často  
udržet armádu svou ve vyšším stavu, že opatrnost je hrůzstvím slabého  
a obořého. A ví konečně metafyzicky, prýťže ze srdce Všejsoucná, že ve sku-  
tečnosti, ve věčnosti nemá to s vítězstvími, a činy a číselliv žádný úspě-  
ch je vše, je Jím, Bůh je absolutní vále, vše jest jí. Objektem Boží Vále  
může být jen jedinec: absolutně vše. Bůh dosáhne všeho, vše dosáhne všeho.:  
Věčnost zve se toto vědcežení, všeuskutečnění. Kdy co dosáhneš-lhostej-  
ná slunce-toť nadělověšství neboli Božskost. Vše nevědci tvůj povrch,  
pachtí se po malých dosaženích, nevěda, že kejištěno mu bude bez práce-  
Vědcežení. Člověk je otrok stále bičem poháněný, ranou zblbělý. Je temný  
vichr, klidným sluncem musí se stát. Proměna v klidné, nahnuté, lhostejné  
slunce-toť nadělověšství, neboli Božskost. Vše ostatní, vše dosažení lid-  
ské je jen zvířectvím. Slepá je zvířeckost pro Božskost, jsouc jejím opa-  
kem, kde snažíc se jí pochopit, klade na ni své mřítko, je to totéž, jako  
by měla vnašlenost litry, sobě měla by se smát, jako se směje Božskost:  
když výsledky jsou kurcaní. Štokrát další skok, než tuší, musí obvyklé  
myšlení učiniti strencu od svých vyžlepaných cest, má-li dojít poznání.  
To, co člověk dosud absolutně nepochal, se samozřejmě špatně považoval, to  
právě božskosti je nejbližší. Tak zvaná slabost, zbabělost a ostatní poha-

rdšeji se tajemné paprsky Boží. Jako Nietzsche affirmoval zlo ve smyslu morálním, třeba nalézt odvahu k afirmaci zla ve smyslu biologickém. Božskost je hyperbolis. Byl by asi dospěl Nietzsche až sem, kdyby nebyl předčasně podléhl nepodléhání svým vítězstvím, kdyby nebyl učinil svou manii, -být neúprosný, ke zničení božev ve svých vítězstvích-, myslil si, že jedinou umění využil se ze dnešních na sebe: ani pomyšlení! Horečkou, křečmi, splašeností pod vlastním bídem byl jeho duch, byl lidský duch, přepjatá činnost největším hříchem a kletbou člověka, v ní nejvíce má původ jeho chaotičnost, zkroucenost, nečistota, otročnost, omezenost, alelost. Proskribovaná lenost byla jeho velkou dobrotitelkou, chladivou, čistou lázní, přímídkou, co lepotou, zvanou-animální život, především umocňuje, je spaní-tate svrchovaná lenost. Lenost-nic jiného, než spílání gelejníka soudruhu, že nevesluje stejně otrocky jako on. Nebudie to spílejícímu zaslíbeno- následky sousedovi nečinnosti cítí šsto na svých zádech, ale filosoficky nemají expektace jeho valného významu, sociální hodnocení patří do filosofie, jako štkající pes do kostela. I ta lenost, která zdá se být nejméně aspravedlnitelnou, nejděpornější, přímo nevyavětelnou, má hluboké oprávnění v kořenech života. Kde ví, po jaké dřívější strešné činnosti a randech takový po celý život hníjící v nečinnosti avá ani nesníci, jen duvně vegetující člověk mysticky odpočívá? Činnost je příjemnější než nečinnost, jaká hluboká fraktura v duši to musí být, která brání člověku vejít do ráje šině?... Lenost je, hluboce vzato, vždy jen nečávkou odpočinku. Odpočívati je šsto veliký heroismus. Rozhodnutí k odpočívání je to nejtěžší pro aktivního ducha. Máže být největším činem jeho života. Co nejsilnějších, tedy nejvšestlennějších duší byle by zachránile, kdyby v šas v sobě byly nalazly dosti síly ke slabosti: ke dlouho trvajícímu vypřáhnutí své vůle, k lenosti!...

Čtyři denní doby lidského ducha

1-Animální realismus-Člověk žije jen ve smyslové realitě, ale čistě pudově. Žije vše pouze prostředím svých-ne právě vanešených-potřeb, přání, stichů. Vzhledem k těmto účelům vidí dobře dost a správně: zrak uchrání jej před úrazem. Zcela špatně, refrakčně vidí vše ve smyslu intelektuálním. Podmínkou vidění intelektuálního je právě podstoupení od svých nízkých sebezáchovných pudů-objektivnost, :jen pak podstoupí dost daleko člověk o vůli, aby je mohl v celku přehlížet, t.j. rozumět jim. Subjektivnost člověka animálního je mycpiická. Rozezná vjboruě maličkosti, velké je mu neviditelné, jen malé je mu velkým. Dovede obdivuhodně vládnout svým nástroji, ale dajte mu definovat třeba jen sekeru a nedokáže to. Má zdravý rozum-pro nejaiší praxi, kde možně reišsonovat, psychologizovat, filosofovat, stává se ne idiotem, ale direktně šilencem, lid in rebus intellectualibus jen šilí-viz. nepř. náboženství. Reišsonuje nešťastí nered, nečinil by tak vůbe kdyby kurikaní poměry lidské společnosti ho k tomu neutily. Duch ještě spí

9  
-vládne Tme, Noc.

2-Mlhavý idealismus. Duch se probouzí, svítá myšlení. Začátek je těžký a tápeavý. Tápeavost v říši ducha jeví se jako mlhavost. Mlhavost a konkrétnost se vylučují. Doménou nejasnosti je vagabondství všeobecnosti, abstraktivní ideje. Nutně a paradoxně a rázem přechopne se duch, k myšlení precitající, z animalního realismu do pustého idealismu, do abstrusně absurdního abstraktionismu. Bývá to příšerné, onen typ lidových raisonneurů: nejkonfusnějších, žvanivých vykladačů, před nimiž inteligentní člověk s hrůzou utíká a kteří plerí animalnímu realistovi za potrhle idioty náležejí k vyššímu druhu člověka než on. I v literatuře vyskytuje se častí v silném zvětšení a uhlazení, typ tento: např. většina Německých filozofů sam patří. Spisovatelé to, zápolící stále, v potu se koupající, s nejvagnějšími, nejdutějšími abstrakcemi, docilují zde pokoruhodných výsledků, ale nemají kupodivu smysl pro konkrétnost, předpokládají dobré abstraktnosti. Nesetkáme se u nich se žádným názorným podáním, živým obrazem, trefným přirovnáním, espritem, není ani v jejich poušti, neuvádějí ani nikdy konkrétních příkladů, z nichž jediný častěji by vyvětlil, než celá jejich stránky. Zlobí se na ně čtenář, myslí, že schválně nechťejí tím napomoci jeho chápavosti, ale oni nemohou, ubozí zplození mlh. Intellektuálně idealisté, zůstávají však celou svou naturou realisty, glabae adscripti, - neschlí tak rychle odpoutat se od své animalní minulosti. Mnozí z nich jsou fanatiky realismu, nejvíce pro realnost v dílech svých tádně téměř smysl. Zůstávají přesto sympatickými, i trogičkými, poloharickými zjevy, tito roztránci. Máse renanův a dopoledních mlh.

Intellektuální realismus-Slunce prozírá tápejícími mlhami. Zachutnělé myšlení zatoulá po socii co největší, t.j. po jasnosti a jistotě. Dojde brzo k úsudku, že nenejde toho v obilných nivách ideí, - a vrhne se prudce zpět na hroty reality, - usnadňuje mu to nezrezavilá stěra lásky jeho útroby. A dočkává se tu radosti. Dlouhý boj s fantoni neschoulostivě, s velkými vítězstvími resignovaně už ani nepočítají, dobývají tu rychle a snadno četných a skletantních úspěchů, neboť vítězí vždy skvěle, kde sešilen dá a v boj s nepřitelem slabším než ten, s nímž válce sešilil. V triumfálním opjení nevidí, že žádná empirická, immanentní poznání ducha trvale neuspokojí že skutečnost je ve skutečnosti jen módelovou nížinou bazemného duševního světa, že jasnost reálného poznání jest jen zdánlivá, že jistotu o realitě reality bylo by možno získat jen pomocí idealistních a metafysických prostředků jeho vědění jest jen vírou, nečistějně zaslepenou. V zaslepení pojme přímku nenávisť k idealitě, matce své, která jej k tomu, co jest, vypíplala, s hlubokým studem vzpomíná na ní, bludnou, chudou, setva se vlečenou, dává přední přednost i dědovi svému: animalnímu realismu, stotožňuje se dokonce s ním vidí v idealismu dekadenci místo essence. - Typy např. Stendhal, Napoleon, Nietzsche i z větší části. Poledne, doba ostrého svitu, práce a boje, četvy.

Zjevný idealismus-Slunce se snížilo, na nivách usnulo zlaté ticho, hlubší  
mi harmoniemi zaznívají letní vůně. Unavení, vítězstvími, bohatstvími  
svými odpočívá duch ve stínu. Nemá tužeb, tiše předstoupí Tužba: K čemu to  
vše? ptá se. Máje vše, nemám nic. Co má být dále?... Pohled vzlétne k feerii  
obлакů. Shledá je krásnějšími a lepšími než hroudu země. Nepustí jich už  
a duch vzlétne za ním k nim, aby je dobyt. Jak jinak blýská a třaská než  
v ruce matky, než ráno v ruce dítěte! Dítětem a otrokem mih byl, teď ze svě-  
tla přichází, aby je podmanil, sochy z nich tesal, v pevné krystaly záře je  
proměnil, a nepochybuje v hloubi, že se to zdaří: cítí, že vše jest jen tím,  
čím to vše chtít chce. Stadium čtvrté je pláň opouště druhé. Nevidívá  
to stadium třetí, házívá jeasného idealistu pod sebe do jednoho pytle s  
mlhevým, obdobně jako stadium prvním stotožňováno je druhé s idiotstvím.  
Zjevný idealista, ideolog, abstraktivista, metafysik, mystik, je jen rea-  
listou v nejvyšším stupni, takže v opak svůj přechází. Největším realistou  
této doby je Březina, řekne to prvý pohled na jeho metafory a podobnosti.  
Vůči takovému prolnutí smyslového světa jeví se realismy Stendhalův,  
Flaubertův, Zolaův, Dostojevského jako něco pouze průpravného...  
Bude po tomto večeru následovat úsvet, úpadek, nová noc či-Madison ??

#### Filosofie Buonapartovy osobnosti

Ničí obroz nechová se před lidstvem neurčitěji, nežní enigmatičtěji.  
Čtouce úsudky o něm, řekli bychom, že stál mimo principium contradic-  
tionis. Byl nejhrubší sobec a jediným jeho zájmem dobro lidstva., brutální,  
ukroutný, tyrenský, laskavý, dobrotivý, vždy spravedlivý, vznešený a ordinár-  
ně popouštěkující, hrdce a bázlivce, vtělená energie a skoro slaboch, genio  
a tak dost omezený, v nejvyšší míře daemoničtý, -/Goethe/, a muž, na němž  
není nic tajemného/Emerson/, nejneobyčejnější ze všech lidí po Kristovi,  
/Bloy/, a celkem smělý šlechtík/Tolstoj/, bezbožný křesťák, materialistní  
mystik, znamenitý a mizernej matematik, hechtiste, jezdec, řezník, ...antický  
krásný a le lidsk petít crapaud, měl dokonce hlas zastřený a senorní, sval-  
stvo tuhé a hedrovité, ba 157 a 160 cm výšky. -Příčinou mne to, že něm  
více jak na každoliv hleděno bylo prismaty lásky a zášti, než chromá  
nesnadnost pochopit jej., a méně nesnadnost to, než že byl l'amez des  
contradictionis, že všechny téměř nějak uvedené vlastnosti měl. Nikdy ne-  
vzbáhuje affekt do věci, co v ní není, zvětšuje, zmenšuje, překresluje jen  
to, co v ní je, a hlavní příčinou záhadnosti charakteru jest odvěká, stejně  
obecná jako idiotská zaměňování lidí se černé nebo bílé šachové figury.  
Každý je stejně přibližně dobrý, nebo špatný, vše jest černí, každá vlast-  
nost podmíněna přítomností opaku, a čím kmen vyšší, tím hlubší kořen.  
Čím větší člověk, tím větší rozpětí protikladů, tím nápadnější složen je  
z odporů, je malým člověkem vloženým pod mikroskop. Ne sice podstatou, ale

hlavním proedikátem velkosti je spclujití největších odporů a vůbec mnoha  
tvárnost duše. Buonsparte je nejmachotvádnější ze všech lidí. Jako by byl  
kontrolním shromážděním všech kvalit. Genius činu, myšlenky i srdce. Nejsa  
nejobsáhlejší inteligencí, je nejobsáhlejší duší. Nejlépe dosud označil  
jej Goethe: Kompendium světa. Je pouze - všechny lidské schopnosti - /Hugo/.  
všechny slabosti měl a obludnosti i auctnosti, jako příroda. Idea shromá-  
diště všech vysokých kvalit, involuje ideu pevně skutečné a harmonického  
celku. Žádná část nesměla být hypertrofická. V žádném jednotlivém ohledu  
nezářší vakutku celnivě, jako celek ano, nepřirovnatelnou bylo by lze naz-  
vat jeho energii, tu ekremitovu, gumově nezáhlápnutelnou, bryarskou, ne-  
předvídatelnou, - ale síla je jen harmonická kooperace všech částí. Neměl  
přirozený heroismus Alexandra nebo Karla XII, pevnost Ketena ni Fritze,  
Caeserovu jasnovidnou organizační schopnost, Hanibalovu ni Sullovu ži-  
velnou sílu, - koncentrovav se na pozici byl by dospěl snad výše Cornelliou  
nikdy Shakespearovy, myslitel více cetrý než hluboký, svěhlavý realismus,  
zabránil mu být filosofem, vřelol ducha - deanimeliscovaná absolutnost, zů-  
stal mu, třeba váli jeho nutně tušen, povídy zastřen oblesky. Míru vynika-  
jící prostředností nepřesahovali v něm i nižší talenty, nepř. paměť, obsá-  
hlé, zářivé, vidy účelné vědomosti byly nedákladné a často směšně lekunc-  
ní. Ale jako celek uhaňuje si primát mezi všemi svými příbuznými. Vedle  
něho je Caesar trochu suchý a nerobustní, Hanibal Sulle, Žižka, Borgie jed-  
nostreaní, Alexandros a Karel XII. nerezumně impulsivní, Fritz vůbec ztlou-  
mený, Cromwell omezený, Timur i Ruský Petr bestidlní. Aby celek byl zde-  
filý, nutno tkviti zdervě v instinktivitě, vysoká duchovnost ji rozeřirá, -  
velký genius je strom, cyklenem dáracínovaný a chvíli strašidelně létající,  
že B., vysokou spirituálnost máje, zůstal instinktově zdravý a silný,  
v tom je hádanka a singularita jeho případu.

Dominující vlastnost jeho? Odpověď zněla by se po většině: vále. Povrchní.  
Jsou tři kategorie lidí: ti, v nichž efekty, ti, v nichž intelektuálita, -  
ti, v nichž vále vládne: polobožští, geniální, obyčejní. Stupeň třetí má pře-  
dpoklady drubý, tento ruší nutně zdrevou instinktivitu, u B. porušena ne-  
byla, tedy nestál na stupni druhém, tedy tím méně na třetím. - blíže k váli  
mě muš myšlenka, než činu. Jeho dominans byly efekty, sluškami jen jejich  
intelektualita a vále jeho. . Nebyl hemitheos ni genie, zůstal v zákledě  
obyčejného člověka. - v zevních věcech a cílech prostě instinktivně říjí-  
cím. Vládnoucí genialitostí začíná nadčlověk, nezačal ani jím být B., ale  
byl největší člověk, uloupivší jen ve vyšších zónách tolik zlata, kolik  
byl schopen unést. Tvoře velké osobnosti sleduje předuch pokaždě zcela  
specielní, často láskově experimentální cíl, v B. umínil si febrikovet  
ce nejkelosadnějšího obyčejného člověka, tak zdeřilého, by zahrával jím  
klamevš všemi modrevými třpyty nadlidskosti, .

Žádná indukce nevede k poznání jádra, tajemství cizí duše. Jen dvě jsou  
cesty k němu: sdělné sebepoznání a diváková intuice. Jak dobře znal

sebe B v detailech, tak jako celek zůstal si vždy hustým zaječstvím. Zde aut rove intuice, t.j. idey, které s B. v hloubi temně vědy spojoval, - k jejíž vyvršení na světlo bylo ovšem třeba úsilí--.

Aktivní nenávisť k mase Jd: Blíže: vášnivá, černá nepřátelství zevnímu světu, v opovržení a hnus přecházející, a v hrůzě studu z podléhání nepřisvojenímu k praktickému podmanění si ho meniskálně tihnoucím.--

V duších jeho předků domínovaly žádosti po zevní velikosti a lesku, vládě a slávě a triufech. Nutně kuly si zbraně stále ostřejší: vysokou intelektu elitu a souverenní váli. A nutně obrátily se maso proti svým kovářům. K čemu vše to pschtění? Vládne, ovládnám jsem ovládným. A kdybych celé lidstvo přilápal, červen zůstenu pod patou přírody. Chtěje a cítě se být svrchovaným, jsem jen svrchovaným otrokem. Tak a podobně šeptalo do triumfů vyšší poznání a svítivé konvulze vále. Nezviklána daly se pyšné vládnoucí efekty v boj s daemony, ale ti, - který útek by nerozdrtily?... Konečně zbývalo jen zapomínání v markozách zmočené činnosti a rachotech vítězení, dále sublimovaly se duše, otravná skepse výše stoupala. Přilíš silná byly vládnoucí pudy, přilíš povznešenými sobě připadaly a nenehraditelnými, tak sváděné je jich cíle, možnost dojít jich zdánlivě tak, - blížká. V duších tišších, resignování na nádhery země schopnější, byla by se spiritualita ujímala již žezla a je dexternisovala. Je přemluvila, že duch je svrchovaný, kdykoliv si jen řekne, že svrchovaný jest, že vnější svět jeho majetkem, protože jím samým, že grandicním skokem z malého do velkého Jd dobyt je rázem svět. Avšak Caesarové duši zdě se Božskost zpronevěrou a slabostí a mlhou a šebrotvím.... Žebrácké je však poslední refugium její v tomto boji. jako bitý pes, místo aby se vrhl na člověka, po holi chňápá, tak zrodily zmučené duše city vzácné, ressentimentní, haedozelené křátky k zevnímu, nepodrobitelnému světu. Jen sporadicky vyskytovaly se v otáčích Napoleonových. On teprve je slitinou jejich, tak mocnou a vykrytalisevanou, že stala se panovnící jeho psychy. Je skoro nebo vůbec neznám tento sublimní, již filosofický patos, a je klíčem k mysteriu světa a duše. Je předchůdcem v předvrženém stínem stavu Absolutnosti. Nescházal u žádného velkého a silného muže, snad v B. jen domínoval. Nedoreschotí ani v duchu. Absolutnosti dosáhším, stále černá se základní barva jeho pod svítícími melodiemi Božskosti, rozbit však již zde ve tříšť, - zintellektualisovaných pocitů, stráž jako upomínka, jako stín ze duchem se plíží. V B. byl však vášní, plným proudem hučící, infernální, přestrojující se per associations et analogies, do všeho možných nízkých stavů zloby, msty, zhrůšství, ošklivosti. Díky jemu patřil milý empereur do teratologie. Kůl, vítr, hvězda člověk, lidstvo páschily než prudkou repulsi, budily v něm vzteklu náchuť, až ke zvracení autici. Jeho nejvnitřnější činností bylo stále odhazování věcí od sebe, - podmaňuje si svět setřásal jej jen defensivně, navybnul-li se mu strom, cítil se být v hloubi pokoven jako políčkem. Ješitné gura egoí - bylo nejvládnějším tihlem jeho mysli. Chispecká vzderovitost váli se sešně mezi skalami jeho brigantských dřevních tahů.... Zálež k mase Jd je však opakem známých stavů misanthropie

24  
pessimismu, hypersensuelnosti, strachu před realitou, protože výše, síle, zdraví jsou opakem nízkosti, slabosti, patologičnosti. Nyskosmismus není o nic pathologičtější, než rány lví tlapy do prutů klece... Nežástel u B. šlučí, cerebrolisoval se - v opovržení, necelé ovšem, protože si uměle vugeroval. Vysoký duch stydí se za každou nenávisť a dovede ji značnou měrou v opovržení sublimovat. V této sublimaci je vysvětlení, jak mohly i v B. affekty až do konce zůstat při vládě. Oděly se - přes zmíněný přestrojení - v to nejnížší - v háv Vanešnosti. Neboť despektus je korelát Absolutnosti., a i neúplně, sugeroval si opovržení ne bezcenným jejím autogedtem. V něm našel filosofické narkotikum, jemu už nutně, aby s sebou dosavadní vydržel... A bezpečná aktivita tohoto safibia nebyla pouze přikazována studentem z otročení tomu co si civilizistického zmocení bojů potřeboval, by přehlušil hlas, syčící stále věže opovržení jeho není zcela pravé, ne lže. Je zbudován je celý, útek jeho byl útkem před sebou. Nejbdělejší z lidí byl největším sebeuspávečem, - jen proto mohl, mohl se stát nejbdělejším. Byl duchem negativním? Vše je v základě pozitivu: Absolutností, je více mór zšeřelou formou každé negativite, barevnou stupnicí její. Vysokosmie má se k čistě pozitivnosti jako purpur ke bělosti. Již svou mužností je dvacetkrát kladnější než všelijaká larmocentní philanthropie... Avšak nad její relativní negativností, usadila se nová, mocná vrstva pozitivnosti, nad Buonapartem nenávisť šulově vyčáhl druhý, opětný B. rozumu a vůle. Jako když z vulkanické, nevychladlé půdy srší ledové přeměny, tak proti subjektivnosti, sobectví, malovládě, destruktivnosti, fantastičnosti základního efektu postavila přesnost vůle a přesnost rozumu objektivnost, učinily z zobeřhlého revoltanta proti skutečnosti největšího stroje nutnosti, jak se be charakterisoval B., druhý byl pod komandem prvního, nutně proti němu stále bojoval, nikdy nebitě se v celku ze nástroj mu sloužil, podobou provinosti, permanentně se bouřící a in summa psalouchající. Šedý velký muž nebyl cele syntetický, šedý v skutku rozpoltěný. - Vlášdnoucí affekt byl v rozporu s B. představen, sám v sobě rozklá pln, v antagonismu k tomu, co i nad ním rozkvětovalo. - Jak šhavé musilo být jádro jeho, když přece uchovalo si panovníckou moc! Ale jen třením a nárazy vnitřních bojovníků učiněn a udržován bylo rozřaveným. Šila sestavena je z nečetných slabostí. Chromá rozpory v B. byly příčinou jeho jedinečné zajímavosti, letu a zřícení sea - strašně tragickými osudu jeho.

Sně, že vnějšku vládne, byl jím, opovrhovaným, zcela ovládnut, jako neživý nástroj Bežsky šertovně upotřebován. Osud zachoval se k němu ještě stále gelantně/Goethe/. Jako k negru plantážník u Borgie k Semiru d'Orco. Využil po své manýře tohoto nesmírného jednacního nástroje jak jen mohl svědomitě nezvodomitě. Zevním leskem duši mu ošlepl, vítězstvími opilou, stálým štěstím zhloupělou, stálou šinovací línou ji učinil, tíhu Evropy na ni navěsil, le nikdy podstatný krok v před neudělal. A vysáto zardil jej a pmslu udusil v šife na vrcholu nejpuštnější skály, - ne zasloužený poměch, že mu, přáteli, povědy jen sloužil a pověda jen mimo sebe sama šel...

Meje sílu k prociitnutí prospal nejširnější Slovák celý život, který byl jen Waterlooem, 52 let trvajícím, neodvážil se nikdy procello decertare ten Hannibal bitev, jenž byl Fabius Maximus ducho. Věděl jako Alexandros, Caesar, Fritz, že je, dle označení posledního, jen politickým nádeníkem, počítal střelbou směřenost toho, když Vále-samu v marionettu degenerovává, postrkává jen zevní marionetty, vasiluje ve hroznictví uličnictví, zvaného politika, diriguje zvířecí rvačky opilých stád lázy, tzn.-bitvy. Z pocitu nikdy nestel se šin. V líní setrvačnosti histriónil do posledního dechu tante titenství zpole mazek, zpole clown Gaudu.

S dchožením těla rozsula se najmonumentálnější, nejstarší z duševních staseb: smrt vyměřila konečně obětovaného z dráhy jeho kolmo od ní ven. A rozestoupily se rázem mlhy, prestará, dusivá, objevilo se pozemské slunce - zmenšelo-misičně zmalé a rychle ve stín se rozpíjvající, vytřeskl náhle kol dokol neznámý, strešlivý červánek, předvoj blížící se nedzře a duše Prociitnuvšího, v magii ohně jeho se rozpouštějící, vatříst mu se rozletěla. Tím překotněji a ukvapeněji, čím dále protipřirozeně připoutané bylo k zemi. Do výš, která, až navštěvovala je dosud jako obyvatelka, jinde residující, lépe znala, než mnozí autochthoni. Do výše, kde vále stane se rokem ne imaginární vládkyní lidstva, ale skutečnou Vládkyní všeho.

#### Rozhodnutí se ke vznešenosti

Český národ kráčet dosud po cestách prostředností. Musí se rozhodnou pro Vznešenost. Kategorické káže to povaha její, a povaha jeho, a jeho prospěch i pud sebezáchrany.

#### X

Není proč obstojně zadržet se svého života bez velikosti vnitřní, neodvrhne-li svou malost, ne mrzké živčení a doživčení jen otvírá se mu vyhlídka. Šidat a nešťastný bude život všech počtem nevelkých, duchem nevznešených národů, třeba situovaných co nejpoříznivěji. Co nejnepoříznivější je situace Časke. Vtlačen ve střed kontinentu, ne zemi neobčasté, vklíněn do geránského těla, German jako přirozený, urputný nepřítel, Maďar větší ještě větší Polák a Slovák snad největším..., nemilován nikým, k lásce právě nevybízaje. Klíště zapečené do cituho masa, dítě v třešnici, zrna mezi žerňovými, zápasení o prostor pro prsa, aby mohla oddechovat - tak to bylo, tak to bude, nepřivede-li velkou z ní velký šin. Politicky - bezmoc a faktické střectví pod velmocemi, hospodářsky v nejlepším případě snesitelná existence. Ale snesitelná existence je neunesitelný pojem, všemu vyššímu je pouhá snesitelnost nesnesitelnou. Jeho jedním budou hlavně jen jeho ruce, to znamená v nacionální cekenmii, že bude ze dne na den šifickým německým nádeníkem, v nejlepším případě ševčíkem uprostřed továrny na obuv. Vše, co vyšší, obředne v nízkých poměrech a kazi se, hnije ze živa a dchne. A jen to je vyšší, co chce nejvyšší, kdo nejvyšší nechce

33  
je červ. Čech má v sobě látku k výšší, nevědomě chce se stát prvním mezi  
národy: a v sedních řadách zůstane vždy, i kdyby nepaul síly co nejvíce.  
A právě element vysokosti, ještě více než početnost a špatná situace, způ-  
sobí, že v nízkém materiálním zhonu nadechne Čech toho, že by bez něho  
při svých talentech docílnou mohla největším nepřítelům talentu je genie  
vysoké vznešený duch nemá talentů, není osudnějšího balastu v boji o exi-  
stenci než vznešenost. Tyto vlastnosti Čecha nejen že učiní mu nemožným  
spokojit se s materiální malostí, ale budou ji činit ještě menší a stále  
debrátsější a neunesitelnější a hroznější a absurdnější. Svádá k němu  
mu smrt a malocenství, psychologicky neodvratná, -- nebude-li nastoupena  
jedna jediná nová cesta. Při vzrůstání lepší je smrt rychlá a dobrovol-  
ná, lepší než prohrát a vynucená. Dobrovolný zánik českého národa mohl by  
učinít možným jen slítí se všech národů Evropy v jeden: Evropský národ,  
kdyby samo bylo možno. Vše, co má se smět mluvit pro nutnost sjednocení  
se Evropy, je právě jen zánik. Vše hmotné i duchovní, co národy její sblí-  
žuje, k sobě navzájem snižuje, stajnou nárou je zároveň oděluje, odděluje.  
Nepřemrštěně silný je národní duch v jejich dětech, jejich podstatu  
tvorí jejich tajemství a mysl. Učes neodstoupily národní antagonismy  
v nich svého trochu, aby víry jejich zcela ulehly, potřebovaly by alespoň  
stejná doba, jaká byla nutná k jejich vykulminování, šlivo, než za několik  
tisíc let namíže dojít k evropskému národu, -- který by byl vším spíše než  
národem. Vždy bude Evropa tendovat k národním rozštěpování co největší-  
mu, nejen ve fatelné minulosti to koření, nejen v duchu jejího lidstva.  
i ve vzduchu jejího a půdy a -- metafyzicitě... Je rozkošem a vření, před-  
určenou arénou a kotlem -- životem -- opeken Číny a Ameriky. A kdyby se octli  
před pětou Hengou a Yenkejo, národy její zápolily by spolu zbláze i dle  
jako dva bravení, i kdy v polí jsou překrojení. Pociťují, že nadvlá-  
ti jejich jde o něco vyššího, než je existence... Nevědomě se ze jaké,  
věří, že za nějaký čas bojují, -- tedy bojují ze ně vakutku. Věří, že jsou  
národy, tedy jimi přese všechnu racovou promíchanost, nevykrystalisova-  
nost charakterů, nedostatek a nejednotu společných cílů a věr. Národ je  
především vůlí a prací k národu. V jistých oblastech je vše tím, že sebe  
považuje, jedinými všemi jsou mínění a věcí... Konec říkat: Čech je slo-  
vensky mluvící Němec, jeho svéráznost spočívá v nesvéráznosti -- u každ-  
ného národa není slovo vlastně tak světým talismanem, jako u něho, nikde ne  
slyší se tak často slovo národ, tedy nemá žádný to sílu koheze, tedy není  
schopen do té míry národem. Ale jen proto je slovo národ Čechům svato, že  
tuší v sobě sílu dát světu něco nového a chomného, a proto že ji v sobě  
tuší, má ji.

Si hrozí mu záhoubou, jedině to má s musí stát se mu spásou. Zžírán bude

svou vznešeností, bude-li jako dosud jen v nás čouhat, spoután, Vůlí v x  
plamen rozduchává cíviti jeho cesty, jeho překážky spálí, jej seme ve  
slunce, v den nos lidstva promění. Kde dnes cítí, co by zjevení Vznešenost

jen v něm, ale i kol něho by se změnilo, protože změnilo by se lidstvo. Jako jednotlivec myslí i národ o své eschatologii. Otázky - Proč jsem? Co jsem? Je český národ energicky vůbec nepřehledný. Nemá prdneš síle. Zato o problému svého národního charakteru potiskl jistě alespoň pětinu papíru, věnovanému letáckému nedostatku třetí v Praze.

Něle téměř zrakem, - mluví básník, má tu o mnoho větší význam než bombast žurnalistů. - nápadná, zářivá základní vlastnost česká. To zvláštní, silou obdařený pod po vznešeném, stajený, ale světlý a mocný, jistý ideální objektivní směr ducha, pravdy řízeň - /sv. Čech/ - řízeň po sebeobjektování ze ideu, tajemná, světlá láska ke všemu šárnému a zářnému. Husltuje z ní fenomenální schopnost nadšení, ale ne plynná vzplácelaváho a hned hasnoucího, t. j. falešného, ale racionálního, šelezného, vítězného, neodolatelného, nepřiblížitelného furoris husitici, - produktu té aktivního, příkrého, agresivního, k ranám stále hotového, v ranách se stále vybijejícího, - českého naturelu - který je však jen neokřesťaně produktem nese jen právě podu po vznešenosti: zase jen vůle a čin a síle jsou tím vskutku vznešeným. Všechny vlastnosti české povahy usadily se kol těchto krystalizačního bodu. Třeba a protože stajena, je česká touha po vznešenosti základem Čecha a jeho tajemství, jedincu královnou jeho a jeho děmonem, osudem, Šifí. Jediným světlem, ozářujícím svysí jeho dějin a jasnoucí. Udržení se Čechů a živu - šára jeho je sílem, stálý jejich vzrůst - pěstění jeho paprsků. Tábor jeho největším, jeho jediným čistým vyřiznutím, druhým kalnájším - česká renaissance, šiny českých legií v Rusku - silným jeho základem, nejlepším v Havlíčkově, Čechovi, Nerudovi, Šatounovi, Přerovicovi - jeho zářením. Jako vše božské udržuje se tajemnými prostředky. Možná, olej nezaléván, zato vodou v hojnosti, plá dle nerušeně jeho plamen a šíří se. Zhasl by rychle český národ, kdyby zhasl on. Velkolepě jde vše, když prorazí vratvou všednosti, šebše, kde jí aspoň svit jeho ozářuje, kde kalní, osít se Čech v ka znepřítelní-li - šifemá nec nestane. Kde není Čech vysoký, stává se nezbytě tím nejnižším. Hoří nebo hnije. Mění proň střední ceaty. Mění proň volby. Vznešenost nebo zánik, tak tomu chce tajemství jeho osudu, - tek tomu chce osud všeho vznešeného. Jenikneš v nejšetrnější hnilobě, praví k sobě český, praví k sobě každý vznešený duch, nestaneš-li se vším, nestaneš-li nade vším, - zvýšen jako Mont Blanc a Monte Rosa nade v emi n rody, záře jako Benice a rudý Mars mezi hvězdami - /Nerudě/ - Jediný úkol českého národa: uzít plamen svůj v sobě, affirmovat jej, vědomě pěstovat a rozdmýchat ve střešný šár, trvalý požár, proti jemuž jednou bude husitismus expanzí parního kotle proti erupci vulkánu. - Avšak potřebuje šifemá, přemluvy - Vznešenost! Je, samozřejmě, sebešifemá, k životu, jasnou, senámu svědla pod jménem Šch... Nic nebylo by dost silno, aby přemluvalo k ní, nejšetrnější, ona jediná přemluvá ke všemu. Kde ji jednou užel, pravdy stal se jejím zjatecem, jej i oku Afrodity propájkuje všechnu krásu a šerovnost. Před otázkou: Chceš být vznešený, nebo si n? nemůže ani nejubošejší z lidí stáhnout, s odpovědí otáčeje. Nejde o zotročeníš jej, šar o šerovnost k tomu, aby byla vůbec slušena. Teprve nyní začíná k tomu Čech dozrávat.

Nejtíší je nec bezprostředně před svítáním. Tak vzdálem je dnešní Čech  
vznešenosti, že tu nazývá: Mohl jsem vám povědět něco, co navíme. Že máme se  
snažit po vznešeném, kázal nám do čarzení kde kdo, počínaje od největších  
našich buditelů, k nejmenšímu agitátoru na schůzi. Nevíte, že máte se snažit  
po vznešenosti, protože nevíte, co vznešenost je, protože jste se jí nestá-  
li, kde zvěděl, co je, žije v ní, jež byle mu dosud, jež vám je dosud frází, -  
jedinou realitu od té chvíle, a jen stíny ve všem nízkém, čím byl dosud,  
a všichni vědomě nepřinášeli se vám dost slova vznešenost-ideu její ne.  
Hebť to, čím slovo to vyplňovali, ukazuje se vždy komicky jako česká vzne-  
šenosti-moralita. V hloubi chtěli a národe vychovat jen hodné a zpěsbné  
dítě, pilné, učenlivé, mravné, bravné, ovce ke lvu, slepice k orlu má blíže než  
tento ideál ku vznešenosti. Travnost, humanita, bratrství, rovnost atd. mohou  
být se okolností též vznešeny, - ale jen potud, pokud obrátí se v nich kuri-  
cous Vznešenost, jim sází... kde hlásala vám síla - Nevěříčkem, Tyršem, básní-  
ky-, zavínuta byla vždy v takovou zrcuatu morálních houní, že stala se bez-  
silnou. Čavíte, pokrok, práce, i láska k vlasti jsou v dobrém případě prost-  
ředky a nástroje Vznešenosti, v nejlepším jejími vedlejšími formami a de-  
riváty-jádrem, kmenem jejími ne!...

Jste přesvědčeni, že máte v heslech svých všech cíl, pevnou nádu, věčnou pre-  
vdu, - a podobní jste spícímu, jenž seje sen, že svírá v hrsti krabici s die-  
menty, drží v ní vzduch. Živočišná pudý jen vedly vás a přivedli tam, kde  
jste, - hesla vše byla jen abytným, tedy škodlivým ballastem. Šdílíte je se  
všemi kulturními národy: všichni chtějí jen světlost a ušlechtilost a vši-  
chni kníží přitom sverně a neměnně v noci a bestialitě. Co nejskvěleji uká-  
zala se absolutní neúčinnost těchto ze nejáky pověřovaných, zainalých blu-  
dišek. Již proto jsou nutně bezúčinný, protože všeobecný a již proto nízký.  
Běheji po ulicích jako pouliční navěstky a v hloubi srdce kde kdo se jimí  
nučí, ale Vznešenost je vzdálost: Vznešenost je féeričností, féeričnost no-  
vostí. Jen to heslo a ten národ je vznešeností, které a který přináší lid-  
stvu novou prevdu a velký dar. Kde velano něco, co vám, co šádnuému národu  
dosud velano nebylo. Vznešenost, která tu mčano, leží mimo vše, čím jste do-  
sud žili, - šelaznou stánou oddělena, zcela seba zapřít a minulost svou zlo-  
mit musíte, máte-li ji prorazit. Kde vám strní, co jste uctívali, tam zaří-  
ná cesta Velikosti, kde končí všechny vaše svatosti a svátosti. Čaleply by  
zreky nepřipravené, uzlévše náhle xáři vskutku vznešeného, srtící gorgone  
byle by jim jako božské krásy.

Jak mohlo by být i těchto slova rozuměno dnes, kdy je Čech v nejsličnější  
rozvātu své hnulo by?... A jak br v něm nebyl, když, když po půl století v-  
dčově jako bez výjimky pracovali zůřivě jen proti všemu vznešenému v něm  
Co nejdokonaleji zato byl veden k nízkosti, materialismu, kradářství, otro-  
ctví, rakušetství, nemužnoszi, opatrnosti, mrzkosti, prázdnotě, sebouopovření.  
Schopnost hnít od hlavy vyvinuta u náhe v míře exorbitantní: hlava máše  
být už rozplizlá v bahno a ostatní tělo ještě křevé. Jest jako fatalitou,  
že schopnost jako umění se na rozumu - co tu děkano stádně to ně že

možno je pohodlně bez vybírání lílčí sebrat a c kam jimi plesknout. Zdravý český dřevotěp je lepší, t. j. mužnější než tuze českých reprezentantů. Míst co česká vláda neřikají nad nedostatkem účty u českého lidu a vládě, neško dilo by, kdybyh dbyly, aby napoň trochu účty zaslouhovaly, větší by se jim pak dostalo: český národ je národem v nejvyšším stupni uctívání, protože nejvíce k nadšení inklinující, nešťasten a rozerván, nemá-li důstojných předmětů kultu, dojemně bledeje za ně všelijaké náhražky, do všech pekel šel by za skutku velkým vládcem, a jeho anarchičnost jest jen ušlechtilým, zdravým vzepřením se lepšího proti poslušnosti k horšímu. Jakým strašným mečem byl by v mocné ruce! však šedně nebylo, která by jej unesla... Je strašným neštěstím Čechů, že od říčky nemají jediného genia činu, ni cesarského genia myšlenky. Ale tím vše řešeno: kde sebzí velký, silný muž, vše hnuje a páchne... A jen silní, velcí mužové mohou Vznešenost v českých douchnouti, rozdmýchat v plemen.

Následky takové výchovy vyvstaly během posledního roku strašidelně. Cevě-žen nebl být vichrem války, slávu si získal, dřív byv podle obakurní, velké činy v rusku vykonel, a doma získal rázem, veš ani ve onu nedočel-zásluhou svých rozkošných pohledů, povědy rakouských, dynastii samozřejmě věrných, v každém radikálismu, revolučnosti, snělosti utopie, klikovství, zločin višicích...

Byl schopen kerzít nyní všemi slastmi chčestroji síly, heroismu, krásy, -- a leš tu, těžko jse k rozoznání co vepře na hnoji. Stratí všechnu víru v něj a lásku k němu, kde neprochodil dožad, že právě nejvyšší jde nutně v doprovodu nejnižšího. Jen epk má jistou cenu, tenčí-li si biš po zádech, ale tím jest odsouzení-usoudit musí každý, kde neporozuměl, že jen proto dostávalo se Čechům v celých dějinách toliko ran bišem, že nedostalo se jim dosud trně, co mnohem lepe ještě než biš hnalo by jej v záru: vznešeného, nového mocného slove. -- Křeje k němu doba. Příšerná zkušenosti poslední doby ukázaly příliš jasně, jak hrůzně pochybená byla celá prosevatní výchova národa, že pokračování vede nutně do propasti, že základu se musí být přetvořeno všechno české hodnocení-vznešený cíl být vytýčen bezcílnému dosud a nízkému. Čech blíží se k nejnižšímu bodu svého klesání, tam mále a musí vzklížit to nejvyšší. Nastane brzo pro Čecha plnost času... Změnná zevní situace, dosážená-ne volnost, ale uvolnění oková, zvýšení zodpovědnosti, -- ve spojení s intelektuální zrelostí na jedné straně, -- rozvrat a hněba, tma, rány a porážky, hanba, zoufalství, hrůza, haas na straně druhé rozlehnou do dvaceti let den, největší den českých dějin, -- den sebeuzření, sebeznovuzrození, -- rozhodnutí se pro vznešenost.

# Reflexe s pozorování

Miluje-li člověk vskutku lidi, plyne z toho, že miluje i utrpení, které mu od nich vzaje, od milého to neboli, říká lid, - a mexi amor a charitas není absolutního rozdílu, - v hloubi jest jen láska. Ale milovat utrpení znamená znídit je, lásku protrhává pádu pod nchame všemu utrpení. Láska ke všemu - tedy hlavně i k sobě v celém rozsahu tohoto slova, - odstranila by všechny strast. Je-li bolest nutností světa, je generální láska jeho nemožností. - Faktum, že utrpení od milovaného pocházející není už jím, vyvrací už některé nejhlavnější příkazy - orálky. Proč neměl by pak člověk svým vskutku jej milujícími bližními zlé činit, když - není to pak už zlem - nepochopí? Trýzníme-li masochistní milenkyněmi to ukrutnost, - zcela nepochopí širý altruismus. Pravá láska ke všem lidem byla by jen generálním masochismem. Jen jedna cesta byla by k dosažení stoického ideálu: nikdy si nepřát - umět přát si vše, chtít vše, všechno milovat. Rozdrtil by vše, kdyžby toužebně po všem rozepjal náruč. Láska je nejstrašnější zabití, Brunovickým mečem v ruce Vále, chtějící si vše přiměnit. Že platila za morální moment kat exochen, jest jen jednou ze skandalozních gui pro guo, na něž je filosofie tak bohatá. Zabíjí nepřátelství a nenávisť, zabíjí bolest, zabíjí všechny ostatní efekty - konečně i vůli samotnou - i zlost, zabíjí mnohost, přestor, čas, - zabíjí život. Je silnější než smrt? Ne, je to totéž co smrt. Na štěstí zabíjí i svou sebe svou absurditou. Čím více zlého kdo přerušil, tím více zlého zůstalo prostě na něm lpět. Překrásní šokovali záně jeho tvářnost jen v nepetrné části, hlavní masa zůstává tím čím byla, - jen že se zprevidla z živoucího těla proměnila v šedivou mrtvolu. Vedle trofejí vleče za sebou triumfator epousty hnusných mrtvol... Nedobude člověk vítězství, aniž by byl utržil hanebné rány. Ráno macek je stejně zneuctivující jako rána heli... Skelpy nosit, pít z labek nepřátel - fuje nic horší přijít sám o kůži na lebec a kůrku samu. Vítězství je fantom, sebeoslepující víra, že bylo by ho dobito. Všechna zápa - produkt hněby, všechna krása jen nad behnem poletujících libelly, děti jeho...

x

Myšlenky, které budou v budoucnosti jeané zářit, jeví se přítomnosti ve strašidelné podobě - skelné, skelletové - jako hladem zemřevší pavouci. Budoucí vždy stráží, stejně jako zemřelá - vždyť je již mrtvá, foetus je přišerný jako mrtvola - první ranní úsvit desivější, než zhasínání západu... Budoucnost zářící nepřijemně, zasmenející zabíjí přítomnosti - avšak vás nepřijemně stráží. Bolest jest jen zastrešovací - a jen zastrešk a nestroš. Když - jako při doteku žhavého železa - zdá se být nesnesitelnou - je hlavní příčinou tohoto zdání illuze, že bude se ještě strašně stupňovat, ale nenechme se zastrešit ruku neněkubně a uvidíme ihned, že hrozbu svou vyfkle fanferonsky poslední své slovo: vybila se jí s dalšího činu neschopna menší se, utíká, zahan-

35  
bena mizí. Není v tom jeho podstatě? Strach je podmínkou brání něčeho váž-  
ně, ale brání vážně podmínkou jasnosti.

X

Často dospějí nejlehčí nejčile. Je podstatou slabosti nebojovat proti  
okolnostem a oni nebojují proti ní, jsou s ní, nesou ji, sírce unášené ura-  
žením dále může doletět, než crot, než koule dříve, než blek. Nejvyšší síl  
je vyzvání veškerenství ne neboj. Jeť jedině ctnost a jediný zločin: Ne-  
voltažní milost snášelo se vždy ne pasivní, žebrácká ubožáky. Snad sléte  
le by raději ne silná, a hrdá, ale heros zaplašuje tyto ubohé snílky ja-  
ko nestydaté mouchy.

X

Co ne tom je-li vtip hledání? Hlavní, je-li nalezen. Z toho, že vtip, po němž  
se přiče, dopadně obyčejně uboze, následuje, že musilo by býti tak tomu  
vždy. Lidský intelekt byl dosud uboze větší instinktu, ne vále. Dokud tím  
zůstane nevystoupí člověk značně nad nivesu zvířete, teprve pak stane  
se člověkem, t.j. Volným, t.j. Vládce, až vále bude intelekt co všech jeho  
zážitků souverénně ovládat. Kolik nerfů t.j. zároveň vněšených a nezda-  
šených pokusů odvíjí se podobať hloupými náctami, jako je fráse-  
hledání vtipu! - Slova tato jsou lepší dokumentem lidské bestiečnosti, než  
množství morálních zvířecností. Přijdu jednou doby kdy vše, co nebylo jen  
hledáním nalezeno, t.j. Všeí hranicemi dobyté, je tím dobito-bude platit  
za titěrku, studuhodnou zvířecnost, stavismus

X

-Jsem duchové, kteří při každé sebezásluhářské práci, nejen fyzické, ale i  
duševní, pokud nenáleží tato k nepocto nejvyššímu druhu, mají intenzivní  
pocit, že mají čas, zahanbuje výčitky svědomí, že lenoší, i kde zjevně tvo-  
ří i kde poznávají. Jen pak cítí se oskrzenými, vede-li duše jejich sebe-  
objímají své zvláštní monology... právě tenkrát, kdy dle úsudku lidíček  
nic nedělají. Při každé jiné činnosti vzniknou výčitky jejich, že mrhají časem,  
jen pak, je-li toto buď formou svého sebeobjímání nebo aspoň nutným  
odpočíváním od vítězném, nachávaném myšlení - Toto myšlení strní nebetyčně  
nade vši píli a pracovitostí lidí - jako Apollo nad koně. Jakýma očima mu-  
el se dívatli přičinlivý človíček na tyto giganty aktivity? Jakým tito  
na onoho?...

X

Nenajdeme též člověka, na jehož jednání jevíly by se známky pravého, vá-  
žnivého myšlení. Případ Sokrata, jenž byl nepedán myšlením, zůstal nehybně  
stát celé hodiny, až to bylo kdekoli, měl by být u každého myslícího muže  
něčím normálním, ale kde shledává, se a přebývá? Nenašel jsem dosud člo-  
věka, jenž by byl ve společnosti fcekl, nemluve se one půl hodiny, musím teď  
myslit, že by slova ta vyvolala salvu smíchu, to jsem by nevedilo, ... Nebo  
tcho, kde by muži, nebýzejícími se, že jej bude ne procházce doprovázeti,

Řekli: odpusťte, jdu na procházku proto, že budu přemýšlet. Nestědí se sice  
četní řici: odpusťte, nechci aby me pan v s vámi viděl, nebo často slyšíme  
nerušte me teď, musím počítat- naprost novellu, ...-ale počítání s psaní  
-i tvářící- jest jen polovičním myšlením. Jakby se každý ze myšlení styděl.  
Ale oni nemyslí..., čemu tak říkají, je jen vlnění se ducha před zevními vět-  
ry, - sotva smyslo myšlení.

x

Jest amusantní probudit lidi, ať právě usnuvší, ať už dlouho spící, a řici  
jim: ty spíš! Téměř nikdo neřizná se k tomu v první chvíli, většinou zablá-  
bolí: neomyšl, ani promyšlení, to se ti jed zblác, někteří začali právě podří-  
mávat, třeba chrápejí již několik hodin, a ti, kteří přisluší, že dopustili  
se těchto hrozných zločinů, omlouvají se, že nechtěli, že je to přemohlo, vš-  
bec stejně z těchto odvodí usoudit často výborně na pravu člověka, stejně  
jako z počinání jeho v epistolách. - Jakým bezmezným církven, svištěním bíče  
dnem a nocí nad sebou přelétá, je ubohý člověk, vidící se nucen zapírat  
nejnautičtější, nejbližší, nejdivnější skutečnosti, podobou dítěti jistých roz-  
košných rediád, které konečně bojí se sebrat si s povstání, vzít do ruky  
kus dřeva, podívat se do stropu, i. Lichtenberg našel si kupu slov které  
mají název pro epistolat. Schopenhauer spouští jich pro odizení. Já pro bítí  
našel jsem v češtině ze své knihy 130 výrazů. Ale od té doby napadaly me  
stále nové a nové, a novými a novými setkával jsem se v hovoru a knihách  
jde to do nekonečna, se každým slovem objeví se shluky nových, jako teles-  
kop okřívá se každou skupinou hvězd nové a nové stále bezpečnější. Kaž-  
dá věc, jen poněkud s bitím společného mající, po případě vůbec nic, každá  
činnost, každá řemeslo, je lidu nějak vnitřně, by šel z nich obdivuhodné  
po případě obdivuhodné hloupé metafory pro bítí. Vyjadřují si se zvláštní  
libostí, kocháním se ve faktu tom, ale je oně nejsem, je-li v kochání se  
tom sadismus, nebo jen zhevačlá škodolibost.

x

-Je skopek krátká a divoká. První věří v sebe, odporuje tím sobě, zůstává  
stát při nic nevím, uvěřivši v to nepokročila k poznání ani to nevím a je  
nekonečným strachem konsequencím, užšší je Montaigne nebo Emerson, když  
dbyjí, aby zachovali čistým svůj skeptický telár, netvrdíce něco nejistého  
-jako by na tom vůbec záleželo skopei pravdy: divoká. Té doba nebylo, nebyl  
filosofů divokých, filosofických tigrů... Ta vplula v ony strachné konseque-  
nce- vrací absolutní rozvrácenost absolutně všeho, a- pokud nevybudivale ně-  
co ode všeho dosvadního toto generace rozdílného- návrat k praktickému,  
k sens commun. Právě: diň, co se ti zdá dobrým, co se ti hodí, ti líbí. Pro  
každého jeho, pro vepře hedonismus, oštroke kantismus, semu šfešianství, he-  
ron stoicismus, polibohy dionysismus, bchy Absolutismus... Konečně být pre-  
vdívám- vše je od pravdy stejně vzdáleno, -nuže buď co nejzranitelnějším,  
vše je lež, -nuž té se drž, která nejvýše povznášá... Člověk stane tam, kde

stál, před filosofováním. Byla jeho skeptická pouť jen deremnou odbočkou? Není žádného -žerac- a pouť te, jsouc nejinteresantnější ze všech, byla seb- účelem, a člověk vrátí se k praxi a neodvratitelným dobrým svědomím, že vyko- nal vše možné, neupadl již v pokušení, -vratí se otižen celým světem.

x

Je kratší, lehčí a lehčí oceňovat člověka dle toho, co neví, než dle toho co ví. Postaví žate k určení, že má člověk velkou cenu, neví-li, co ví každý, co je genio? - člověk, jenž ví, co nikdo neví, jenž neví, co každý ví. A stačí vždy k jeho odacnění, ví-li mnoho malých věcí. Tato dalešíta pravda je té- měř neznámá dnešku, hodnotícímu dle nepáchané tabolky a nepáchané pa- měti, byla samostatností antice. Nastojím o to, by má byl představen ten špatný člověk, praví kterýsi hrabě Blutarchov, Jak může tvrdit, že je špa- tný, nezná je ho? Kdyby mohl věnovat tolik času tomu, aby dočítal své báječné dovednosti ve hře na flétnu, málo mu mohlo zbýt k tomu, co jediné je znače- ní hodno- t. j. moudrosti, mužné síly, vanešnosti, stoicismu. Nevedilo by, aby tento sublimní názor na pravou hodnotu a na moderního fetiše, umění, došel povšimnutí. Jak málo času zbývá mu k myšlení, když tolik toho přečetl, praví Schopenhauer. A dodáváme: jak málo času zbývá k přemýšlení o vnitřních vě- cech tomu, kdo napřemýšlel se tolik o vnějších, nepř. o přírodovědě, umění, politice a celé filosofii v moderním smyslu- jak málo ten, kdo zabýval se tolik vykládáním vůbec, mohl se zabývat tím, aby byl. Znalost malých věcí pře- dkládá neznalost velkých, praví Helvetius. A neznalost malých předkládá žate už znalost velkých. Kdo by byl největším geniem? kdo by vůbec nevěděl co je to žate. Genie tak vysoký je dnes jen stěží myslitelný, ale známe ne- vědního člověka, který ve zralém věku myslil nepř. že keřník s keřníkem je totéž žate, že kolář dělá jen kola, bednář jen bedny, který dodnes ne- má nejzajímavější představy o tom co je to klempíř, acustryník aj.

x

Všechno utrpení pochází z bohatství, a kde člověk myslí, že trpí chudobou, trpí groteskně jen nadbytkem. Příčinou každé nepřijemnosti je nejistota, je vlnění pily pod neham, je vlnění se vlna, je pocit její bezmoci zmoci ovládnout vše, co se v síti její slétává, zmatek pavouka, v jehož síti smí- tá se zotlesání několik much- tož obraz všeho utrpení a vysvětlení vše... Málo jest jen forme, jen slavný povrch mchu... mchu je klerba ztěžující cí svět, malost je princip spokojenosti- hnutí, smrti... s malým počtem věcí událostí, mšlenek byla by vše dřív či později hotová k úplnému uspokoje- ní, ať byly by jakéhokoli druhu- peklo možná by se ve věnou, nehnuteu spokojenost, kdyby zavládla v jeho existencích naprostá jistota, že není pro ně vlnitá žádná naděje ve vyvážení z něho. Že tkví příčina, proč chu- dí duch- i státky- jsou blaženi, proč angli dělárem, gui suget scientiam, proč je jiné myslitelné, skutečné peklo je absolutní šepes- e proč nadává se žate na parhoniakus... Bohatství, t. j. Dobre, je utrpením, t. j. Elem... Co je odacnění žate, jest jeho upravením, glorifikací, září. A naopak

Všechno utrpení je jen zářiv, ztemnělou příližným jasn. Svět jest exuberant  
je příliš. Je šablonově božský svým vlastním, zlobě odporujícím lertem, bož-  
skou komedií, svou hříšnou, svým šaškem, - jedinou pravou filosofie zve se  
ludibrisma. --

x

Vysoké etický a jasný duch jen se státem a hnušem vytýká, národům a ko-  
terám stejně jako jednotlivcům, následuje, že nemoralizuje, nemá nestou-  
dnost chtít napravit. Cítí, že každá výtka je zahanbující rána, - a se ne-  
odskočí každý šlach, vedoucí jinam, spolutuž je hlavní formou jeho spoluci-  
tění, ve státě má se posilu každý jako vlast, hnuš nad sebou je jeho che-  
rakteristikou. ... A cítí, že spravidla není výtka ním lepším než to, co se  
vytýká. Je krátké, jak tělo vřít dopouští se člověk už výtka svou těse-  
neřeti, kterou kříd. Bluv složit, dobytkalet vypadá nejvážněji šest pokřá-  
ní. Je skoro nemohou, aby ve výtce hlouposti nespo-  
myslnost, ve výtce hlouposti hloupat, oirdinirnost oirdinirnost, avérli-  
vesti avérlirost, neavérnosti neavérnost, jašitaceti jašitaceti atd., a je  
zcela nemohou, aby ve výtce nichání se do cíle váci nespošivale nichání  
se do nich, ve výtce egoismu egoismus. ... A dojde komedie této syty šlovák  
nakonec k tomu, že-jelikož k jedné lidí zcela mláti je nemohou-vše šlach  
chválí, - nebo-li všem se směje. A je to nejen nemírná chvála, ale i ne-  
dřejší a duchaplnější, ale i obléchtilejší-chvályhodnější, než tuší oběšce  
kteří poloslavně ošl směje rasdlané moralistními brýloviznami. Úkaz ten  
jen a jeho opovržením hodné stránky vnější, jako zbeblé a hloupé přikyvave-  
ství, pochlebnictví atd.

x

Specifická moderní doba je chlubit se tím, jak bera si šlovák k srdci, že  
byl spolíškován, chlubit se silou citění. Neboť každé citění je-těže in-  
direktní-reskočí na rány příliš zvenčí. Obléchtile, t. j. mužné doby hrdy by-  
ly jen na sílu, která citění, vše to, kterou má šlovák společnou se zvířaty  
tlumí, potírá, ničí, ne váli s rozum. ... Macitil-li antiký muž při smrti ro-  
dičů smutek, samozřejmě byl na to jen hri, moderní cítí při tom žalost jen  
nad svou vysloužeností. Síla citění se předkládala, směšno bylo by bývalo  
ní vůbec mluvit. I nejflagrantnější šlovák má ji desetkrát více, než se  
smějí s důstojností šucha-a oblévení se vále jí potírají až její relet-  
vní ohromnost už podírkou. Nebylo pochybností, že zníšení jí božskou váli  
bude dosežením šaleko větší intenzity duševního života, než je smílní.  
Jedni šlovák, obávající se jejího zastavení, ukazuje jen, že nemá tušení  
co je duch, co život, co šlovák, co cíl šlováka.

x

Jesu věci které každý poka chválí, tak mále vále. Vše má líc a rub: i síle  
vále. Vše zasluhuje stejně stejnou chválu i hanu: i síle vále. - Jednání jes  
inanní, vyšší směřování bláncovství, heros šon-  
quichota. Pracovitost je v pod-  
statě pasivní, převahou pracovitý je vešleud.

Neúnavně činný medvěd, tefený železným kruhem za nos a sloučící přírodu za bláznů, každý před práce polínka potěš. Šebecvládní je nejčastěji spouštěm, nikdy nestrojí se svým chitím, a tak stročky jako rozumu a vůli, strojení rozumu bylo by stroje jako každý jiný, kdyby žstvo nebylo ze všech nejhorším. Šebepřeměnění je přeměnění sebe, ztrojení sebe někdy, nachdy sebeznečištění, obyčejně meloží se na půdu velblouda místo telete, škodí právě tak žstvo jako propití. Šebecvládní je slupé a barcování, stálost dřezura, obyčejně nudná a únavná, - a všichni jen sebeklam v tomto světě známy, sebeklamem, slepotou a jolizací je stálost, relost ze stálostnosti v poznání nadstojně sebeznečištění autozugesce. Aktivita nízká mánie, vše, co se namáhá, a touté přiz nějak zkoncovat, hniati, napravovat nebo zkevit, do sebe své první kram, je tedy povrchní, jediné, dotěrné, nestydaté, - a s polovinou smícnou efektlací. Štěstí velké vilo je vždy přechodné a přiroká, nucení síla vilo více vlností, než silou, jen far niente dříve, dříve květu vždy květy, takže tato lidská ducha nevydrží déle letět než huse. Intenzivnější život je u člověka bolestí, jím životem, krásný pohled není ještě dokonalý, pravdivost a cezy, vanele nebylo by vanele, kdyby nebylo též: m: všim pravdivého dním břemen neustane se však také všech živých menší. Je žstvo a morlov-magnetickým kouzlem velikosti pítavě, touží člověk po velikosti, ale kouzlo jest ac ipso žalobctví velikosti je klopé.

x

- Že není prostorožní ždního abaci toho ned - pod, je blubokým symbolem. Žení ždní abaci více - a mdušcegnati, každé já a jeho polce určují cestnost: dobro, pravda, krása, - pro sebe. - Všem jest jedno já-Já, a nic není mimo ná... To se však neprosto neví... Neví se o samozřejmosti, že tvé já jebe já neboli ty, on, - jsou nějaké kontradikce jako má ty, tvé on, le říci já jest/nejť jest fikce/ja totéž absurdum, jako tv jsem, že má já, je neprostý placnasmus... A neví se to proto, že není obyvy blášt ve tvé to-ma tu ena konsequencím toho, hrlažm, celou žstvožní mentalitu vyrecojím... Jaká ordinairnost ve jméněch všech nestností, jaká ordinairnost tkví ve slově ordinairnost? Jaká máť žství ze slove xžství? Jaká chličnost vyplazuje ze slove obličnost? Jakou chyznost přidalo k chyznosti slove chyznost? Jaká basistnost ve slove chizstství? Jaká intelektuální zbabělost ve slove zbabělost? V pojmenování lenost jaká lenost myšlení!... Jaký nedostatek každého dobrého pohledu, benavclence, sdělenlivosti ve žstvo žstvo a jiných jméněch? Jaká basistnost v moralitě? Že je nejpriznávající? Slove oplizlost. Čeština máže se chlubit, že dosáhla jím rekordu hnusnosti. Že na-li někde, to je oplizlé, - má by vědět, že v tu chvíli je sám desetkrát hnusnější, než to co není, i kdy by to co nejdepornější. - Člověk je v každém směru daleko více trestán ze své stnosti, než vždy... Ale je nechytrá stnost stnosti?... Ale jen stností stnost chytřá?... Obě jest a obě není.



- nes, tek vodění jsou zeň v říši kultury všichni talenti s největší částí  
genií ideály těmi samotnými.
- Kdyby tedy nebyly největšími neboli nejšťastnějšími bytostmi, nic  
by je naurčilo tek, jako gelantnost, toto vůbec nejopovrhliivější zhlížení  
shůry. Každý pravý muž zhlíží se svou více shůry než na dítě. V tom pod-  
stata jeho lásky. Lásky k ženě jest jen gelantnost. Každá jiná je vlastní  
mužskou perversností. Ženu se perversíte u lidí říká, jest jen duch apli-  
kovaný na zvrstlost. Kde má trošku fantazie, se samozřejmě nutností je  
perversní ve smyslu vulgo, inclusive psychopathologických učenců.
  - Jest ještě v největších neštěstí, když člověku, který zeď se učít něče-  
mu doležitěmu, někdy blupák po něm ukáže to štěstí, např. když filoso-  
ficky relativněmu jinému pedant je jako nejšťastnější Locke, Comte a Spencer.  
Ale přinejmenším jsou pravidlem.
  - V tom je hlavně příčina mizerie obyčejného člověka, že není absolutně a  
priori schopou brát věc to, co odporuje viděnoum sociálním míněm.
  - Bezuzdnost. Žábe zasmýslit se jen nad významem strašného nástroje zve-  
ného uzákladní, poslušný, morální citní, přivede lidi tam, že snižují se  
na nivesu koně.
  - Janičer horší Turka: nic plebejského nad zplebejského genie.
  - Hříst svou cest je bezcestí
  - Kde má právo, nebojuje se ně.
  - Jen ten má právo smát se náboženství, kdo má by síly dost zločinit nově.
  - Nikdo neobchází národově tak, jako svým osvoboditelům.
  - Každý vyhláší národ, stejně jako jedinců, má tenký pod ufinít se své hi-  
storie napínový vzrůst, zakrňuje, nešťá-li se to.
  - Národ musí být buď slepým nástrojem silné ruky, nebo nadšením zeslepen,  
má-li něco velkého vykonat.
  - Byli národově, kteří měli národní hrůst, znešní mají jen národní nestyda-  
lost.
  - Že se lidstvo dovede nejvíce, že se jediné bělo? Mlý. Tedy je mlhe tím  
nejlepší, je budování království duše. Dúšle se v ní, vidělo ji jen se-  
bou, všechny strádalo žele v ní, nepokoušelo se zapovednit nejistotu,  
nikde v celku navazal nejvyšší vyhlásky. Nikde navrhl vítězný zlatý po-  
hled do mlh, který by je naplnil a ve sloněni mlhu smánil, nebyl stra-  
dalo, nebyl stíhanství, nebyl, že svět jest jen strádáním, jen strá-  
dalo že jsou fírické, jen fírickost králové, jen králové... Spřátelení  
se s chasem - to strádání žele budování lidstva, chas - bolest sama,  
budování sama...
  - Nikde dovede ženu lidsky hmotiv... lidsky nemyslí. Tedy neznala ještě  
lidstvo žele, nebylo ho.
  - Právě pláčí se nejšťastnější zmluvou vaší nikde zas to, co jsem mu dal  
Ale říká se: Těm žele dal vše. Z toho plyne šetlivější a slabší consequence

- než se zdá...Nepř. restituce morálky v Kantovu pojetí se věsci čerpanými  
 zalesky, jichž si ovšem Kant nebyl vědom.
- Kde vzhlíží k němu vidí jasně chodidla, dirky do nosu--Jen sblížeji  
 vidí. Je ovšem opovržení zalepencet. Ale je třeba se celčit, abychom vi-  
 děl, svět je férie kontrastu koinismu.
- Opovržení jest chybné, jen drže maty, tedy falešné. Vysoce opovržení  
 je hora, kterou slezou jen ti nejsilnější...
- Vysoce hnuš je opovržení ještě potencionálně, ale přitom se komicky již  
 naculí, netlačí příliš svém světlém a přesto nevidím v pondví, a  
 postavilo se tím na nívau opovrženého a přestalo být sebou.
- Nejllepší rozdělání lidí: maty, kteří k lehkému a na ty, kteří k těžkému  
 jsou stěhováním láskou.
- Nejvyššími stnostmi jsou chytré ohnety, nepř. zdvořilost.
- Krvavé odívání...ale je lhostejno, liže-li se krav šlema a nebo mím ně.
- Co není schopno zemřít za sebe, a zároveň nutností mřít bude se jít.
- Že lidstvo dosud stálo na rozhraní nešťastí, že musí jednou zemřít, že  
 tohle hledí jako svět, je příčinou, že tuto naši zaslouží a že dle toho  
 ještě bude hledět.
- Třeba vidět v myšlení svém, v jedné věci máme, lidstvo dělá to ne-  
 ovak: v jedné věci jsou nejnešťastnější, zvířecí sobci, v myšlení jsou  
 gregory v lidstvu, hledí se sít, a ne sít.
- Jednáni lidí vůči tobě je zrodem tvým-graví le Doyere a když ne on  
 tedy někdo jiný. Ale tak špinavý a skřivený, že hledí na se místo hle-  
 vy lidské hlavy vepřová, osli, psi, přirození...
- Jak mohou lidé zachovávat neutrální mlčení, když tváí je jít i když je pře-  
 mrcová nahýbá, ustavičně hravě mluví, ne všichni stále se táh, a od-  
 povídá své stovrasnosti? Pravidlo otyřetá šestnácti obličej ve  
 stínu.
- Fyzickému budování: utvářet a dle, hlavně s dí, na tvář. nesmírně  
 těžké, psychologické genia na zcela nepřístupné umění.
- Jesu někdy, když v hravě vysílá na vše, skoro všichni jen na odpověď.
- Rozpětí lidí činí ve společnosti sm styku skoro jen alost trochu dle-  
 plně, snostelnými, někdy dokonce milými.
- Spatíme-li muže, jež jsou videli vždy spíše oděného, pojednou v eleg-  
 tních šatech, přechází to z něho. Žena, samozřejmě iritativ, je v tom přípa-  
 dě jen rozvojem. Spatíme-li muže, žíva vždy jen hbitě, teď náhle nuzně  
 oděného, buď to skoro vždy jistě horroz. Žena iritativ, ale jinak nám  
 lhostejná, přechází to k rozk a kile, u ženy silně má interakční odu-  
 plivá, u milované neochotná. Co poněkud ostyly by žimi, když vědí,  
 že vzhledem k nevědomému mužu a žimi se i nevědomě, že žena sít být  
 chvilu přitahována je jistě přirozené a skoro chytěnou, často pro-  
 tiúdelnou náhubu.
- Že potomci jení zpravidla jsou zanepráveni nebo vtipní lidem, kteří  
 mlti a u velkého genia zpravidla není příčina v tom že by byl koncem

- jedná vývojové linie nebo překročně méněcenný, ale v tom, že téměř nikdy nemá šanci, jaké by k plnění potřeboval.
- Peníze to hlavně byly, které vyvinuly v lidech poctivý talent, přivedly matematiku k jejímu všeobecnému rozvoji.
- Kdo je ve volbě intimní, metafyzický, tak pověračný vztah k dílům, může být vztahem arithmetickým ke všem, třeba nazvat ani náhodou.
- Jest pravda jednotlivých činů, které by celého člověka signalizovaly. Jedním z nich je ocenění práce a ušlechtilý svícen. Kdo to činí, patří do nejvyšší lidské kasty, ethicky je zvedl, aestheticky sloves, intelektuálně se vztahuje k němu se vším idiot, a jako nejvyšší nájmá jeho pochůzkou nečveku si představil nic jiného než sadismus, - jehož zvláštností je sexuální zločin ke všem, tj. zpravidla nejvyšší zvláštností, degenerece, přiznání.
- Vědomí, rovnost, bratrství, stupňování odporů vědomí je vláda, být volný znamená jen chvilu ze toho, co bylo na světě a být nečest. Bůh, neboli absolutní volnost, - zaulogický plamen, jest jen abstraktní vláda.
- Dnes křesťanství se idioticky bojí cvičení a otiskování, skutečné cvičení je uveličování cvičeného, jeho povznášení, - zvedání. Dnešní lidstvo počíná se zpravidla vyzkoušet, který nikdy leskové rodiče nepoznal, a teď rodiče vltá a každý vltá nadě. Každý má rodiče a pány, jaké zasluhuje. Člověk vytrváje teprve své pány v strachu.
- Rovnost, občanství může být u jednotlivce státní, u národa je vždy imperativní.
- Co se u jednotlivce zve turba a kulturní, zve se u národa jest u národa občanství a svatý zápal.
- Diplomacy je jen se státníky, onen sluší a krotí se a přemlouvá, tento jedná, roztahuje a stáří vztahy.
- Demokracie je aristokracie - zpravidla holá. Republika neobracuje monarchii, ale navrhuje aristokracie jen parafrazovaná demokracie, monarchie republiky a zpravidla se klube plaché kolem hlavy. Kol idiotických slov točí se při lidské tiskárně. Člověk zpravidla se stane jen toho svého mylu, že nemůže být s národem jin občanství, jako hloupý pes, který zvláště se na štěk, když jeho pán se před ním prvně je nase vylože.
- Člověk zpravidla teplo pravdivé, stejně jako v každém jiném, stejně pro něj občanství je vše.
- Dva nejvyšší vlastnosti a nejvyšší vědy člověka: naučit plodit a moudrě vše řešit.
- Je velice těžké učinit se svého zpravidla nepřítel velkého přítele, než se svého přítele velkého nepřítel.
- Člověk se spílá, to je tím a polovice se zpravidla.
- Vždy zpravidla a zpravidla jen před se člověku, na jej celého. K tomu je naše generace trochu příliš trvalá. Ale intelekt generalizuje obecně krotinsky, jako když s tím, kdo pravil něco nejvyššího, učinil něco zvláštního.

- Řekneme hned, hlupák, letr, : A efekty intelektu uvěř, věřím, že jistěho člověka nemůžeme ani cítit. Ale víra je jen sebeobelhávání, že víme něco, co nevíme.
- Obvykle máš právo být více hrdý na slubkou nenávisť k sobě než na lásku.
- Zvířata nehlídají nikdy na hvězdy. Mezi vyslovené vadačními lidmi podařilo se mně vidět jen dva, kteří tak trochu kontemplativně to činili. Oba byli opilí.
- Milujte své nepřátele - ale teprve pak, když leží pod víni na zemi... Vítěz odpouští poraženému v erojení svých, oběma jej, odvrhne tím své vítězství drbude tím nového, vyššího.
- Spisovatel, jehož expresse naučiv nářek, obraz z přirovnání z erotického života, je obvykle suchý záhl, jehož každá skutečnost z skutečná láska je erotická povaha.
- Řečtiny vysokého ducha jsou zčásti z části zbytek materialistických, - jsou v jádře vždy ušlechtilé, spirituelní, nebo jsou aspoň provázeny duchovností, nechtějí než chyt, takže se ve stínu jejich ztrácejí. Vysoký duch činí vše ze vznešenější cíly, nebo to vznešenosti alespoň obléče, - sublimní oběma vše níže v něm, zakrývá to ve svém náruči, absorbuje to v sebe nebo to sebou do všeho povznese a analýzuje tím. V tom spočívá vznešenost, že duch je vznešený ve všem, že není už chytavým hitevním polem kde-vzácnou výjimkou - vyvstane ve vysoké duši nepochybně nízký pocit, počítavý jest jí hned ostle jako vzrůcen, s níž okoušit ven. Jako závan sardutého vzduchu, zhasínajícího jeho zvířecích minutostí, stavismus.
- Bůh je faktum, že v duchu existuje pojem ne pouze relativního, ale i absolutního superlativu a z dominuje samozřejmě myšlenkám, že v řeči je slabiky nej. Machtit se po jiných skutečnostech jeho existence, je směšné jako dokazovat existenci krávy. To ovšem nepřetváří ten, kdo neví, že vše vyšší jest jen vnitřním, že není vnějším.
- Nemá být pán, poroučení, už se dnes. Vyhoďte nejdříve z gramatiky imperativizkuste to, snad to půjde.
- Každé přání je v kořenech svého vlní. To znamená justament, vůle je chtěná pro chtěni sám, vola ovla vola - nejvyšší vůbec pocit, vlastní myšlenka boží, že liditky zovou to hromada umíností, samozřejmě. Přejeme si jen to jeho doučení jako každý vůči své materiální otii učinili. Nesplnění přání bývá ne proto, že to škodí - šloží - neprofitovalas proto, že pokračuje. Že nic nemá se vlní státi v realitě, je zklamání prastarého duše. Každé je víc než Caesar, její nejnovější vůle neúčelnosti v se určí, než obyčejného občana polištěk. Vše je boží přítelství: má však je absolutní, absolutní vůle - což už znamená. Převládá však efektu jsou božské ambice.
- Je více pojem jsoucnost předpokládá pojem vědomí, ale stejně je pojem vědomí předpokládá pojem jsoucnost. To není vlnění, není.

- Každá otázka je rozkaz
- Velitelství a jasně vyjádření jsou protiklady.
- Stálá úzkost se je jednou z mnoha nemocí, jiný velitelství, u jednoho působí základem, impozantně u druhého.
- Pochopit skutečnou abstrakci lidí - bahu byl zpravidla pracoviště zamilované ženy k jejímu vyhlášení... Byl u někoho ochoten k ženě... Kdo svého bahu miluje, ten ho trápí, praví Nietzsche... Správná, důstojná abstrakce je poměrem lásky k jejímu smyslu.
- Vnější příměry zkeří náhled často, snadno, dokonce, ale příměry, nerychle, a tímto nikdy dokonale. Vlastní vůle jen náhledu si.... chybí text do s. 31-
- Býtti lhostejným znamená býtti slepým: opovrhovat je totéž, co zavírat oči.
- Opovržení ještě poctivější není ještě opovržení pravým, neboť zabývá se svým předmětem, opovržení nejvyšší, které nutně jít a být ani není, přestalo se už opovržení být.
- Chce-li člověk být se od efektu, nepostojí sněžit se po lhostejnosti k tomu, se jej buď, nutně sněžit se po lásce k tomu, teprve pak bude resultatem všech lhostejností.
- Kacíř se mluví polohou, říká-li ti někdo, že tě obdivuje: často právě tím, že slovy vysoko obdivuje, opovrhuje nejhlouběji.
- V nejhlubších stádiích myšlení naučí se slovy ležet, podvádět, plazení, přikání lépe než na svrask královské exuberantní inteligence skáží nejneomylnější charakter.
- Láska je zvrácený tyranský povel.
- Láska je zvrácený nejhlubší a nejtragičtější ze všech efektů.
- Láska je nejen nejprotivnější, ale nejúspěšnější z lidí, největší mizera bez sporné výlohy: bláznovství.
- Obyčejný člověk je vůči šádkovskému, velikému šádkovskému vědění.
- A nevěsta se říká se ještě ze svého stydlivého tver, který vádí!
- Jelikož ona vypadá se každého pole v hloubi předešlých erotických náklonností k sobě, vypadá nejen galantnost, ale i zvrstvá náležitost, láhat každou ženu lásku.
- Kdo se tě nemiluje? Nikdo - si tě nevědí? Tedy miluj a vať si sám sebe.
- Každá věc redukovaná je na zrušení svého pevného půdy.
- Jako pod pohledem slunce mluví se vše v páry a plyny a tak pod zářným pohledem všech věcí ve stíny a fantomy a zrušidla.
- Teprve pak by bylo lidstvo vskutku statečným, až místo strašidla šikalo by se všeobecně lákadlo.
- Láska je políbení se lásky a hrůzou.
- Láska je věc, je-li umění více nebo méně než příroda, její překonání či nepřekonání si zjasněním, nejodolnější umění nemá s přírodou co činit.
- Obyčejný člověk je jenom zvrácený myšlenky jsou vše.
- Velmi lehké, nebo hravé vítězství je buď nejvyšším nebo zánalivým vítězstvím.

- 76
- Kde by byl vskutku mravný?Kde by pojem nemravnost s následkem toho i pojem mravnost vůbec neznal.
  - Člověk stává se ihned vášnivým,začne-li myslet o podstatě směřuje, jak praví Caesar a zkamení hned hrázou.
  - Nikde nejeví se malichernost a směšnost tak nahou a enermní jako v sexualitě-pohlavnost je skoro totožná se směšností.
  - Láska činí bezectným
  - Die toho pozná se vícece jasný a vzdělaný člověk,že jiným stále,a beze zřetelnosti a zlemyslnosti lichotí.
  - Začnou-li dva jen o něco živelněji disputovat o otázce,byl-li větší Plato či Aristoteles,kupí se hned lidé kolem,čekající,brzo-li začnou padat fecky.
  - Která politická strana byla by nejlepší?Jen ta,jeť nebyla by vůbec žádnou stranou.
  - Stane-li se národ v nemravnosti hnilicí z nevěrného averným,co to znamená?Že kdežto dříve hnil po ráznu,hnil je teď pochromně.
  - Velcí synové musí mít lakotné rodiče.
  - Vskutku dobré srdce jest jen pyšnou,čelá shlížející velkomyšlností.
  - Tvořit zasmí jít ku předu jen vlastní cestou a nic nad to.
  - Jádro obscoenity je nebeská krása.
  - Skutečná hloubka vede k šílenství,skutečná pravdivost nutně ke zblbnutí.
  - Vlastní zápach nezapáchá,ciží vždy,není-li potěšeno zápachem vlastním.
  - Láska ke všem lidem činí hned život natuálně pohodlným.
  - Heros se nestřežuje utrpení,nestřežuje strachu,co obě chce!A teď aplikujme maximu:čiň jiným co chceš,aby oni činili tobě
  - Jedna z nejčernějších kleteb,jíž bohové člověka stihnouti mohou,otráv si každý svůj sešátek.
  - Dva základní etické příkazy vysokého ducha.Vybuď sebi nejvýše.A k tomu cíli hleď převléci se tímto ušlechtilým životem co nejchytřeji, jak se to jen nechá-Vše v něm je stejnou špínou,skrupula,je-li jí něco víc než nebe méně,jsem malicherný,co malým lidem je morálními problémy,tobě budí minima,že guibus non curat praeter.
  - Síla vede k úspěchu.Ale slabost neméně.
  - Jedna ze základních otázek:má být duch mužem či dítětem?
  - Subtilnost je cenná jen tam,je-li doprovázená sublimity.
  - Čemu říkají lidičky pravda je jen pohodlná sexení na abortu.-Vyjadřovat věci serduté voňavě,znamená falšovat je.
  - Každá jasná myšlenka podmíněna je na konec nedostatkem skepse a převládáním animality.
  - Kozetnutí gordického uzlu:Jen pek zabijeme stud,když se i za stud přestaneš stydět.
  - Největší vynález:jak dělat z každého bláta zlato,byl učiněn a jmenuje se láska.

- Kráse ženské tváře spočívá pro muže ve výrazu estetické touhy po muži.
- Nejhorší svědci má člověk u toho nejlepšeho co nemá
- Čest ve smyslu sociálním a čest ve smyslu vanelemém jsou plně protiklady
- Misantrop je největší překopník lásky k lidem.
- Jak nemít tajemství před přítelem a milenkou, když máme jich nutně bezpočet sami před sebou!
- Samotářská náture pociťuje každé-cizí i své-oslovení jako drzost.-Ale takováto pociťování zneškodnilo by každý společenský styk.-Ale co jiného chce samotář? Skutečný samotář samotou nejen že netrpí, necítí ani, že je sám, jako zdravý necítí své zdraví. Není mu problémem, samozřejmostí mu je. Deliruje člověka jako nesesmotáře nejen, když nad osamocením lamentuje, ale i o ní jen reflektuje...

## ISRAEL

### Národ kat'excehen

Svrchovaný, obdivuhodný údes: tím dojmem musí pasobit židovský národ na toho, kdo schopen, trochu bez předsudků naň se zadívat, jen trochu upřeně naň se zadívat. V celé historii nic podobného, ni obdobného, tak více nepodobného a tak impozantního, a tak věcně theorie porážejícího, které si člověk okvapeně sestrojil o zákoněch židovské biologie národů. Jako vtělená paradoxa a živ stojí žid mezi národy, jako magický revent, Golem mezi vědními chodci putuje mezi nimi. Zde jako nikde v dějinách zažehá prudký závan mystiky v duši toho, kdo se před ním nízkými sociálními předsudky neproděšně nezabědnil, zde cítit přítomnost božsky daemnické moci, která život člověčenstva plánovitě kamí diriguje. A nezapaditelně vtírá se myšlenka, že nejvládnutelnějším nástrojem moci té, ne-li dokonce jí samou-je Israel, v něm je smysl, osa děsivých dějin a jejich nedohledných budoucích fází.

Te nejúžasnejší židovských dějin začíná teprve před tím rokem onoho letopočtu, který žid erijom na šíji vložil, zjevení Christova bylo jen hromový výstřek, a ním národ, uzrálší právě v jinoche, záhy a podmanivě do světových dějin vtrhl. Ale i dřívější jeho historie je úžasností prvního řádu, kdyby bylo židovstvo s příchodem legií do Palestiny zašlo, žnělo by stále mezi třemi, čtyřmi nejpozoruhodnějšími národy země. Jaký exorbitantní, romantický životoběh! Jen geniální, v temném pudu železně už kamí v určité krátké pláni mohlo mít takovýto machá a machá židovská my-

thologica a polmythologica mají reální podklad, pro to mocně mluví pozdější cesty izraelské, podstatě židovské psychy, jak dnes se určitě jeví takové a nejinak musilo být dějství toho, jež dnes vidíme v muze despi

vat. Jaké zkoušky a utrpení již tehdy! Jaké pády a vzlety, hanby a slávy, boje a heroismy, jaké sny a žízně, víry, idee a vůle! A jaké postavy, jaká giganteskost jejich, jaké množství, jaká rozmanitost typů. Ne o mnoho jich méně než v Helladě, ale i Helléni byli od Homéra a Thaletas již dospělí- stejně jako Quirité už sto let ab urbe condita. Ale dětství obou ztráco se v mlhách. Žádný národ neměl tak mohutné dětství, tak bouřně a tak dlouho kvasící, aby šum jeho dolehl k tak pozdním věkům, jako židovský, něco zcela jedinečného. Dav Evropy Bcha a spolu s ním nutně své tradice a víry ducha a kulturu, zjudaisoval ji Žid, následkem Christa jsou Arijci z velké části vesměs Židy. Nebylo takového výboje v dějinách, tím velkolepějšího že byl žije duchovní. Antisemitismus je komický už z toho důvodu, že to, co v Arijci vzpíná se proti hebreismu, je z polovice hebrejství, mluví se o hroznici židovské svátavládě, ale nevidí se, že ta již po osmáct století existuje, že nebezpečnější, než každá vláda, potřebující chrestičích řetězů a děl. Kdyby si lidstvo bylo trochu vědomo, jakou subalterní roli, jakou roli šaška hraje vůči tomu, na nějž ode vlády plivalo, naneleží odvahu předívat se mu do očí!... Temný instinkt toho je to, co snaží se zbudovat proti klad mezi Christem a Židovstvím, ale Jezus byl jen krásnou efflorescencí dosavadního isreelského ducha, erupcí jeho nitra-proti čemu v Židovstvu bojoval-byl jen židovský povrch a povrchnost.

Další osudy podmanitele-bráznější tragika-satensky božtější hra není představitelna. Sestoupil na dno pokoření a nejčernějšího utrpení jako Jezus do pekla, vypil kalich hořkosti vskutku až na dno a stejně-pán nejvyšší sestoupil v koutek nejnižší-. Život jeho je teď jen velká imitatio Christi: Christus je malým symbolem svého lidu. Ale dobrovolně vědomě nastoupil židovský genius vism crucis-věde, jen ona že jej přivádě k dokonalosti a svatosti, on to byl, jenž vyvrátil Jerusalema, aby spálil za sebou masty do země pochodil. Obětovat se za lidstvo rozhodl se. Ale něco horšího než dřevě kříže vzal na své hedra, pokorný, nehlubší, nejdelší pokoreni a rmut, ne bolest-kel je tím nejhorším... Smrt byla by mu často tak blahým ulehčením, ale rozhodl se k nejheroičtějším z martyrií: žít za absolutně všech okolností-zepřít v sobě k tomu cíli vše, čím duch jindy dýchá... Výkřiky bolesti všech jiných národů znají vedle sotva slyšitelného sténání tohoto velkého mlčelivce skoro jako smích, vedle této náročné dni tragedie jsou osudy všech jiných lidí téměř ferci. Tento nejheroičtější, nejbolestnější lid mlčevat-k tomu není třeba víc než jiskěrku soucítění mít v sítě, všechny chyby více než odpustit tomu, kdo z takových infern přišel-k tomu není vskutku třeba velkomyslnosti!

Jsou případy, kde na otázku-Nač jsi hrd?-máše člověk odpovědět: jen na to že ještě žiju, není to víc než dost?-Všichni národové hynuly za okolností desetkrát méně nepříznivých, desetkrát méně k sebevraždě vábících. Jaké svůdné pokušení pokřesťanství se, jen své vlastní dítě byl by žid objaň! Ale cítil, že zpronevřít se sobě-najvyššímu, za čím temně mysticky spěl,

že zradil by boha v sobě, jehož pouhým teprve embryem byl Christus. Odola a zdánlivou nemožnost učinil skutkem. Zvrací všechny školácké pojmy e národu tento nadnárod, jako Spinoza zvrací pojem filosofie, Heine poesie, učí generálnímu přeučování se všude. Národ bez vlasti, co více, bez jazyka vlastně, co více, bez vší volnosti vlastně, co více, bez radosti, bez vlastního rodného citění-strom bez kořenů v půdě, bez listů, bez prostoru ke vzrůstu, bez slunce a světla, bez květů a jednotného pně... A on byl, jest a bude. Jen proto, že má něco podstatně nesmírnějšího, než vše, co neměl a nemá, něco co žádný jiný národ nemá, metafysickou vůli k Životu, vůli k Vůli, vůli k Nejvyššímu.

Nejen zachoval si existenci, rostl a zdokonaloval se tiše a příšerně víc a víc. Hloub: musil růsti, měl-li vůbec existovat. Ze takových poměrů se nevzetuje. Le coeur se brise ou se bronze. Stal se bronzem, jako žádný jiný národ. Vytravování Spartiů k mužnosti nutně jen krátkodobé a efemerní-erupce římského heroismu, třeba několik staletí trvající-pouhé hříčky-žerty, lucide intervale, náběhy, náhody, skoro proti metafysické síle Židů, šlechně věčnosti putující, co Caesar proti Ahasverovi? Ale netvrdí pouze v sobě, nezavrdl se, bronzem byl-ale přitom svrchovaně elastickým, šířil se na všemožné strany, bohatl, -připravuje si temně všelickou nutnou armaturu k budoucím velkým bojům. Ale již tenkrát nezrál jen pro sebe... Historie nikdy neodkryje už, žež vše všichni barberská středověká Evropa židovskému fermentu v sobě....

Plody tohoto zrání objevily se teprve v minulém století. Paris vztyčil se titansky před světem, trnucím a přece naň řádně popatřit se neodvažujícím. Nic úžasnějšího v dějinách. Zbytečně se šířit, co židovstvo dnes všude znamená. Je in summa už teď nejsilnější-mvelmoci světa. To jen pro velkou superprioritu ducha, hlavně oné duše ducha, které se zove vůle. Tím je vše pořádku, nejlepší má být nejmenší. Ovládá již kulturu. Čte-li člověk něco, v něm je duch, 60 procent pravděpodobnosti, že to napsal někdo z těch dvou, tří procent Židů. Množství vynikajících židovských duchů ve všech oborech je prodigiousní, předčí v tom dnes i Helleny... Normální Žid značí proti normálnímu Ariji znatelný duševní nadnormál, zcela všední Žid, byť Ariem, byl by už nevšedním zjaven. Židovský národ je dnešní aristokracie duchů. Nápadně často přihodilo se mi, že jsem si řekl: tenhle člověk je nejinteligentnější v této společnosti a že jsem později shledal nebo se dozvěděl, že to Žid. Schopnost samostatné soudnosti je u Arijů výsadou nevšedních lidí, ale i nejprůměrnější Žid má ji znatelné quantum. Hluboká, vážná rozumnost je charakteristikou židovské mentality. Důstojná, zádušlivá, netřpytící se, ale umějící se lesknout, a to pravým duchem, bohatá, všemu otevřená, protektivská. Rozumnost, jež může být důdictvím jen tisíciletého hledání ve tvář hrůze života, bolesti, smrti, osudu, věčnosti, smíření, ale resignaci přemohší pevně vpřed kráčející. Naprosto podřízená vůli, charakterem zove se tato po-

řizenost. Žid je oproti Arijci, zvláště středně- a východoevropskému, charakterem stabilitou a soliditou oproti arijské labilitě a roztřísnosti. Schází mu jistý rys klukovství, s nímž se jinde trochu často setkáváme. Vedle židovských tvářů působí jiné zpravidla jakýmsi očklivým dojmem neřelosti, krudity. Žid stojí dnes tam, kde snad, snad budou ostatní jedinou stát, bylo by spravedlivě, aby k němu shlíželi s dětinskou úctou, ale žádejme spravedlnost od dětí! Jakým dobrodiním je spatřit žide mezi Germany! - praví Nietzsche. Ne pouze mezi Germany... A jakým teprve dobrodiním spatřit žide ve střední Evropě židovskou ženu. Nejvyšší ženské kouzlo spočívá jen v jemně chvějně lesklé tajemnosti, v bledých dálkách se koupající, v tiché snící deemoničnosti, narkotisující langoureuxnosti. To vše najde se téměř jen u orientalek, ale nikde tak prozřevně jako u žen židovských. Jen ta žena mocně přitahuje, která v sobě mnoho židovského má, neb aspoň silně na to připomíná. Israelitky více ještě než jejich muži vyzařují cosi vyššího, hlubšího, delšího, dálnějšího, co Arijci je dosud nedohledné. Ušlechtilí odporci židů řeknou teď snad, scouhlesíme, že židé budi v mnohém ohledu, jak jsi napsal, úžas i obdiv. Ale obdiv není ještě úcta, tím méně láska, možno obdivovat i virtuózního podvodníka, a třeba sídlí úcta v srdci, nedovede jej rozvibrovat až do dnů komnat, kde sídlí láska. Ale trochu mnoho schází, aby mohli židé činit nároky na naši úctu nebo dokonce lásku. Hluboce vzato je obdiv již úctou: pokud nácc obdivujeme, potud to ctíme, ctíme virtuosnost podvodníkovu, třeba na jej celého, obdiv jest jen jedna stránka úcty. A je-li vskutku úcta hluboká, proniknou její vibrace až do nejvnitřnějších síní duše a zanítí tam lásku, milujeme jen to, co v hloubi je temné, ale z plně srdce cítíme. Obdiv k židovskému národu neplatí pouze jednotlivým stránkám jeho, ale celé bytosti, hlavním vlastností, ergo je úctou, ergo máme, musí, je-li opravdivý, býti láskou... Kdo Židy pozná, že nic není láskyhodnějšího, ovšem nikdo jich nepoznal, nejméně cizinci, neboť-fetální circulus-nutno jej dřív poněkud milovat, máme-li je poznat-Stíny na cizí duši nejsou duši ušlechtilé důvodem k zášti a neúctě, ale k lásce a úctě. Doprovázejí vždy světlo, čím hlubší jsou, čím světlo vyšší, z nedostatku velkých vad možno usoudit na nedostatek velkých ctností. Žid má chromné vady. Ale pro ty jste, páni antisemité, stejně slepí jako pro židovské ctnosti. Co nejušlechtilější mezi vámi, např. Schopenhauer, Wagner, Židům jako hlavní hříchy vytýkali: absolutní nedostatek toho co sluje verecundia-čirý materialismus-toť postavení skutečnosti na hane vzhůru: Židé jsou nejpietnější, nejidealističtější ze všech národů-třeba přitom chytří. A co méně ušlechtilí mezi vámi na nich vidí, jsou hlavně židovské ctnosti nebo síly, kterých se práve bojíte, cítíte svou imbecilitu-někdy se jí říká morálnost-svou bezmoc proti nim, a které jste v důsledku toho pcházeli tlustou vrstvou bláta, a nebo jsou to skutečné některé nepěkné výrůstky, které vaše tisíciletá pouta a rány na vašich

obětech vytvořily, a které vás právě proto plní takovým odporem a zděšití, že hlubina vaší duše vidí v nich jako v zrcadle-vaší vlastní odvážkou zvrhlost... Ale tyto vady jsou u náčím nepodstatným, smýje se rychle Žid jakmile najde jen své uvědomění a odvalu k sobě. Zbabělost před sebou, lži plná zděšití k sobě, zření k nižšímu jako k vyššímu, chorobný altruismus: to některé ze skutečně velkých stínů židovské psychy. Nechrožují její světlo jeho podmínkou jsou, a jen další chvalořeči na židy bude, rozepíší-li se o nich. Zdá se vám dosavadní chvalořeč přílišnou? Jest jen nezvyklá, je poměrně velmi umírněná: jak měla by se psát o nejchročnějším fenoménu dějin, - když na zjevy kdož ví kolikátého řádu pění se denně bez studu nejnestoudnější ódy?

Dvojí budí úžas: slepota všech národů proti grandiozní úžasnosti židovského fenoménu a slepota vůči němu u Židů samých, ale jen potud, dokud je poznání naše stíženo slepotou.

Větrí národově, že tu něco velkého, ale větření je téměř opakem vidění. Antisemitismem nazývá se toto větření-nevidění. Není to ten moderní, programový, ubožácký antisemitismus-ale onen odvážký, generální, elementární, vrozený: onen specifický, lidského ducha hluboce charakterisující pocit repelovanosti od židovské osobnosti, strach před ní. Judeofobieismus-toť jeho nejlepším označení místo směšného, rasové hledisko zbytečně akcentujícího a ubohé Beduiny zbytečně nepřáteli si činícího slova antisemitismus. Judeofobie a slepota vůči židovstvu jsou komplementární pojmy: v hloubi je každý strach přede tmcou a mihami.

Analysujíc tento efekt nacházíme kořeny jeho v ostychu před nezvyklým, neznámým a-esminujícími: něčím co ruší z klidu, pláší spánek a lecnost, nutí k sebepřetvoření, k sebepoznání... Ale pohled na Gorgonu se snese, ne pohled na sebe a nesnese se myšlenka, že je něco nad náma, pocituje se to jako hore nad hlavou visící a stále pádem hrozící... Cítí se odpor k tomu, co pocity ty budí, utíká se před tím. Ale stále je člověku strachidlo v patkách, stále vystává mu před očima. A odpor stupňuje se v nenávisť. Ale to je kuriozní věc: je sleberslepováním, sebenerotiscováním, útěkem před sebou a téměř svým opakem, co jí v člověku vyvolává, hraje v jeho životě značnou roli, - je v hloubi mocně respektováno, hlubiny duše jsou vždy vidoucí, třeba povrch slepý, ale co je jimi respektováno, je jimi i ctěno i-milováno. A je strategem nenávisťi, vauerovat si opovržení-tj. pravý opak sebe. Ale zdaří se to často dost, téměř vždy věří nenávidící, že opovrhuje, že neviděný nic není, cítí, že doznat, že je tu aspoň něco, znásenalo by otevřít ti dveře respektu, úctě, milování, - a k tomu přetvoření celého svatcového názeru, negování sebe dosavadního. Ale četné okolnosti podlamují stále tuto autosugesci. Nastává zmatenost, coí zavírají se před každým faktem, a v duši zahostí se špatné svědomí, vědomí své zbabělé prolhanosti, nespokojenosti a

sebou, opovrzení sebou. Tím více utíká se před těmito city-člověk nemůže konečně to, co dělá z počátku podnět k tomu všemu, ani cítit...

Toť psychologie antisemitismu. Není divu, že je tak dřevý, když zasáhá tak hluboko do efektů... Je strachem před velikým-megafobií. Židovstvo stojí tu jakovšáký remorsus conscientiae před lidstvem, má příčinu být na generální nenávisť všech brdo jako na nejvyšší své otáčet, jejichž pouhou odvěnou nenávisť je. Odpor národů k Židům je v jádru odporem k vlastní jejich malosti, sebe nenávidějí hloub, než Židy, sebou opovrhují v skutku, kde obelhávají se, že jimi opovrhují...

Mají ovšem antijudeismy časté jiné, nižší příčiny. Národní antijudeismus stejně jako náboženský, -oba dnes málo významné, -jsou něčím normálním, národně kteří mají spolu něco co činit, tedy hlavně sousedi, byli si vždy nepřítelští, s nutností je Bulhar Antierbem, Francouz Antigermanem, a každému náboženství je každá jiná vrahem, tím větší, čím bližší jsou si. Antijudeismus kulturní-něco podobného jako zášť netalentovaného umělce k talentovanému-je poněkud jen pláštíkem hospodářského, stydlivého se. Tento je jen strachem, závistí, žádností, pomstičtivostí břídlá ke zdatnému, šťastnému. Je nízkostí potencování, protože je tak exuberantně vůči hloupý, nezná ani svého nepřítel, ani jak se řádně bujuje, ani psychologie, ba ani národněhospodářství. S pláčečkou seouchy nechodí se na lvy. Ne peněžní trhy, -vaše duše ovládá židovský genius a posunuje vás sem tam, jako marionetty, ovládá záhadně i antisemitské hnutí, -on to best, jenž vede vaše rány proti sobě, cítě mysticky, že mu prospívají. Antisemitismus dnešní je neocenitelný jako vzpružující prostředek proti nádobě, která na te to nejbědnější z národů dnes nesporně a docela hrozivě nelená... Jediný prostředek měli byste proti svému nepříteli, -kdybyste jej právě měli, vyrovnat se mu, mít jeho energii, charakter, talent, --a hlavně ono vyšší a mystické, z jeho vlastností ty temení, -to co Židy činilo vždy nezranitelnými s vámi je zcela nepochopitelné. Avšak všechny tyto antijudeismy berou potravu svou hlavně z oné judseofobie. Teprve ze spojení jejich s ní vzniká onen neprosto ojedinělý zjev: nesmírná, bezvýhradná, generální a odvěká nepřítelství k Židům. Jaký pohled! Bellum omnium contra unum! věčná válka velkých proti nepatrnému. Jen usklíbnutí zaslouží, mluví-li některý národ vůči tomuto faktu o své splendit isolation. Kde lid který byl vždy bez nepřítelů? který musil si každého, i nejbídnějšího spjenačka vady-dobýt? který musil si vše dobýt kterého Fortuna ni špičkou prstu nikdy nepohládila? -a který právě proto opovrhnul jí, stanul nad ní, stal se soudcem?...

Absolutní antijudeismus-největší čest-ktará může být národu účelem-je jen hřmícím důkazem, že Židovstvo znamená něco největšího, nemožno, aby ne-že všechny vady obrecely se proti málovýznamnému. Ale nemožno též, aby něcooborného tem nepovstalo, kam všechny naše vady se obracely. Zářná isolatione neboli antisemitismus byl největším přítelem Židů, tj. velkého co v

nich je. Co v nich cítí se z antisemitismu nešťastným, je to malá, shnilá, proraďná v nich, - to, co je jejich největším nepřitelem. Je svatým zvykem všech národů mít hrďost a sebevědomí, i když jim naprosto chybějí kvality. Ne nichž by, jak se zdá, hrďost a sebevědomí měly spočívat, národ, mající kvalitu těch ze všech národů nejvíce, národní hrďosti nezná. - Kdo svůj národ zapírá, je opovržení hoden - praví i národové, kteří nejohybněji by udělali, kdyby jméno své všude co nejrychleji zapřeli, národ, mající největší právo být na své jméno hrď, šepýří se, píše-li je někdo s velkou začátečnou písmenou, nazve-li jej někdo národem, i národové, jimž schází vše národně svérázná, mají silné národní citění - a neprevují tím vše, národ, race par excellence je bez vysloveného národního citění. - Národům silně chroužným umožňovalo existenci vždy jen národní uvědomění, národ, který byl vždy desetkrát silněji chroužen, než všichni jiní, nemá ho. - Největším národním zločinem bylo vždy renegátství, nikdo nesmí se odvážit hlásat, odnárodněte se, národ, který nejluznějším svodům renegátství nejželezněji odolal, hlásí se veřejně většinou svou k odězanství pod jménem asimilace. Národové, kteří by v zájmu lidstva měli se ze země strhnout co nejdříve, lpí na životě jako hmyz, kmen mladý a zdravý, nesoucí všechny květy a plody budoucnosti, nadějí lidstva a budoucnosti, touží po seceře. Zevpřevál synové hrdiných otců, kteří ze okolností stokrát těžších nezradili. Boha v sobě, jednou rukou v rozbouraném Oceánu plavouce, druhou třímají nad hladinou svůj velký ideál, - mají chuť skácel nesmírná, neslýchaná díla, tolikými krvavými obětmi vykoupená, beze všeho nutkání dnes už sestoupit s výše do všelijakého mčálu a rozplynout se v něm, spáchat nejchavnější čin dějin, pro nějž hana nenalezl by označení...

Žid cení nejhorší, je-li to cizí, víc než nejlepší, je-li to vlastní. Jeho oči potáhnu se mázdrcu, spatří-li sám sebe, má příšerný strach z dvojníka... Zbožňuje všemožný hnůj... Nesnese svou tíž, máslabé nohy. Povezuje se ze chyzdného - uvěřil svým kalumniátorům, zakrývá tvář svou chavnými maskami, věří pak, že jest jimi. Jeho síla spočívá v temných pudech, světlé uvědomění si sebe - toť ohromná jeho Achillova pata, ono řeklo k sobě Ne! a mohutný athlet javí se jako žalostný slaboch. Vše mu dovede rozumět, jen tomu nejhlavnějšímu ne, sobě, protože nesnese svůj vlastní - blesky artí pohled v zrcadlo... V poměru k sobě nemá důstojnosti, jakou mají často i bytosti zcela vilsinní. Jaké infamní skromnost v něm a vědomost ze slmužny, které mu, Krcesovi, dává žebračí Zastane-li se např. v antisemitské společnosti někdo jeho národa slovy: jsou také někteří poctiví Židé - sklídí od přítomných Židů věčný a vážný pohled. Když v Curychu po odkrytí české zlodějské bandy tam říkalo se: Co Čech, to zloděj - řekl jistý dobrý Čecháček: Ale jsou také někteří Češi, kteří nekradou, řekl to vážně a vzbudil ovšem u Čechů i u cizinců nehorázný smích....

Zde hrozí vyvstát opovržení židovským národem, odtud jedině mohl by vzniknout antisemitismus ušlechtilého ducha. - Avšak nesmí se scoubit ukvepeně,

57  
zvládnutí v opaku ukvapenosti, ne o Židech. Mají zvyk vědět co dělají. A zcela jená kritéria dlužno přikládat na ně, než na jiné národy. Krejní opatrnost, skromnost, ponížení, sebezapírání, sebezastírání před světem, tedy i před sebou, to byly jedny z hlavních prostředků, které dříve umožnily Židům existenci, byly tedy etnostai. - Rázem vyhledit se nanechají ale šlo by to úžasné rychle, kdyby nitro Židovské uznalo to za užitečné. - nejpozalajší, nejkonzervativnější národ je tím nejrychlejším a nejnovatelským, zázračně rychle odpaďavajícím jiné Židovské vady, ale instinkty praví Židovi, že ještě dnes má oněch sebenegací zapotřebí, a mají pravdu do jisté míry, do jaké, je nezpověditelná otázka. Raději držet se osvědčeného již, než odvážit se ke skoku do neznáma, v tom může být jednou moudrost a statečnost, jako jindy slepota a zbabělost. ... Odrodí-li se např. následkem asimilanství od Židovstva soba více-žádné velké neštěstí, tento národ je právě důkazem, jak málo záleží na kvantitě a co odpaďne, nebude vskutku to nejlepší. ... Jistě participuje pouhá lenost a slabost na Židovském anacismu, ale ty jsou ponejvíce jen následkem mráckoty, která dnes Židy na šestěle, která nutně přijít musila po strašných bojích minulosti a neslýchaném vzestupu posledního století - a hlavně na prahu něčeho nového, strážného. Musí být stanuto, musí být nabrán dech, - náhlá znevenost nejsilnějších bojovníků bezprostředně před cílem a vítězstvím je jen moudře instinktivním nabíráním dechu. Žid prožívá teď největší krizi svého života - jaký div že chvějí se mu kolena? A tak jeho slabosti mohou být vesměs jen silami. ...

Ale hlavní příčinou jeho kardinálních vad je právě ona jeho judaeofobie, mocně stupňovaná, protože je autofobií. Je nemožno, aby národ řekl ke své velikosti rychle a vědomě ano, jednotlivci mohou, neschází takových dnes u Židů - ale jejich koncepce Židovské podstaty a misie jsou jednostranné, těsným světoevm názorům otročící - Židovská psychika je něco vše v sobě zahrnujícího. ... Ale národ kulhá vždy pomalu za svými vůdci. Rozhodnutí ke vznešenosti je u národa něco nanejvýš paradoxního. Čeho se i vysoký jedinec nejvíce bojí, je prozření před svou vznešeností, největší část vyšších lidí bere svou vznešenost sebou do hrobu, nespětivší jí nikdy. Ale nejtěžší je uzřít ji, když vlastnímu zreku nevěříme. Je něco příliš více nepodobného nežli bystřičky vlastním lidským věšším

ona mystická velikost Židovské duše, není odvahy ni před světem, ni před sebou vyřknout její jméno, protože však Žid očividně není nic prostředního, zbývá upadnout ve druhý extrém, považovat se za něco špatného, a povrch Židovské psychiky to paradoxně činí. ... Více stráší jej jeho velikost, než jiné národy, kolměji ční hors nad jeho hlavou, roztrhnout hrozí jej exulsivní látka v útrebách jeho. A cítí svou nestatečnost, své zpronevřování se

ST  
Božskému, nenávidí se proto víc, než jinými je nenáviděn, opovrhuje sebou hloub. Ale jen proto je ještě opovržení hoden, že sám sebou opovrhuje. Přesto již vítězně tuto smutnou krizi, jako vše přestál, a pak užít lidstvo, co dosud nevidělo. Na čase nezáleží. Je velká moudrost čas bagatelisovat, stojíme-li nad ním. A národ izraelský žije a dýchá ve věčnosti.--

### Tajemství židovské duše.

Tajemství židovské psychy je vůle ve stavu procitání. Tajemství vůle je Absolutnost. Tajemství absolutnosti je: Jsem Absolutní. Ale tato věta je--  
Vše.

Je naprosto nutno předeslat zde obšírněji a přece až nepřipustně stručný filosofický trektát-silhouette, mého názoru na svět. Za nejpustší theoretisování platily by jinak pozdější vývody a nedošly nijakého porozumění. Nerad to činím. Je to krkolomný podnik. Nejtranscendentálnější soustava, od ostatních odlišná, v tomto podání, kde možno sdělovat jen eferisticky exorbitantní výsledky bez premis...., musí narážet na celkové nepochopení, vystavena být nejkřivějším výkladům lidí zlevelných a hloupých a i nejfilosofištějšími hlavami chápána být jen částečně. Ale zde nezbytno podati raději málo, než nic.

Vůle je to co v duši rozkazuje. Není žádostí, appetitus, jak myslí Schopenhauer, je kommandování fikcí jen, vyjadřující koordinovanost instinktů,-- jak mylí se Nietzsche, nejrealnější vnitřním stavem je imperatorský vnitřní kým. To, co rozkazuje, a Rozkaz je v metafysické hloubi identita. Rozkaz je totéž, co Movens, Agens, co síla, vše, čím hýbá, je posláze jeho derivát modifikace jeho jen. Je vše, neboť, samozřejmě není nic mimo psychičnost. Je totéž co tvoření, stvoření světa byl imperativ Fiat! a na počátku byl čin dí Goethe. Tvoření je světlo. Vše, Bůh, Bůh jest nejvyšší stav vůle, nebo-li Já, nebo-li mého Já, který spočívá v jejím absolutním spočívání v sobě, ve své Absolutnosti, je věčným sebeobětím Rozkazu.

V nejinstiktivnějších životě duševním znamenatelny jsou některé Rozkazy, největší část jejich jest neviditelná, ale nepřestává vše být, uloupí-li ji zrakům nec nebo mikroskopičnost nebo rychlost nebo subtilnost nebo sublimnost. Zmechanisovaly se, zpetrifikovaly ponejvíce, ale řádku metamorphosou nemění se podstatě věci. Je rozkazem i reflexní pohyb nervový, i heliotropie květu, i pád meteoritu, i onen simultánní koitus, početí a porod, chemizem zvaný, i ono blaskurychlé dorozumívání se s administrativní hmoty, jemuž říká se vibrace etheru. Jen následek Rozkazu je každý enorganický děj stejně jako každý animální čin, sáť to kým ruky nebo zjevení se myšlenky. Čin jest jen upsalchnutí, stejně automatický následek vlastního činu, jímž je vnitřní velitelské gesto, jeho echo, stín téměř. Co vůle poručí, vždy, ihned

a zplně se stane, svět nebo-li myšlení je strojem, zařízeným jen k poslouchání. A následky vál, činy-slouží jí zase, samy a v následcích svých, jen za materiál, za hříčky, aby z nich souveránně nové činy, materiály, hříčky vykrešovala. Všechny ty z pocitů, affekcí, žádostí, citů, ideí... z kombinované duševní stavy, jimiž jsou jednotlivé rozkazy obklopeny, jsou jen nejdisciplinovanější armádou kol vojávodce, jen absolutním plasmatem pro všemocnou ruku. Nedávají příčinu, popud k Rozkazům, nepudíce je, nejsou pudy, - falešná a bezduchá, protože bezduchá, je dosavadní psychologie! - místo pudů měly by spíše zvány být pretexty... jediným pudem je rozkaz, on, jenž otrokyní kauzalitou vládne, jí neovládán. Konečně jsou všechny psychické stavy jen emanacemi, jen kondensáty rozkazu, jen kusy jeho protěle, jimiž si on sám pohrívá, nejsou volní rozkazy náším neinstinktech, instinkty jsou jen náším nevolních rozkazech, tomu je tak v hloubi, že v přírodě mnoh perceptiveálně vládnou zároveň v jistém smyslu instinkty nad Rozkazy, o tom bude řeč později.

1-V duši zvířat, v duši dětí v prvních letech a v duši subnormálních dospělých vyvírají rozkazy jen ze středu samotekucích instinktů, jen bezděš mentální stavy jsou tu pretexty Vále, - žádná vědomá úmysly, žádná úsilí- žádná předchozí Rozkazy. Vále je tu zdánlivě v zajetí svých sluhů a hříček instinktivitou zve se toto zdání. Elementární vále je tato první fáse.

2-Vále k Váli. Normální dospělý už si umiňuje, zná úsilí, chce aby chtěl, rozkazuje k Rozkazu. Již nepř. sčítání -á tuto Váli k Váli, kterou taprve započíná Vále v uším, běžném smyslu, ale v dalších gradacích jejich nedělá už psychologie téměř rozdílu, terra incognita. Tato vále je téměř ještě sebe si nevědomá, vaniká dost bezpečně, automaticky, je posud polinstinktivitou.

3-Vále kVáli k Váli-vzniká jen u supernormálních jednotlivců-a jen v ní spočívá supernormálnost. Jsou to mužové činu, netřebe uvádět, že myšlení je jednáním. Člověk diktuje si úsilí k váli i řídí obzíravě celé své chtění, on taprve zná autodisciplinu a sebeovládání. Vále je si sebe poněkud již vědoma ale slabě dosud a nejasně. Nepřemítá ještě o sobě, nezarává se hloub v sebe, neobjímá se ještě. Vše tebe stále poměrně bezděšně, prakticky, zdravě kdežto další fáze neodlučitelny jsou od chorobnosti a bloudění, místy příměrně výše dostupujících.

A tak to jde dál a dál, do nekonečna. Stále kombinovaněji Vále sobě percuš sebe tvoří-a spolu s tím sebe poznává, obetkává, pro kává, prolíná, miluje, v sobě spočívá-objímá se v pocitu své absolutnosti. Nejsou to ovše- jen čiré rozkazy-co Rozkazy vyvolává, -celé konglomeráty to jsou z ideí, žádostí, affekcí, vlastní Váli abalující, vlastní rozkaz je černý, nepojatelný metafyzický netvor, potřebuje světla ideí, aby se projevil. následkem ludibričnosti svět však splyne zde s nimi, stane se zdánlivě jimi, Vále je a není-jako Vše. Stupeň utonemnosti a kombinovanosti vále a co s tím v jedno spadá-jejího v sobě spočívání jest jedině důstojným kritériem výšky člověka, ne stupeň

521  
intelligence, tím méně leda jaké morální kvality. Možno rozeznávat tři hlavní typy lidí: instinktivní: u nichž ani vlastní agens: Vůle ani jeho materiál: duševnost nejsou dále vyvíjeny, intelektuální, u nichž materiál došel značnějšího vývoje, a imperativní, u nichž jádro všeho: Rozkaz vypučel již v bylinu. Neboť jsou příšerné dějiny tohoto pučení. - příkladem je hned historie Israele. Ale nic psychologicky zajímavějšího. Nechci tvrdit, že lidské psychologie nemají o tom tušení, faktem je jen, že zechovávají o tom nejhlubší mlčení. Zrak, který zde něco uviděl, zmizí ostetek lidské kultury. V temné tajemném dšsu zevírela dšsud lidstvo důsledně zrak před svým nejvlastnější, nejsáladitější, nejstrešnější a proto nejkrásnější. Nesmírně nové vnitřní světy, hřmějící zářemi, vedle nichž světélkování vše slunci jsou šedými chmuremi, otevírá každý nový pohled do očí své Vůle, v božském tanci s ní mizí duchu pod nchem celý tento nečistý svět jako směšný sen, nepodmíněností, Bohem se stává, Bohem v absolutním smyslu již jest duch, který probouzí věčný Rozkaz.

Neboť celý tento zevní svět jest stavem vůle spící. Vůle bdící, vědomá se a sebeobjímající, rozkazuje především sobě samé. Spící, slepá k sobě, komanduje jen instinkty, jen vnějšek. Bdící činí co jedině důstojno: noří se v sebe - v pramýstí. Spící zabývá se melichernostmi, rozptyluje se nehoďně, lethargisuje se, hraje si dětinsky... Smysl instinktivní, nebo-li spánku Vůle je divágsce její - unavené svou tíhou a září. Vůle in statu torporis je tento svět, zakleté město, kde vše živoucí zkamenělo - toť tato tuhá příroda. Zakletá Vůle cítá se v paradoxním stavu: Vládkyně všeho - stává se zároveň zajatky a otrokyní, stvořitelka všeho tvořena je zároveň svými stvořeními. Vojevůdce spí, armáda činí s ním co chce, ale už ve slově chce leží. Že ho i tu naprosto poslušná, nemůže jinak, jsouc naprosto výtverem spící Vůle, než poslouchat jejích dřívějších rozkazů. Tak tomu chce lidsbrijní dvojakost jsoucna, nad níž nic čarovaššího. Čarovný jest tento spánek, - ale zároveň špatný: hnusný. Nejdu včel dobře, spí-li vládce. Spánek Rozkazu je cncu kletbou, která nade vším leží. Nedůstojnost je to, co otravuje. Nejchroušší bolest, je-li vneřená, je to, čeho si duch nejtužebněji přeje, toť jeho mysterium. Co duch nechce, jest jen nízkost, špatnost je totéž, co nízkost. Dobrem jest jen vznešenost. Probuzením vůle bude vykopení kosmu. Celý perguje jen k probuzení. Lidské psyché je, pokud cnc dchl dne, tím, co je Velkému Jitru nejbližší. Smyslem dějin je vývoj k autonomii Vůle, k souverinitě Já, - k internosti, absolutnímu přeměnění vnějšku. V duších velkých jednotlivců dosaženo vícekrát pozoruhodného zabsolutisování Vůle. Jen jeden národ učinil zde znatelný pokrok v před. ---

Appendix: Filozofie svého absolutismu, v některých hlavních liniích naski zrována: Sebeobjetí předtěl Vůle spočívá v pocitu - nedyšlence: Jsem Absc

lutní. Tato věta je vše, shrnuté ve dvě slova, to nepojmenovatelné Nejvyšší pojmenováno. Vědomí-jsem absolutní-toť Bytí Bohem. Kde jen zezdí, je Bůh. Neboť Bůh může spočívat jen ve vědomí svého bytí Bohem a vědomí to může spočívat jen v Bohu. Neboť Vše a absolutnost jsou identice. A identice je i Vše a Má Vše-vše znamená jen chci! A jscučnost znamená jen Jsem, a absolutnost jen Jsem Absolutní, vše má smysl jen ke vztahu Já, kardinalní filosofie je, že oklamána závojem Máje, odervala věci od Já a svazovala je s fingovaným ty, on. Má Já je komický pleonasmus, tvé Já idiotská kontradike, mimojá úplná nemyšlitelnost. Já je vše, preplasma, v němž spí všechny vlastnosti. Já Jsem jest jen rozvinutí idey Já, chci jen rozvinutím idey Jsem, Absolutnost jen rozvinutím idey Ohtění. Jsem Absolutním je rozvinutím idey všeho toho a nejvlastnější formulí Nejvlastnějšího. Je syntézou theorie praxe, focus všeho, dovršeností, stanutím Běsu, věčným spočinutím v cíli a věčnou Samozřejmostí.

Nutnou konsekvencí a praxí svého Absolutismu je tedy solipsismus, ale sublimovaný v solipsismus umbristní, Nadsolipsismus. Následkem nihilistní fyntematičnosti všeho-a krudity pojmů jscučnost a nejscučnost jest otázka po existování mého Já a jiných Já bez smyslu. Nutny destiláty všech těchto pojmů, a dojde se k rezu tātu, že pouze má já existuje, ale jen ve smyslu ideovým, nadideovým, jako ideový stín. Nadexistencí je tato stínová existence. Neboť ubrismus je jiný postulát svého Absolutismu, absolutní se odpojení od každého pojmu reality, hnání stavby illusionismu do nekonečných, nejkontradiktornějších výší, jej samotný neobětákrát negujících. Nadexistují stíny stínů, stínů-tím větší jejich nadrealnost, čím multiplikovanější je stínovost, nebo-li čím více jsou zespirituelisované, zehersisované. Non plus ultra mazičnosti je tato koncepce světa. Neboť vše je nepráto iluzivní, vše si odporuje, logika je nelogická, pravda lží, opak všeho je pravdou, toť konečný výsledek, k němuž logické myšlení dojde. Vše to jen poukazem že třeba hledat jistotu, tj. cenu jinde, než v logické pravdě, že je něco vyššího, logičtějšího než logika. Je to absolutní komando. Diktát je pravda. Pravda je vždy to, čím aby byla, Vše vždy právě rozkazuje: základní axiome. Komická alogičnost logiky jeví se teď být jen podmínkou, aby myšlení mohlo být absolutním plasmatem, hřídkou Vše, Libovše, jeví se být podmínkou Boha. Logické veritates aeternae byly by negací Vše, Volnosti i Života-jscuče meze pouty a věčnou ztuhlostí. Svůj absolutismus jeví se v noctice jako Imperativismus. Kontradikce, které logický smysl v Imperativismu spatřuje, přestaly jich chrořovat. Všemocný absolutismus zabil hydry kontradikcionismu, překonal se psi, stvořil Nadjistotu, Nadpravdu, Nadskutečnost, Věčnou Samozřejmost--Všeodřívější lidské pojmy ztrácejí v těchto oblastech smysl, pozbývají tu plnost dosvědňují zákony myšlení, jako zákony atmosféry v říši aetheru. Vztýčí vyšší svět, metalogický. Svůj absolutismus jeví se v logice jako Metalogia Vše, co jest, a tak jak jest, je tedy jen následkem diktátu Vše,

Libovůle, supreme mundi lex Mea Voluntas. Ale jako jen Libovůlí, nadbujnou  
smějící se, výsměšnou, - může být supremní Vůle, - tak její komando může být  
jen Hrou, - jen suveraině pohrávavým znásilňováním všeho. Svět je absolut  
hříčka své absolutní Vůle, - nebo-li Vše jest jen Má hříčka: základní exist  
Poznat, pokud a jak je každá věc v přírodě a duši, hříčkou, boufanností, z  
mená poznat nejhlubší její podstatu. Svůj absolutismus jeví se v fyzice  
nejjadrnějším smyslu a v psychice a vůbec všude jako ludibrismus.

V neprosté volnosti nebo-li vznešenosti je kořen Absolutnosti, tedy i-Ge  
její. Ale vedle tohoto mužského principu je v tomto monistněduševním s  
tě ještě druhý kořen ceny: Krása, tj. lesk pasivního, míru, slabosti, noci, ta  
nosti, tajemnosti-negativity vůbec. Mysteriem krásy je však Čarovnost, tj.  
Strašidelnost. Čarovnost však je: Jscoucnost něčeho, co není. Ale tím je ten  
svět-přízrak, svět-kontradikce. Podstatou Strašidelnosti je jen nadstran  
telná kontradikce, - třeba Imperatismus zabil kontradikcionismus jako vlá  
dce, ráčil ponechat jej na živu jako aluhu. Že je svět strašidlem, jest je  
nevýslovně zářnou Božakostí. Svůj absolutismus jeví se v aesthetice a v  
féerismem, Spektrismem.

K suverainitě dozrálé Já zve Bůh, odevšeho osvobozeno, nepodmíněno, nedo  
káno, spočívá nahnutě zářná v Sebeobjetí, zpečetující je sebeaffirmačně je  
nejvyšším pohráváním vším, Věčným Vítězením k vůli Vítězení nad myšlenka  
ať vnitřními, ať zevními, přírodně zvanými. Věčně bude nítit a zhasínat no  
e nové myšlenkové kosmy a utápět se ve féerích jejích, a samo sebe stál  
zakuklovat a zas obnažovat, usínat a zas procítat, - aby docle jediného cí  
Božího chtění: Všeho. Všeho myslitelného dosáhne ve věčnosti, vším možným  
stane-a potencovaně: - nekonečněkrát vším se stane... Svůj absolutismus je  
se v ethice jako Omnisumus. Ale nejvyšším stavem ustane vždy nejvniterně  
ší Sebeobjetí. Jeho nejhlubší mysterium možno však trochu vyjádřit jen s  
vem Zář. - své vlastní Zář. Nejvyšší perle svého absolutismu zní: Jsem jen  
svá vlastní glorie, jen hymnus na mne... Svůj Absolutismus jeví se v et  
ce i jako Meisplendorismus.

Celý tento boží stav dosažitelný je už dnešnímu lidskému duchu, nesmírně  
ohabě a kalně, ale v podstatě přece. Dosáhne ho člověk jednou mocně a sil  
To bude-království Boží na zemi-Sebeobjetí mého Já.

Jelikož procítání vůle je základní tendencí kosmu, mohlo by se zdát, že ú  
dní větu není právě Israel charakterisován. Ale smysl její je: Israel vyz  
čuje ohromně to, že zřejmá a mocná je v něm tendence, jež ve všech jiných  
národech jen ze skrytu temně působí. On je actu, co jiní jen potentie. Je  
avantgarde budoucího lidstva i budoucnost, staví se mysticky přítomnost  
hvězda refrakcí strašidelně nad obzor už vyskočivší, když je ještě pod n  
Je, nejabstraktnější vzato, redukovatelný na problém česový, na quantitativ  
nost, na číslo redukovatelná je quantitativnost, jiní národově charakteris  
vání jsou qualitymi, tendencí procítání předčednými, tak tajemstvím Helle

je krásné vyžití se, Quirits: povrchní, zevní imperatorskost, Germans: práce  
 Francouze: intelektuálita, Russ: zatímni změkčilá altruistní citovost. Taje  
 ství Israele: že základní tendence proryla se na povrch a už zjevně vlád  
 že běsní už u něho, co jinde leže lepté, že renai reslitou, třeba strašide  
 ně vypadaající, je u něho, co jinde stopeno v noc, Casu jeho života, osudem,  
 skuteostí jsou všelijak ovšem dosud zakáklení idey: autonomie Vále, Síle  
 Cíl, Souverainost Já.

Nuže, jsou tři hlavní fakta židovské psychy: 1-Vládnoucí vlastností její  
 Vále v běžném smyslu: stále koncentrované spění k cílům a dospívání k ni  
 te patrně prvnímu pohledu. 2-Každému snad pohledu zůstalo skryto, že Vále  
 ta je úžasně vyvinutá, že v duši i průměrného Žida cítě se už v oné tře  
 fási: že je Váli k Váli k Váli, že gros Židů jsou mužové činu, tedy že cas  
 národa povznese se nad hrubé formy instinktivy, které dosud dominovaly  
 bez výjimky nad všemi národy. Faktum velmi pozoruhodné, nepsal jsem, že fa  
 cne jest výsadou ne už všedních jedinců, - a teď jeví se být majetkem cel  
 massy, stojí tu privilegovaný národ. To zvrací všíte pojmy obščejnosti a  
 necbyčejnosti, nové stránky světa ukazuje, stvořuje zde, jakovšude Israel  
 V prvním odřezu je vsta, že soudnost, vlastní jinek jen eximovaným duchům  
 neschází u židovského normálního Žida, a teď vidno, že vyjimečnost zasahuje  
 této rasy hloub než do sféry intelektuality... Israel je exceptionell  
 stavší se jednou národem a je myslitelné, že on stane se po tisíciletích  
 uskutečněním utopie, aby celá rasa stála na nivesu dnešních genů, majíc  
 jejich zdravé, prosté jsou, samozřejmě, chorobných jejich stránek a umoří  
 jíc teprve povstávání nadgenů. 3.-Kdežto u jednotlivců třetí ona fáse,  
 jsou dosud vřlučně praktická a naprosto ne filosofická, převážana je to  
 můž vždy v dávkách jen minimálních vyššími stavy spočívání v sobě Vále  
 coitá se tak, kde u národa se vyskytne, - a příčina, jichž probrání vyžadova  
 by celého traktátu, které však i průměrná inteligenci jsou uhodnutelný, -  
 nutně hnal už ve středu Meelstromu fási vyšších, naprojevujících se tu  
 ce ještě onou zmíněnou větší složitostí imperativů, ale přece jen metaf  
 sických prozřeními vále a sebeobjatími, jejími konvilemi a perexysmy.  
 Nebo krátce: kde se u národa vyskytne třetí, praktická ještě fáse, antici  
 je již nutně mnoho a polobožských stavů fází dalších, národ, vyspělý k ve  
 mí vysokému stupni praktické vále, stane se tím nutně veskrze metafysic  
 Tento nanejvýš pozoruhodný sociologický úkaz, - který je vším spíš, než do  
 ktrínálností - je klíčem k tajemství Israele. Je on passant, ohromno výhod  
 pro lidstvo, že může dojít k tomuto fenoménu: na fregatě národa dopluje  
 notlivec, v jehož ego bude jednou Cíle dosaženo, anches rachleji k němu,  
 stalo by se mu na člunech jeho personálních existencí, zde tkví hluboký  
 smysl pojmu-vyvolený národ.... Průměrný Žid má, vedle a kolem své eminent  
 vyvinutá praktické vále, velmi valné sice a nasvítivé, ale žhavé už pozn  
 ceny a glorie Vále, přívě už stále embryonálně

její sebecbýmání....a jde nevědomě vědomě,ale železně za cílem,cítě,že nesmí se odchýlit z této cesty,protože není cesty jiná,že on a jen on je nositelem nejdrahocennějšího.Zde tajemství Ahasvera:Žid je stělesněním toho,co jediné nezmarné jest a nezmenné-Vůle,speciálně Vůle sebe si uvědomivší.Velký následek jako je Miracle židovského trvání,vzrůstu a velikosti potřebuje k vysvětlení velké příčiny.--

Patrně již za dob Mosesových zabostila se v kolektivní židovské duši idea Sebecbýetí božského Já.Ta-li se kde zabostí,možno,aby tam neovládla?Domnívanou každé židovské psychy je od doby té pocit absolutního svého Já.Ne vládne nyní pouze mysticky z propastí podvědomí,je pervipovstelným stavem mentálním,značně temným,přítom všemocným.--více tušeným,než cítěným--však nic vyššího v duši člověka než tušení--více v touze po sobě než v sobě a mám spočívajícím.však touha předpokládá znalost vykoušeného v hloubi nit Vláde jeho není zjevná-magická je mocí mystická všemoci.Neboť-celá židovská duše byla vždy everná jen v odmítání jeho.Skryté dějiny židovské jsou jen tisíciletou domácí válkou všech poddaných proti neuznávanému králi.Přirozená následkem oné osudné antipace je vládnoucí usurpátorkou,prakticky dosud člověk pavi se počít si s transcendentální příškerou,mohutná idostatní duše ještě cizí je vstříelkyní a židovské chytrost,zakořenělost p horekuje jí... a tuší se její podstata,žeš je tím po výtce,naš lidstvo netroufalo si dosud ani z dálky popatřit,sclipsiames,vycitčované je jako něco nenejvyš zhubného,jako nepřítel vůbec,Seten,v daru nebe zří religiozaní pověřivost pokušení ďáblů.Není Israel dosud zralý pro předčasné uzreší plod svůj,předhonil sám sebe a naví teď,kde je,kde je z těch dvo Nejúplněji vykrystalisované rozštěpenosti nitre.Zde je příčina onoho čast postřehnutelného židovského dualismu.Žid nechce být,šim je,jeho povrch n chce být tím,šim je hloubka,jeho střízlivá přítomnost nechce být mystick jeho přítomností,jíž je jeho budoucnost.Sám rozřel se ve dvě,aby aspoň k polovině své mohl říci ano-k té špatné,všeho je schopen,jen toho ne,řící ano k tomu co v něm dobram,než přestel pchazovet blátem to dobré v sobě,prohat v děsu před svým nejdobrodinnějším,přibíjet na kříž to,co vede je v nebe,-nemyslí na Golgathu.Zde je dále příčina,proč národ nejpozitivněší stal se národem nejpropastnějších nescí,strůjcem nejčernějších konplotů proti volnosti,vzpřímenosti,životu,advokátem smrti.Zde,v tomto útěku od sebe dál a dál v bezmezno,je zdroj úžasné židovské šifky,rozmanitosti,bchastství,amplitudy jeho rozkyvu.Zde původ kletby,ležící na historii lidu toho,odtud vyřleává bíd,šencucí jej odevšdy všemi Gehennami,aby dočtval jej konečně do nebe,nevytvořily zevní osudy povahu jeho,ale ona je.Smysl jejich:stále prohaže od Edenu-Sebe,stále hnán je k němu zpět chnivým mečem dobrého svého anděla.Zloduchem jeho je Jahve,t.j.Vznešenost v židovské duši vyprojektovaná,česky vyhozená jím v mircjā,pozblivší tím své hrozivosti,al spolu s tím i vznešeností-nahledě k tomu,že je trochu tek nesmyslem,každý

Bůh, který je i partiálně jen praeter se, tedy i pantheistní, je jen principem otrockosti a idiotství. Koncepte Jahveho bylo počátečním hříchem Is-  
 ele. Britis sicut Deus, lépe, Eris Deus, Es Deus, Esto Deus: jeho počáteční  
 otrockost a glorií, evangeliem a vykoupením a hvězdou Betlemskou, smyslem ži-  
 dovské existence. Utíkal od smyslu toho k Jahvem a důsledně i k světu: -  
 obě je totéž, obě jest jen mimojá, opek Světla a pravosti. Chromné talenty  
 jeho lákaly jej vždy mocně, aby rozlil se co nejšířeji, místo co by stoup-  
 ůzkou stezkou k výšší, kde by se mu pak rázem všeho dostalo. Jeruselem by  
 by dávno udělal větší kariéru, než Rome, kdyby neměl byl fatální ballast:  
 Bcha v sobě. Ten hloub tkví a olovnější je než všude jinde, daleko, daleko  
 zuřivěji, nežertovněji hospodaří Bůh v duši Žida než v každé jiné, něco n-  
 přirovnatelně černějšího, monstroznějšího, odvažují se peradoxa, že metafy-  
 cké citění je i u velikých, svatých lidí arijských než u povrchnějších než  
 černý ten šár v nitru každého židovského kramáře... - chce-li Arijec vyma-  
 se, přenést se do tajemství židovské psychologie, ať imaginuje si jen je-  
 metafyzičnost co nejkolosálnější a nejhrůzivější, co jeho vlastní nejen  
 guantitativně ale nějak i kvalitativně různou... Genius, přes sílu svou a  
 vítězství své, konečně ztroskotává, stejně Israel. Přes neslýchanou energii  
 a talenty nic se mu trvale nedaří, vnitřní se sama zničila vždy stavby jak  
 po staletí budované. Ztroskotává stále nejen zevně, ale i uvnitř. Přehlášit  
 chce pouze lomem vnějšku hlas duše, ale ten mocnější nadevšechny hromy,  
 jen opojit chce se světem, ale co jsou všechna vína světa proti Vščnosti  
 - vščnosti Spojení? Stále k sobě elektricky strahován a hned zas repellován  
 odsuzuje se hned jako reptila, hned jako blázna - a obě je bláznovství. Ztrá-  
 cí konečně rovnováhu tanto nejtrpělivější, opovrhne sebou, zoufá, seba sám  
 bez svědků ze vlasů chytá, aby se od sebe odhodil. Případ jeho je strašně  
 nevyléčitelný zatím. Jen čas může zde být lékařem. Teprve až židovská vále-  
 vstoupí organickým vývojem do vyšších ještě fází, zmizí preematurita domi-  
 nující Božskostí a na místě tohoto strážidla zůstat bude zde vládnout geniu  
 pomine rozpětěnost, zvládne mír. Vše, co se židu přihází, vede jej po nej-  
 tší, po jediné cestě k cíli tomu. Život vnějškový je pouze školou, jež vy-  
 pěstí vůli k nejvyšším fázím. Šifky a bohatství zde vyzískaná budou jedn-  
 součástí všeobecné výzbroje, která právě Israel bude potřebovat. Hluboká n-  
 znalost sebe a tedy sebeopovrhování jsou podmínkou dosažení židovské  
 psychy a vzrůstu jejího v nebe. - kdyby dnes už poznala, kam vše směřuje, -  
 zděsila by se slebá, hrůzy cíle a nechle by šál, ale nemůže to poznat, ne-  
 mohou myšlenky zde pronášet dojít souhlasu židů. Ale druhou podmínkou vz-  
 řstu jejího je utrpení. Je podivuhodným řízením, že preematurita Božskostí,  
 která jedinou bídu Israele zavinila, jedinou utrpením může ve zralost se př-  
 měnit, teprve nejvyšší duch dovede kráčet v před bláznováním, nikdy masem.

Na dně každé židovské psychy svíjí se zoufalství, t.j. musím a nemohu. V heroismu zoufalství jest jedna z hlavních příčin židovské energie. Ve slově musím je jedno z tajemství židovské duše, ale toto vznešené otrocké "musím" musí se proměnit ve chcila stane se tak, musím jest preexistenční Chci, - jako je čandala preexistencí brahmana. - Zoufalství vede ke všemu. Tím musí se žid stát. Tím už je napolo. A je to i mystická jeho vůle, které nevědomě jej tím učinila, právě jen její vlastností je nebýt ničím exklusivně, jediné Sebou.

Shrnuto: V nynějším stadiu procítání vůle své jeví se Israel takto: Ovládnut jest už temně Sebecobjímáním svého já, vzniklým však předčasně na půdě normálně postavějí, relativně už velmi značně vyvinuté, ale přece jen praktické vůle. Rozpor mezi tím dává vznik nejprudší rozpultěnosti, ta však je právě nejlepší stimulus k dojití smíru-stavu své Absolutnosti. - Neznačil jsem, v šem spočívá tajemství židovské sfingy: tajemství toho proč na těle zvířete má hlavu člověka.

## METAFYSICKÉ

### Smrt a věčnost

Večerní ráno:

Bylo mu deset let když těžce a bezbolestně onemocněl. Sladkými delirii blížil se k bráně z labyrintu života. Nevěděl, kam však jde, a temný strach, provázející jej, byl sladký.

Večerní slunce hledělo do pokoje, jemu však zdálo se, že je ráno-jak před smrtí bývá. Viděly oči jeho žlutou záři slunce, ale v duši změnila se mu už v záři jincou, chvějně zlatou, která nám ve snu svítává, která nám kdysi svítila jasněji než slunce. A hlasy rodičů nad ložem jeho vnikaly mu v mysl jen jako železné hučení nebeských zehrad.

Zazvonily náhle tóny, jakých nikdy dříve neslyšel, jejichž zvuk za nemohutný by považoval, - jako by zvuky zlatých slunečních zvonků.... Celá jeho bytost probudila se rázem z mrákot-a v zářících mlhách uzřel před sebou něco ještě zářnějšího, jako když slunce prosvítá oslňujícími obláčky. A bylo to tělo ženy, ženy nahé, nebo, co horšího jest, průsvitným závojem obestřené, bleskurychle mihaly se její obrysy v obklopující jímle. též vířící, nerozeznával její tvář, ale měl tajemnou ne tuchu, ne pocit, ale jistotu, že je nade vše krásná. Chvillemi se mihotání zmírnilo a tu zdálo se mu, jako by rozeznával. - zda něco krásného, nebo netvorného nevěděl, - jen nepochyboval, že to je nejchromnější.

Celá jeho duše zažhnula, šílená, nekonečnou slastí, žízni, láskou....

A jako stín lehce vymrštil se z lože a skočil k vidině. Couvla rázem nazpět jakoby tygřím skokem. Pádil za ní po obláčcích zlatých mlh, - ale ona vzdalovala se a menšila. Neustával. Kolkol jen prostor, netvory

mlh vyplněný...Ty hasly,šedly,mizely...Kolkol jen šedě,truchlé nebe  
a v něm daleko,daleko Ona jako hvězda,několikrát třpytnější a větší  
než večernice...A stále bylo možno rozeznat,že to malinká hvězda-žena.  
"Stoj"vzkřikl tu,miluji tě,choť tě mít,choť tě obejmout!Ó kdo-žsi?  
"Jsem to,čemu vy říkáte smrt!" zašumělo to nevyslovitelně sladce děsně  
"Chci tedy zemřít!"Pak bys mne nikdy neobjal!Nikdo mne nikdy nedosáh-  
ne,věčně prchám před každým dotekem."Běda,tedy tě neobjmu?Hrozně-  
bez tebe nemohu žít?" se mncou?...Však přece možno mne obejmout,-po-  
hleď jen.A vša možno jen pohleďm mít:pod rukou rozpívá se všechno,  
všechno jest jen halucinací zraku...Jen ten mne obejmě,kdo mne uzří,  
jen ten uzří,kdo pozná."Chci tě tedy uzříť,pek poznám!"zvolalo dítě.  
"Nemítel,odhoť se!"Sleď,žít quasi,hloubě žít,než ze mne něco uzříš.  
Okřemi,bohemi,zahradami života musíš se plahočit,plezit,pédit,létat,  
stále pojdáš jen se mncou,-ke mně blíž vedou všechny cesty,-jen houbou  
se mncou je žít...Uzříš někdy cípek mne...pomalu budeš mne poznávat,  
a sněť nadejde jednou chvíle,kdy uzříš mne celou - jasně,vzajděš,oži-  
ješ,zatřeš,ožiješ v mé řídicí houbě,-pak budeš mne mít.!"  
A zasmílo se mrhle,tegnělo naba,"Chci tedy žít,žít jen kvůli tobě,  
žít žít se tobou věčně pédit,-neboť jen tebe miluji!"tak zvolal a  
cítit,že okovy nemoci rázem a vše se svyaly."Jen ten žije,kdo jen mne  
miluje!"zašeštilo to ještě...a hvězda zmizela,úplně zžernela propast  
firmamentu---

Šťastně přestál kríží!Šedivuhodce,nauvěřitelná!"pravil lékař několik  
minut poté rodičkám.

Poledne:

Deset let minulo,světích dopoledních let.Podporován příznivými okolno-  
stmi využíval dokonale jejich darů,esl dokonale jejich darů a světlo  
jejich.Žil se šťasten,svět mu byl jen náručí milanky.Na smrt zapome-  
nul téměř,jako ve štěstí vždy na smysl života zapomínáme.Ale příroda,  
netrpící nic širého - dokonaleho,otrávila nakonec jeho blaženost právě  
převírou jeho.Nic mu nestačilo již,chtěl rozkoše,pro jaké lidské nervy  
nejdou přístupny,chtěl nespílitelné,po kraterach luny toužil chodit,mí-  
lící jen srovnání líbat,s vířinami nočních snů po náměstích v poledne  
prohánovat,s Artemidou s Afroditou souložit,kázal minulosti,aby nezpět  
a přiu klula,-a byl zruřelý,upřímně nešťastný,že nemůže uniknout vlivu  
zemské gravitace.

Jasně latní poledne bylo,a on ležel na kraji lese,temeno pahorku vln-  
čícího.Krok před ním zela propast,a se ní tetelila se v záři a horku  
někonečné roviny,nic téměř nemohly celnně zřeky pro světlo vidět.Není  
světlo,tápal se."totož se štěstí",a štěstí totéž co-bolest?Nestvořily  
všechno utopení,všechnu lnu jen zřeky duše,věčnou září celnně,-aby si  
od ní odpočinuly?"A v masochistní,bolestně rozkoši,zesvíjel se mu duch

a tělo, - a přál si zemřít... A pak myšlenky jeho se kamsi rozlétaly, mystickým, poledním spánkem vábené...

Zezvonily zářná, zleté, známé zvuky. Procítl - či snad klesl právě v sen? A v záři před sebou užířel záři ještě větší. A ženskou, jako Mont Blanc vysokou postavou byla ta zář, jako slunce plála její tvář. A byla to, cítil jasně, tvář její. A neunikala, nevinila se jako tehdy, závoj nezastíral ji. Zřetelně viděl její krásu, nejčistší, nejvůbecnější, nejvládnější sluneční krásu, - hroznou, ale jen svou přílišnou sladkostí. "Teď vskutku tě vidím, teď tě objímám, teď tě mám!" vykřikl v extázi. Smích zazněl jako řinčení zlatých měch. "Jen cípak mne vidíš, setvo, kokačky má objímáš! zahučelo to zpásem miliónů nebeských varhan. "Posteď máš to, jsem věčně šťastný! Ale - oh, pověz, jaké je tajemství tvé sladké krásy?" "Jen ten mne obejmě, kdo mne užíř, užíř, kdo pozná, pozná, kdo - uhodne." "Ó, uhodnu tě nyní! Netušil jsem rozluštění tvé hádanky po všechne minulá léta?... Tvá bezedná krásu, tvá bezmezná přitažlivost, tvář tvá, v ní spí miliony tváří, z nichž v každé miliony slastná hříbí, tvá oko, z nichž všechny hvězdy dají, z nichž vše - vše - ch, uhodnul jsem, uhodnul! Ó brávo krásy pomyšlení toho, ty jsi uskutečnění všeho nejjasnějšího, co jen touhou a tuchou v duši bleskne, všeho nejserióznějšího, všeho nejbádnějšího, - jak vášní bláznů nezměrnost a nepochopitelnost jmenují, všeho jed pomyšlitelného. Ty jsi splnění všech svých přání, - není nemožností a nemožností v tvé království, - vždyť jest jím věčný sen, a ve snu je uskutečnat skutečností a rozumností. Všechny hvězdy budu v rukou cinkat a kostky a Schehrát, všechny nymfy všech planet vasmíru líbat, - i minulost vrátí se po korně ke mně, stokrát kouzelnější, než když jako přítomnost kolem mne táhla, - vše budu mít, vše!"

"Vše, vše..." temně, jako by ozvěnou vrátilo nabe, jímž téměř celým byla ona. "Jsem nekonečností, jsem bláhl... Ale - co jsem teď?" Zavřel v těsné, temné truhle tohoto zvířecího života... bzučelo v hnuší... Ale co brání mně, abych promáčkli ihned tenké její stěny? Jen přehledlost. Oh, cítím nad slunce jasně že "sebevražda" byla by pro šlevoke smrtelností, kdyby nebyl tak bídný, slepý, nízký, zlobivý. Okamžitě mohu mít vše - proč váhat? Jaká mrzkost, byla by, poznat, co jest právě poznat a nejednotičkami okamžitě mohu, okamžitě chci ležet v tvém náručí! "Vzchopil se, pokročil k smrti a propasti. Tvář hořela veselou odhodlaností... A jak se přesto stalo, že zdánlivě beze vši příčin vynořilo se z něj něco krásivého, obludného?... A zařinčel nes její smích. Měhy její odprutely se od země a p malou vznášelo se gigantické zjevení k zenitu. A zapančlo:

"Všechno docílíš, proč tedy apšoháš? Vše bude ve věčnosti. Vím věčným údem, - proč nemiluješ tedy i to, co z něho právě máš? Ale neunikneš tomu odvrhneš to, - ale cno naděbáhne ti a stočí ti cula na záda. Tak jako t vše se stane. záleží tedy jen na tom kdy se to stane, vše jest jen

otázkou času. Ale vidoucím bohům ani na čas nezáleží, neboť vznášejí se nad ním, vše jest jim lhostejné, ale nesmí říkat že vše jest lhostejné ten, kdo nedošel dosud božské lhostejnosti. Toť velká mystéria pro vás červy. Vše může činit, kdo nade vším stojí, pouta zákona, i přírodní jsou pro nepovznesšího se. Sebevražda jest hrdismem jen u toho, kdo do konce poznal mne a život, co poznal jsi ty? U tebe jest jen okamžitým třeba lesklým ztřeštěním zbabělosti, něčím horším než hříchem, směšností. Plaz se dále prahem, slepýš, to tvé jediné stínost! Hleď a pociť se zdrceným: já vzdělují se do výš, - ty padneš do propasti dola, - kde mne pryč, víš, kdy mne zas uzříš? Lehkomysele chceš seskočit s výšky, které jsi po tisícileté klopotě dostoupil, všechno snažení přeskak svých učinit podle marným. Zvířetem staněš se snad na dlouho, hmyzem, slepými lidmi stáde, - miliony let snad přejdeš, než buděš zse tem, kde teď jsi! Chvěješ se, krátkozraký otroku času?...

Klesl zase na vřes. A nic už neviděl, jen rudé kolo, vířící v černém poli. Když vracel se domů, proč bylo mu nejen ve zracích, ale i v duši černé? Proč znělo mu poladné vyzvánění jako lkaní umíráčku? ... poznání, že nejště zralý k božské sebevraždě, bylo jen malým obláčkem na zenitu jeho života, kterým byla toto bodina nejvyšších poznání - cítil snad v hloubi že v nadíru probudil se strážlivý mrak, Věčný mrak, a že se dal vzhůru k zenitu na pochod?...

Půlnoc:

Uplynulo deset let, deset černých let. Houpačka příroda byla celou tu dobu v sestupu. Bolest docházela, co zmeškala. Zprvu nemusila se příliš namáhat: ochlazení v červené zdě se nesnesitelně tou, kdo lehce snášel lednové mrazy. Ale stupňovalo tlak svých tlap, systematicky a promyšleně, nelze upřít obludě rozum. Tělesné indispozice nejdříve, pak nemocizhrzená láska, ztráta jmění, nouze a ponížení - zločin - selhání - pak život čandely, vysilující, nepřiměřená práce, těžké zmrazení, a co nejhorší: ztemnění, zčernání duše...

Bojoval proti utrpení statečně, jak zhřokaný doveče, - rukou, volí, filosofii, aby se nakonec přesvědčil o tom, v co žádný hrdina nechce věřit, dokud nezkusí, že bolest jest moc tak hrozná, že boj vůle s ní je směšněj než boj se lvem holýma rukama. Co nejvíce sílilo jej v záporech tom, že kdykoli mohl snadno nepříteli vyváznout. Epomínka na zlatou vídinu byl tak silná, že pomyšlení na akce v její náruží bylo mu vždy balsmem, onocouvnutí nad propastí považoval nyní za momentální jen záchvát zbabělosti. Jen s rozkoší myslil na smrt, a myšlenka na sebevraždu to bylo, jež udržovala mu deset let život, jak pravila Smrt. "Jen ten žije, kdo jedine mne miluje..." Ale když po desetiletém pobytu v mučírnosti duše jeho duše ztemněla, rozhodl se, že prostředku k uniknutí, kterým lakotně, mezlivě uschoval, tak dlouho jej břál, konečně užije.

Šel k půlnoci. Postavil na stůl černou láhevku a zhasil lampu... proč zavazují se odsouzence před popravou oči? A uleh na lože, aby ještě jednou popatřil na to co opouštěl. Vzpomínal-vzpomínal dlouho. Konečně pravil si, že toho dost, -a vzpomínal dále. "Co to se mnou?" po chvíli děs si uleknut: Nebojím se, těším se na to, -a přece váhám. Ale jistě to jen bezvýznamné, každominutové otálení! A dosti toho! Tak řekl---a vzpomínal dále... A mezitím zdvihel se v něm strach a stud, a strach způsobil, že už nevzpomínal, a stud, že náhle vymrštil se z lože. "Takový strach se v tomto případě vždy nutně dostaví, myslí-li člověk na tu věc dlouho. Čin! Krátký, lehký čin! Utrpení nezlomilo dosud jeho vůli. Lešově kráček ke stolu... Tu zazněl známý tón, -zachřestění spíř, jakoby zlaté zvonky byly sukrem poteženy... A v naprosté tmě před sebou užel černě ještě větší, jakou jen oko smu zří. A ta měla podobu ženy, a tvář její-Hrázou podřát klesl na podlahu. "Tvář tygra, hrocha, saně, vampýřího ducha, tvář několik měsíců staré mrtvoly... to vše bylo v ní a vedle toho něco nekonečně ještě hrozivějšího... Ničím nebyla tvář Hedvy vedle této: vždy vidívána byla ve bdění!" "Ty nejsi tá, kterou jsem viděl, podvodnice" promluvil, ne hlasem, myšlenkami jen. "Dříve", odpověděl zjev hmušným šplectáním bahu nebo hnišícího masu, dříve viděl jsi můj povrch, -teď mě nitro, vždyť jsem žena! To je smrt:-uskutečnění ve věčnosti všeho, všeho nejhoršího, nejhrůznějšího, co si duše může přecitavit, co jen tuší, i když ho jen slabé tušení okamžitě by ji usmrtilo. Jsem něco milionkrát horšího, než špetka samo. Není peklo, ale zato milion pekla. Největší utrpení pozemské zdát se ti budou za okamžik v mém království sádem, nekonečný idiote, který, pročeje před baránkem, hledá asyl v tloušti draka. Hne teď po vyprázdnění láhvičky čeká tě to nejrozkračnější... Nuže, pojď blízko! Taklik toužil jsi po mém objetí, -zde se ti dávám! Nech, bůh se všeho! Tedy pojďu já k tobě-Sunula se k němu. Všechno zmizelo.

Náno:

Minulo deset let, let víchru a vánice a bouří.

Černé vidění odkázalo jej zcela na tento život. I počal brát vážně to s čím si dříve v hloubi jen hrál. Uvědomil si, že musí zvítězit. Dosud bojoval proti utrpení jen defenzivně, k útoku teprve přikročil. A povstal-klesl-povstal zas-, krvácel, avšak se trbely, ale člověk je vůlí jen. Dlouho střídala se šlechetná rána se šlechetnými nocemi a den nepřicházel a potom přišlo velké zemětřesení. V řízení po věsném odpočinku proměnila jeho bytost. A doufal teď, že smrt mu její přinese. Dávno už nevěřil zjevením minulosti, za přeludu zraku a ducha je považoval. Smrt byla mu t jen nicotou. Přál si ve vyčerpání svého klidu, nepřemýšlel proto, čím je co přinést mu jej mohl. Ne mysl mu navstoupilo, že nic namocno si masl už proto, že nic z myšlenek se vylučují. To proběhlo noci vyšel do zahrady. Slabě, duchově svítal se východ, hvězdy na zenitu chvěly se prudče

Neuvěřitelně zářila pod nimi denice. Poslední, nejtěžší ticho noci prorývaly jen příšerné skřeky kohoutů. Klesl na trávník. Usnout si přál, nemohl. Nikdy dosud necítila se duše jeho tak smrtelně mdlou. Sílu neměla k nejlehčímu pohybu, i kdyby jí byl přinesl všechny poklady. Ale není nejhlubší únava nejintenzivnější činností, třeba nejčernější? A není to nejčernější...? Minuty plynuly, sláble jitřenka, neproviďelné květy ptáčích švenolení vyrážely v poušti ticha...

A zas ty zvuky zvukem náhle zazářily, velebně a slavně. A na šedé obloze zjevil se stín, malý, zcela černý, sformní stín. A rostl velem, pal nebe zakryl, tma rozhošťovala se na zemi. A padal strašlivě rychle na ni, - a rázem nastalo kolik absolutní černo. A bylo sladké a bylo nejsladší. Klid a mír. A co slast. Bouřná, nejbouřnější slast, a tou byl tento klid a mír. "Jsem vnebi, jsem v Ničem... Jak to divně... Nic-zen-spánek-Ale jsem, neboť myslím, a bdím stokrát intenzivněji, než kdy dřív... Lhostejno. - Stále bouřlivější ten klid, slast hřímavější. - zářnější tma, - probíhal vždyť to vlastně světlo, tisíckrát nad slunce jasnější! Hraze... Ach-rozumím: před chvílí, dokud jsem ještě žil, zřel jsem je na nebi jako čern: - jen smrt činí věci viditelnými. Ano. Žena to jest, Čna, zlatá, to jest, Čna v nejhlubší své hloubi. Strašlivě zář ničeho-Věčná krása-Láska-Žena. Nevidím sice dnes její tělo, její tvář, - ale co se zvířeckostí, jako je tvář! Cítím že toto světlo jen září jejího. Oka jest, jejím nejvnitřnějším tajem a podstatou, vše mimo zář jest jen rouchem-světa! Teď teprve mám tě, objímám, zřím, znám, ó Smrti, Věčnosti, Vězadí, - Ty nic-nebo-li věčná, nehnuté, nejvyšší štěstí....

Zmizelo záře-tma, zmizelo vědomí. A když zář jeráho dopoledního slunce zalila se duši na korunách stromů a štítěch domů, zdálo se jí jen fosforaskvání mrtvoly Lucy.

Večer:

Minulo deset let, let dusně líného dopoledne, kdy slunce slabě prosvítá zřídlymi mraky. Ranní vision dal vyslyšenému sílu, nutnou ještě, aby sáhl po plodu dlouhého bojování, zvítězil nad duší svou, tělem, okolím. A se značným jménem odjel do ciziny. Tam rozhodl se, že neznám a vážen bude věnovat rok cipročinku. Ale během jeho více byl činný, než v letech pak následujících, které minil věnovat práci. Pochodlněl, lenivěl, tloustl, oženil se, vychovával své děti, sedával rád v kuchyni, četl noviny a chodil do divadla. Rozmašně užíval, co život podával, chňavá vína života pil v jinoství, nyní jeho nasládlé limonády a kávy. Užíval života nežil, nemyslel na smrt mrtev byl. Cítil to, vzhopil se též několikrát, ale vždy klesl brzo nazpět. A konečně se už ani nepokoušel...

Sešel v lepešce, kouře dýmku. Nápadným oknem rudý lesk červánků, jižním zlatý svit měsíce padal v komnatu a čarovně objímaly se oba spolu... Oči zavírali se mu. Viděl ještě, jak Večernice zapadá za hrot komínu.

Náhle zařinčel, jako zvonek na poplach vyražen, povědomí tón. Muž strašně se ulekl. Teď, když byl spokojen, k čemu te strašná návštěva? A dal se na útěk k ženě své a služce. Otevřel dveře do vedlejšího pokoje a děs, spatřil, že za prahem, kde bělela se dobrá podlaha, černá se propast. Spatřil když už padal. Padal - "teď, teď už musím se rozdrčen zastavit." Šlehalo blesky v černi jeho hrůzy... Ale klesal stále. Klesal. Kolkol absolutní tma. Klesal. Hrůza ustoupila omámenosti. A padal dál, léta, staletí, decilióny staletí... A ze všeho zbylo jediné: Propast. I tělo zmizelo, neprostorovou propast se stala. A stala se i nečesovou, zmizelo i jeho myšlení, v propast absorbováno. A byla jen metafysickým, vševládným pomyslem, obloudou sdělenou z něčeho a ničeho, nesmyslu a smyslu, tajemství, vakua, hrůzy hrůz a ještě něco nemyslitelného, slovo propast je matným a špatným, ale přece jen nejlepším, ba jediným výrazem pro to. Propast a hrůza. Ta zrodila se z nerkozy, rostla strašlivě, a jak bývá, rozpukla se na vrcholu šílení v světlou myšlenku. "Teď, konečně", zahučelo to ze dna propasti, kterou byl, "vzešlo mně světlo." Světlo, že všechno je tma. A tmou jen že nic. A tma že je něco nekonečně horšího než špatno. A že je jádrem světla. A že vše dobré jest jen ničemně lesklým rouchem na shnilé mrtvole. Ó ty nevěstko prolhaná! haď! obílená hrobko! našminkovaná, uměle pchybovaná zdechlinco! Z počátku hrála si si přede mnou na vša. A tu vydávala si se za uskutečnění všeho krásného. A když jsem tu krásu světa prohlédl, chtělas, abych tě považoval aspoň za realizaci všeho zla. Ale tak bohatá nejžebračko! Já poznal že jsi Nic. Tu namluvila jsi mi, že nic jest jen nejvyšším světlem a štěstím. A teď vidím, že jádrem oné ranní záře je-propast, propast tmy a neveslovitelného špatna. Propast je jádro ničeho, něčeho, krásy, štěstí, Propast-hrůza! nevydržím tu myšlenku, šílim-musím se rozplynout v nic, v pectivé nic. Ale toto nic jest nesmyslem. Ale proto je v tomto světě nesmyslu skutečností. Haha, nic jest skutečností, Ale ať jest cokoliv, musím v ně vejít, haha v ně vejít, Chci, musím, chci o něco se roztrástit v této tře!-

A propastí padající systém myšlenek, těchto strašidel kat exotem zazmítal sebou dříve v touze strhnout k sobě něco, o č by se rozbil. A ti pocítil z předu úder, divný, jakby z dálky sem zalehlý, a přece přítomný.... Rychle vavalovaly se do vakua věci, neholi-myšlenky, na něž je člověk zvyklý. A muž shleďal že leží na podlaze pod lencůčkou. Zde zbylé zazmítání vzdálené duše přeneslo se i na tělo, takže se skácelo, či zde jiné příčina pád zavinily, nechceme rozhodovat. Jen to budiš ještě podotknuto, že když zase na pchyvku usedl, spatřil večernici zas vycházet za hrotem komínu. I možno z toho přesně usoudit, že výlet do Věčné Propasti netrval dle pozemské časomíry ani minutu.

Věčné půlnoční poledne.

Minulo deset let, let podvečerního slunečního svitu, zesláblého, však čis-

tého. Vidění zrodilo v něm železná předsevzetí, věnovat zbytek sil jen dobru a vznešlosti. Bylo logické, že je zrodilo, je-li vše jen propast a naděpatno, lhostejno, co člověk dělá. Ale život plyne nad logikou. Heroismus je šílenství, šílenství je svět. Nechtěl zásluhami uprosit propast jako křesťan svého Boha, nechtěl na ni činností a triumfy zapomenout, - postavit chtěl proti její všemoci vzder svůj a všemoci své vůle, zahanbit ji lhostejností k jejímu diktátu a světlostí svou, a snad i doúfál, jako každý velký Mesias, přemoci ji a věčnou podatatu věno.

Opustil rodinu a vrátil se do vlasti. Platně pomohl osvobodit ji, derova kultuře její cenná díla, zveleboval a povznášel vřude, - pokud lidé zvelebovat a povznášet mohou, a co více, povznášel a povznášel svou duši. Získal velkou slávu, velikost i svatost a co více, malá, ale skutečná sebeuspokojení. A smrti se již nebál, aniž ji miloval, neboť nevěřil v nic, jako každá veliká síla. Tak minulo deset let a on právě umíral.

Čas valil se k půlnoci, jemi však zdálo se, že je poledne, jak před smrtí bývá. Běse sladkými a světlými delirii blížil se k bráně z labyrintu z tohoto života, tentokrát však nedávalo tělo jeho naděje, že obrátit mohl by se zpět. Věděl i v blouznění svém, kam jde, a nade vše sladké bylo, neobávání se toho, čeho se všichni bojí... Všechny plody země a hvězdy zrají jen pro vůli vskutku silnou... Mňuchlasý, dušený vzlykot vnikal mu v duši jako železná, vítějící hučení nebeských zahrad... A jakby nebe chtělo se před ním obnežit, zmizely stěny i strop i celá země. V prostoru tkvěl, hvězdy nad ním, hvězdy stencu jeho, hvězdy feéricky i pod ním, nehnutě tkvěl mezi všemi spěchajícími slunci... A v železná hučení nebeských zahrad počaly se pomalu mísit zlaté tóny nebeskou, vznešenou, sladkou melodií... A něco počalo se před ním v ohromné prostotě tvořit, mlhavě, mlhavě... něco přelivného, jakby vesmír hotovil se porodit vesmír nový. Další dobu nic nerozpoznával, strach jej zachvacoval...

Ale mchými lety ukázněný zrak, tento světelný výšleh vůle, zaplešuje strach i mlhy! Vymrštěn jí pronikl je, - ony srážely se, rozplývaly - a... Špičkami noh nadíru se dotýkají, zlatými hady kadeří zenit šlehají, stále tu žene. Zdálo se, že břicho její vzdáleno je sotva kilometr, v pravě více, než nejvyšší mlhoviny. A byla bezedně černá, a černě ta leskla se nesmírně více, než sinná bělost všech slunců, byla bezedně zádná, ale jen cdtud tajemství této bezednosti, že byla černá. Tvář její, v níž mysteriálně vše, vše kvetlo a tlelo, byla nekonečně krásná a vábivá a vznešená, a byla nekonečně chyzdná a děsná a nízká, a jen cdtud ta nekonečnost krásy, vábivosti, vznešenosti, že byla chyzdná, děsná a nízká! a jen cdtud ta nekonečnost chyzdnosti, děsnosti a nízkosti, že byla krásná vábivá a vznešená. A oči její?... Zprvu zdálo se mu že naň dle nezírají, - do věčnosti vpřed že patří. Pak říci si musil, že vůbec jich nevidí, a posléze, že jich tvář vůbec nemá. Avšak strašlivý

strach udeřil jej vždy, když pohled jeho tam se svezl, kde měl být. Jak mu bylo? A nějak slyšel v duši: "Teď teprve poněkud mně vidíš. V celku zříš, čeho střepiny jsi zřítel, ze celek je považuje. Celý ten dusný lidský život byl k tomuto okamžiku nutným, - chně rozkoší i chně bolestí rudé boje, žluté bouřky, plazení se k výšině, neřesti a ctnosti, činy a svítění. Jen ten spatřil mne, kdo spatřil mé nesčetné podoby, jen ten spatřil je, kdo žil. A jen odtud má nekonečná nádhra, kterou umírající dítě tušilo, o které dospělý neměl potuchy, kterou umírající stařec teprve zří, - že slita jsem čarovně z nich všech, přerůzných - a odporujících si. Že jsem odpor. Svět jest odporování si, pravda odporování si, odporování je Nejvyšší. Člověk a jeho bědná otroctví leží jen ve strachu před odporem, proto jste červi, že sedíte ve vězení vaší 'věty o odporu'. Božská a Volnost a tajemství má nadkrásy je vymaněnost z tohoto strachu, toho to zle vůbec, je vymaněnost vůbec, a zrození druhého, nadřádkého vesmíru. Bůh, Věčnost, Já jsem jen objetím odporu - Sabe - Sabeobjetím. - Zde nepraví ti sluneční řeči má tvář, až vidíš ji zdola jen nadokonalé: Krása a ohyzdnost, dobro a zlo, pravda a lež, něco a nic, - totéž jest, svět jest Jedno, vše je Bůh Svězáře? Jsem vše - a přece nejsem Nic. Jako vše jsem to nejlepší a to nejhorší: jako Nic nejvyšší blaženost a Záře, a nadhra za a Propast. Jest nejvnitřnější záře všeho v jádru propastí, ale Propast v jádru Nadzáří, a ta zes Propastí - - - a konec? Věčné palčivé poledne, je za tu cenu věčné a nezrenitelné, že je palčivá. Ale je pochopíš, až bude mé tváři blíž, vyšší! Rozumím dost, vždyť vidím tě a vyšší vesmír, jímž je Vidím tě - objímám tě - chvilově chci v pekle dlít za jediný pohled tvůj 20000?

Budeš též! Můžeš si představit, jak jinak, než peklem možno si koupit pohled na mne? Svět je peklo, ale peklo nabe, jen v pekle trní Bůh - Já, zatrencenci jen zří jeho pravou tvář. Vše, co jest, ztratilo se kdysi za nadějí v jediný pohled. Vůl jen šílenou houbou duší a sluncí skrze peklo za mnou je Svět. Miliontý sotva díl spatřil jsi ze mne i dnes. Avšak nespátřil jsi ještě ani vše to, co i člověk spatřil může, ovšem za cenu ztráty člověčenství. Nuže - máj milost mého pohledu. Nezapíjí koscou, krtkavé, - Okem vivádí k životu Smrt."

A tvář v zenitu sklonila se poněkud... Nejvyšší bráze... a ta, Váží oplodněná v Nadsvětle, kterým byla celá, hlubší ještě Temno v Podtemnu, kterým byla celá, a to, co bylo pod bezednem Propastí, kterou byla její tvář, a to je právě to, čeho matným a špatným, ale přece jen nejlepším, na jediným výrazem je Boží Záře... Všek nejlepším zde líčením je pomlčení. Vše vyšší, jakmile o tom začne mluvit i myslet, persifikuje ubchý člověk, jehož duch připoután ke hnusné mozkové kaši a ke skřekům mozkové kaše... - - - a tisíce blesků - mečů vyběhly z očí těch a proryly mu duši a aladce zničily vše pozemské v ní - rozryly a vzdělaly ji pro neznámou setbu.

A to, co věčné v ní bylo a stále a totéž já pravící, dale se v pomyslný pchýb do propasti očí-těchto dvou centrálních slunoi, k nimž všechny hvězdy padají... A hudba počala se rozechřímat, vítězná, triumfální, osvo- bozená, absolutní, jak by všechny hvězdy kolkol se rozezvonily harcovi v nebi na uvítanou... A jak rychleji a rychleji padal do Boží Záře, mo- něji a strašlivěji a smrtelněji zářila hudba Boží a s Boží Září v je- no se slévala.

Jak bídně mísil se v kosmu s ní nedušený vzlykot nad tvrdnoucím těle- a ženské bědování umíráčku!--

#### Filsofické fragmenty

/uveřejněno v Přehledu 1913/

Pravda je lživý pojem, není věty více logicky dokázané. Pravda a jscuc- nost jsou pojmy n rozlučně srostlé: tedy s pádem pojmu pravda padl i p- jem jscucnost. -- "Není pravdy" -- tedy není pravdou, že něco existuje. -- Krát- anlysa samého pojmu jscucnost ukáže jeho na ničem nespočívající, z čí- ta jasna ve vzduchu visící fingovanost, hrubou, přímo komickou cmylnost. Logicky vzato je věta: "Nic neexistuje" úplně dokázána, je základní věta filosofie, je-li logika tím, co ve filosofii rozhoduje. Námitka prostého ducha: vždyť k čertu pořád vím že jsem, je praktická, to znamená antifi- losofická rudita, je noeticky beze smyslu, patří do filosofie jako do astronomie námitka proti Koperníkovi: vždyť naši antipodi, hlavou dolů obrácení, padli by do světového prostoru.

x

Jen negací a temnotou nejabsolutnějšího skepticismu, t.j. nihilismu, kon- tradikcionismu, absurdismu, dojdeme ke kladu a září, nesmírné, netušené, dojdeme jí tím, že náhle prozřevše shledáme, že v ní vlastně již stojíme. že temnota je září. Filsofové nechali se vesměs odstrašit touto temno- tou, paradoxností, zdánlivou absurdností. Ale jak by pravda právě nezále- se ubchému antropopitbakoidnímu mozku z počátku lží všech lží? Absolut- ní nihilismus jest úplně vzlétnutí nade vše lidské, nesmírný skok ze země do szuru, země, po níž chodí Bohové. Dosavadní svět, t.j. naše nazírá- ní naň, -- musí být úplně zničen, aby z popelu jeho mohl vzlétnout nový, zářnější.

x

Kdyby bylo skutečné něco, nebylo by žádného nic, ale poněvadž není sku- tečného něco, t.j. poněvadž něco je nic sub forma něčeho., jediné to mys- telné nic nebclu něco, není též žádného tzv. čirého nic. Jeden pojem bez druhého nemá smysl, ale zároveň jsou oba beze smyslu. Není ani něčeho, ani ničeho... tento hrozný odpor je vrcholem skepticismu. Poslední kousek pá- dy ujal nám pod nohama, finale všeho není již nic, nýbrž něco staršího, zářnějšího.

ho, nepojatelnějšího, beztvárného, obluďného, černého - a nebesky zářného.  
Znovu jádro světa "Černá Zář", "Černá Iluze"...

## X

O tajemné zemi bezvědomého snu toto naše já věčné nic nezví, protože vládne tam jiné já. Vědomí tamější nescuvísi totiž pranic s vědomím bdění, žádná jeho myšlenka nemůže vejít ve vztah k takteré z myšlenek bdícího já, - evokovat ji, neboť jakmile by se to stalo, přestala by, následkem nepřeklenutelnosti propasti mezi oběma vědomím, myšlenka to být myšlenkou snu, - my bděli bychom v ten okamžik, stejně, jako kdyby vynořila se v cizím člověku idea, jež by měla zcela ráz myšlení mého, - jež byla by tisíci řetězů s ním svázána - byla by to myšlenka má, já bych to byl, jenž bych jí v ten okamžik myslil, kdežto cten člověk by ji neměl, jse ten moment bez vědomí. "Jiné Já": toť pouze označení jiné skutečnosti, že mezi oběma stavy je rozdílnost tak veliká, že nemožno spojit je místem. Já je pouze idea, vířící homogenní konglomerát vědomí, tmel jeho, vědomí celku i cvšem esence, spočívá cele v paměti: kde následkem velké rozdílnosti, t.j. nescuvílosti duševních stavů stává se paměť nemožnou, tam jsou hranice každého ego. Existuje jen toto ilusivní, pouze stínovou, ideovou existenci mající já, já substanciální: "duše", je pouhou mylkou, třeba tak mocnou, že možno ji nazvat nezbytnou fikcí a přiknout jí v tomto ilusivním světě určitý stupeň reality. A zde budiž podán zatím nejstručněji jeden z našich důkazů o "nesmrtelnosti duše", t.j. věčné kontinuity všech budoucích já, v něž toto moje nynější já bude in eeter nitem přecházet, plynou, bez náhlého přerování tohoto řetězu, jež znamenalo by pro mne, a tudíž, jelikož každé já je samostatným světem, i pro svět absolutní nicoty: - Jediné, co jest, na čem jedině v otázce nesmrtelnosti závisí, jsou psychické stavy, jejichž tmelící součástí jsou ilusivní já, v nichž "Já" cele spočívá: - ergo jsem tedy vždy tam, kde stavy ty preví toto moje já, a nepreví tam stavy ty toto já proto, že tam "jsem já", t.j. domnělé substanciální já, jsem tam, kde jsou stavy mému vědomí velmi příbuzné, spolu příbuzné, ale nejsou spolu příbuzné, máj ráz si udržující proto, že jsem to já, tedy povstane-li po mé smrti kdykoli a kdekoliv stavy, mému nynějšímu vědomí zcela podobné a tudíž totéž já prevíci budu to já zcela tak, jako to budu já, který se zítra ve svém bytí probudím. Vynořil-li se třeba za milion let v souhvězdí Perseas jen jediná myšlenka, kterou jsem zde jen tušil, vstal jsem v ten okamžik z mrtvých; dokonale. Jedná se jen o to teď, budou-li se myšlenky takové v kosmu vynořovat, a sice věčně. A to je vlastně samozřejmě tak, že zbytečně téměř našli jsme si jedenáct důkazů, z nichž první jest: každá příčina musí mít sobě odpovídající následky. - Konsekvence jsou chromné, zvláště znásobí-li tento důkaz s jinými našimi filosofematy: tak s učením, že prostorová blízkost jest jen objektivací psychické blízkosti, jež zas spočívá cele

jen ve smyslové, logické příbuznosti.: možnost, že všechny já přeskakují každý okamžik se všemi firmamenty v sobě od jednoho konce vesmíru ke druhému... starý pád zákonitého světa a jeho zákonité moci. Úplné převrácení všech dosavadních nezávazných nezávazných na svět a kosmos, obrácení kosmu samého.- ne na ruby, ale na líc: lišák vidělo snad dosud vše nhamo vzhůru, dále a naší panrealizací, doktrínou v našem pojetí.: není částí, jen slepota naše je a ega tvoří, de facto je každý vším, každé já jediným. Já, každý jen klamnou částí sama sebe skutečného, hlavně však s logismom-nihilismem naším egoismem, s jehož nadehvězdne perspektivy jsou ovšem všechny tyto theorie, jakož i onen důkaz jen sekundárními pravdami, jen necessitates, arguments a sensus consensu.

Populárněji: Hledě na horu D mýlám tušení čehosi, co nemohu vytáhnout na světlo. Zemru-li nevyjasní si ho, zůstane bídné to tušení věčně jen tušením- nevyvstane po celou věčnost v psychickém všemoří myšlenka tušená. Kdo myslí, odpoví" jest absurdní, že by vyvstat nemohla, ba že by nemusila, jen pak bylo by možno, že by vše, co ve všech smrtelných bytostech bylo nepovrženo a nedoděláno, kdyby se svět jmenoval Rossviněný Nesmysl. Nuže my tvrdíme, že v každém takovém dopovězení mrtvý tvor ožije, úplně, že v něm bude zcela on, jelikož jen duševní stavy jsou tím co jest. Neboť dále, vyjasnění ono někdy někde vyvstane, jelikož bude však, má-li tím vskutku být, vyjasněním mého specificky individuálního tušení, bude musit mít svůj specificky individuální ráz, -zda tedy nepřidruží se hned k němu s psychickou nutností vzpomínka: tato myšlenka byla kdysi často tušena, - při pohledu na horu D ?... na vesnici ležící pod ní spala tenkrát jednou tichá odpolední zář... a teď už nutně: já stál jsem tehdy na kraji lesa- v šedém šatu- cítil jsem se tehdy zhačně nespokojeným, byl jsem mezi lidmi cejchován jmény XY, -krátce nepovstane s nutnou asociací vzpomínka na celou mou dnešní, dávno zhaslou existenci?... A teď: nebudu to já redivivus?- Myslíme, že většina lidí odpoví: "Hm, -mohlo by to být, ba mělo by to jaksí být, -ale přece jen, kdož ví, na jakém subjektu by tyto idey povstaly? -... ne! já, já bych to přece jen nebyl! Ale tohoto já vůbec není! vše záleží na pochopení toho! Toť ono směšně nelogické, ze vzduchu vzaté, je substantiální, subjekt, duše, substrát, krátce mýlka. -a jelikož součástí tmelící vzpomínky té bude zmíněné já iluzivní, v němž, jak řečeno, já- cele spočívám, -budu v tu chvíli zcela stejně existovat jako teď, co toto píšu

X

Jediná, ale božská možnost světa je možnost opovrhovat jím: toť kuriozní pramysterion života. Pociť své sebeobjímající, ničím nepodmíněné suverenity, vyvstavší jako boží duch z absolutního opovržení vším, je cíl světa smysl jsoucnosti.

X

Dobrá je descensus špatného.

X

Hlebaŭ myŭlenky jaču niŭŭ myŭlenky

x

Рывнясені пад слабост іа сіла, павянешені пад сілу іа слабост.

Y

Raynost vôle ie slehost duche

8

X

Jen pek máme vádně své předsthat, je-li u n/s zabezpečení vládní, jinak koupíme kozu za krávu. x

Y

V6 ethike.pch-11 divinizmus:

Chťaj bezmezno vše hno, protože chceš bezmetno vše! Máš vše, všechno, protože chceš vše, buďte dokonalý, jako Bůh váš dokonalý jest., jest jed z nejbožstějších slov, nutno rozumět mu v nejvládnějším smyslu. - což stále naplněn, stvín chovnou řízní po všem, vše vyhlitelné i nemyslitelné, po věčnosti, při všem co se ti přihodí, jímaj, se urval si coť kus věčnosti, jít jsi sám, a říš-cekoli, tak jako tak stane se vše, a vše je nutné a lhostejné a dobré a zlé, a co jednou se už stalo je opět celé věčnosti bylo nutné, aby to předilo, druhou věčnost předlo to samo. Náslunnicky pohrabej si všemi těmi stíněčky a obláčky, je pohrabej-silou je na nich tanče, na nich seceřfirmuje.... Ale takto demolar účel lit jen šádno-strechytěš věně pohláštěbou existencí!

3

Dnešní doba, ačkoli, lépe: právě proto, že každou hromadu bláta pečlivě pročesává, každý kamínek v ní navědomo proč, přesně změří a zváží, - o tom na šer jedině zléžší. - komická a hrozná neví, nebo ví tak, že lépe, kdyby nevěděla. Jednomu z hlavních dvou typů dnešního intelektuála: hlupci je fetišem věda, druhému, zženštilému aesthetovi umění, theoretická filosofie je popelkou, praktická hloupým vyvalením očí.

A přece je při všem svém duševním bohatství, člověk, jímž věci hýbají, jenž nastojí nazaritelný nade vším děním se, hluboce ubchý a opovržen. Jedná, je pírko ve větru, kopací míč, prášený koberec, cosežení cílaci, aspoň v větší části, není tak těžké, jak mívá spinoza, v závěru Ethiky. Stačí u zdravého smyslu pro vněšené obdařené muže, většinou-li si v duši nepřilísá drahou, ale s přímé cesty ze cíle vytrvale nevybočují praxí jen jedinou myšlenku, např. Vše je bezvýznamné, nebo: vše je podle nebo: vše prospívá mně ve věčnosti, - cokoliv se stane jen alcuží, otročí má dávno velké vůli, mým nejvyšším přáním... A již tón člověk v záři, žije v jiném, feérickém polobožském světě, šťasten, nehnut, srdnatý stále, prost největší části utrpení, jemuž dříve podléhal. - Konsekventní filosofický život, boží praxe, jest ovšem sebevražedným prostředkem, nejvznešenějším a častí rychle účinkujícím, hned za brancou do metafysického heroismu zeje propast smrti, co je život Boha: blasku rychle sukoedování sebevražd.

x

Myšlenky jsou jen malými živočichy a svět neproste nic jiného než myšlení, jaká se v člověku stále ošehrává.

x

Podstata světa není síla, ale iluze.

x

Život je honba za strašidly a stíny, svět stín, jejíž nic nevrhá, nic čarovnějšího a více božského nad tuto nemocnost.

x

Na počátku byl zvyk. Není v ty, jenž by lépe povahu světa osvětlovala, než tato směšná pravda.

x

Není věcí, jsou jen soudy o věcech, tedy o soudech, svět je kritika kritiky a vše to točí se kol ničeho.

x

Pratejemství světa, jedině činnost Boha je sabsobjímání t.j. ke konci promyšlený pojem kladu. Svět spočívá jen v glorifikaci sbe same, jest jen své vlastní záře, je pouze hymnus na sebe, t.j. hymnus na hymnus na hymnus-

x

Velikost filosofie javí se harmonickým spojení optimismu a pesimismu, oba jsou pravdivé v kontredičním světě.

x

Kdo by pochopil úplně jen jednu věc, pochopil by tím svět.

x

Hrdý odejde ze života kdy chce, všichni však lidé nechávají se z něho jako z hospody vyhodit.

x

Kdo bude vskutku velký člověk? Ten, jehož vůle bude kompenzovat utrpení: člověk, jenž bude jen na rozkaz vůle konat stále stejně mnoho, jako koná dnes pod ostruhou nepříjemnosti, obav, pod bičem bolesti. Utrpení odpadne pak, jako zbytečné.

x

Nejintenzivnější a nejplodnější činnost je velké bolesti.

x

Největší síla jeví se v překonání chabého, konfusního, neslužebného myšlení. Ta práce je nejtěžší a nejzáslužnější, k níž musili jsme si sami nástroje vymyslet a zhotovit.

x

Čím více myslí kdo na sebe, tím méně o sobě a naopak.

x

Mnohé frapantní a nezvyklé je špatné, ale vše dobré je frapantní a nezvyklé.

x

Jakou radostí je vládnout, když každý chlap, jemuž poroučíš, může tě lehce skolit? Každá vláda jest jen trpěna, iluzivní. Skutečně, důsledně nevládnou lidmi nikdo.

x

Kdo vykoná nejvíce práce? Otrock. jemuž sviští dutky po zádech.

x

Poztráme na 14 měsíční kotě a tříletého chlance v stejném nebezpečí, např. před psem. Tam hrozivá, bojová pozice, zjevná arst, jiskřící oči, vytažené dráčky, všechny svaly úžasné ztvrdlé, pomalé pohyby, obezřetné prohlížení hned terénu hned psa, varovné vrčení, syčení, prskání, dotkne-li se ho člověk v tu chvíli, neubrání se jistému strachu. Zde strašný křik, pláč, volání o pomoc, bezhlavá hrůza a ani myšlenka na obranu, - nanejvýš nemyslný útěk. V případě boje tam skutečná, účinná, duchapřítomná, imponující obrana, zde jen bezúčelné zmítání se jako u zebříjeného jehněte, nanejvýš odstrkování psa. - Člověk je fundamentem svým zvíře zbabělá, ne boj nemyslní, neaktivní, sentimentální, jen na cizí pomoc spoléhající, žebrácká, krátce sociální, od přírody špatná, protože základ jeho jest slabost. Koriguje jej částečně teprve jedna stránka tvrdosti jeho, rozum, tj. sebepřemáhání, sebezakrývání, seberušení. Nejvyšší savec, podobně jako nejnižší: ptakopysk podivný, je podivná paradoxní zvíře, jehož předstou je boj proti sobě, cenou přemáhání, rušení sebe, jež začíná tam, kde jiné zvířata konají. Lev je nízká, mohutná, na pevném základě ležící buďova. Člověk vysoká tenká věž na polobahně.